

Pintér István

Igaz történetek

antológia

B U D A P E S T, 2 0 1 2

ELŐSZÓ

Tudom, szokatlan dolog, hogy saját magam írok prológust műveimhez. Ennek a különleges válogatás az oka: rajtam kívül ugyanis senki sem tudhatja, hogy novelláim közül melyek az igaz történetek... Az antológia azért született meg, mert a közelmúltban műfajt váltottam, ezután már csak biblikus teológiával foglalkozom. Vége a szépirodalomnak, a tudományos-fantasztikus sztoriknak, a meghökkentő meséknek. A miértre egyszerű a válasz: aki kardot kapott a kezébe, az ne vágjon vele fát.

Ezúton is köszönetet mondok házi lektoraimnak, akik nagy hozzáértéssel javították ki hibáimat. *Hollósy Ferenc, Gabnai Katalin és Bedő J. István* segítsége nélkül nem találtam volna meg a hangomat. Ők fedezték fel bennem a jó rezonőrt. Én nem vagyok alkalmas főhősnek, csak olyan mellékszereplőnek, aki jelenléte okán tanúskodni tud az eseményekről. Ez persze nem igazán erény, mert az Olvasókkal együtt mi mind rezonőrök vagyunk: hiszen látjuk és elszenvedjük a történéseket.

Az irodalomban nem szerencsés arra hivatkozni, hogy valami pontosan így és így esett meg. A művészet tudniillik abban áll, hogy a mesét hitelesnek tudjuk láttatni. Ez is jó móka, de a mennyet sohasem szabad festett egerekre cserélni. Ahogy Vajda János mondja:

*Hagyd az álmot a valóért
Jelenért a múltakat
A természetes virágot
A csináltért soh'se add.*

Vesszen hát a sok lektűr, s maradjon a töredék igaz !

*Te tényleg igazi író vagy? – kérdezte
tízéves unokahúgom, Piroska.
– Hát, nem is vagyok döglött –
válaszoltam mérgesen.*

TARTALOMJEGYZÉK

<i>Előszó</i>	2
<i>A szerző a Futkosón</i>	3
<i>Ajánlás</i>	4
Grimbuszka naplója	6
Csui !	10
Lepke a lángban	14
A kabala	18
Mennyből az angyal	23
Aranyásók	26
Menjünk világgá !	31
Igazivá teszel	35
A nagy szökés	41
A viaszbaba	49
Három kívánság	57
Mende-monda	60
<i>Utószó</i>	65
<i>Kolofon</i>	66

Grimbuszka naplója

1967. július 18.

Szerbusz, kedves naplóm ! Itt vagyok Balatonfenyvesen, a pedagógus szakszervezet üdülőjében. Tulajdonképpen Alsó-Bélatelepen, ez azonban mellékes, fő a Balcsi ! Sajnos, csak hétvégére jöttem, én viszont ennek is örülök. Az igaz, hogy csupa tanító bácsi és tanító néni vesz körül, de így, fürdőruhában, teljesen olyanok, mint a többi rendes ember. Különb, az én apukám is tanár, sőt, tanfelügyelő. Neki köszönhetem ezt a pár napot, ugyanis ő intézte el a gondnokkal a férőhelyet.

Nagyon szívélyesen fogadtak, mert az aput ismerik Pest megyében, és mindenki jó akar lenni nála. Ennek csak az a hátránya, hogy állandóan velem foglalkoznak... A naplóírást is Öcsi bácsi tukmálta rám. Ő Érden tanít, és az a véleménye, hogy így módon az ember újra és újra átélheti az eseményeket.

Élményekben aztán nem volt hiány ! Anyu péntek délből tett fel a vonatra, a Déli pályaudvaron. Ragaszkodott hozzá, hogy kikísérjen, pedig én már tizenegy éves vagyok. Bőségesen ellátott útravalóval is, mindössze az üdítőitalt felejtette el áttölteni a műanyag kulacsomba. Engem azonban nem kell féltetni, tudok én magamon segíteni. Kelenföldön leugrottam a vonatról, hogy vizet vegyek a csapnál. Futottam, ahogy csak bírtam, a szerelvény mégis elment. Szerencsére öt perc múlva jött egy másik ! Arról már nem szálltam le, még Székesfehérváron sem, pedig ott le kellett volna. A vonat ugyanis Szombathelyre ment. Várpalotáig meg se állt. Az ottani állomásfőnök vitetett vissza, még hozzá egy dízelmozdonyon ! A celldömölki fűtőháznál már várt rám egy piros tányersapkás vasutas néni, ő tett fel a nagykanizsai gyorsra.

Alsó-Bélatelepen direkt az én kedvemért állt meg a szerelvény. Sajnos, a térképet fönt felejtettem a vonaton. A kalauz bácsi tudniillik lerajzolta nekem az utat az állomástól a pedagógus üdülőig. Így aztán jó kis gyalogtúrát kellett tennem... Nem is hittem volna, hogy ennyi üdülő van a környéken. Már sötétedett, mire megtaláltam a miénket. Egyenesen a pingpongasztalhoz mentem, mert ott többen is voltak. Valami rossz csontoról beszélgettek, ami nem jött le. Az asztaliteniszben ugyanis csontokban számolnak.

Bemutatkoztam nekik, erre ölelgetni kezdtek, majd felültettek az asztal tetejére. Ami azt illeti, ekkor már jól esett megpihenni. Összedobtak nekem egy vacsorára való kaját, és agyba-főbe etettek. Eközben részletesen be kellett számolnom a viszontagságaimról. Később apuról meg az anyuról kérdezték, én pedig meséltem róluk néhány humoros dolgot. Igazán jól szórakoztak, még a könnyük is kicsordult.

Lefekvés előtt Öcsi bácsi még rámbeszélt ezt a naplót, most azonban már nagyon fáradt vagyok. Holnap különben is korán kelek, mert megígérte, hogy elvisz horgászni.

1967. július 19.

Már hajnalban kint ültem a stégen, a nemzeti színű zászlóba burkolózva. Félálomban ugyanis a palló mellé léptem, és belepottyantam a magyar tengerbe. Öcsi bácsi szárazra dörgölt, aztán jobb híján beletekert az üdülő lobogójába. Ahogy ő mondta: „ünnepléses zászlólevonást tartott a későnkelők érdekében”. Tudniillik, lábujjhegyen lopakodtunk ki az épületből, és nem akartunk csurom vízesen visszacaplatni. A magam részéről még szundítottam egy keveset, de akkor már nem estem vízbe, mert a lobogó beleakadt egy rozsdás szögbe.

Ibi néni kihozta nekünk a reggelit, és ez nagyon szép volt tőle. Ibi néni egyébként még lány, bár Öcsi bácsi szerint már nem, férje mindenesetre nincs. Talán ezért is kedveskedik Öcsi bácsinak, aki elvált ember. Ibi nénit különben nem bírom, mert azt mondta, hogy jó leszek elefántnak. Pedig nincs is nagy ormányom... Ő nevezett el Grimbuszkának is.

A horgászásba hamar beleuntam. Elkértem Öcsi bácsi távcsövét és a nyakamba akasztottam. Először a partot pásztáztam végig, ahogy ő szokta. Ott azonban nem találtam semmi érdekeset, a napozó Ibi nénin kívül. De ő se nyújtott szép látványt, mert pont a nagy fenekét mutatta felénk. Kérdeztem Öcsi bácsit, hogy fogott-e már valamit. Azt mondta, hogy csak egy fogast. Ezen muszáj volt nevetnem, hiszen még az apunál is balszerencsésebb volt! Az ő horgára egy rossz cipő akadt.

Mellesleg, ez az üdülő félig a KOKÖV tulajdona. Nem tudom, hogy az milyen vállalat, de nem is érdekel... Én a tanárokhoz tartozom! Egyszer, a pedagógusok csak négy szobát használhatnak. Az elsőt Öcsi bácsi osztja meg énvelem, a másodikban Ibi néni lakik, teljesen egyedül, a harmadikban Géza bácsi és Sári néni (férj s feleség), a negyedikben pedig Gyszi bácsi és Piri néni. Ők is házasságban, csak nem látszik rajtuk, mert folyton veszekednek. Tehát heten vagyunk, mint a hétszentség.

Az egész délelőttöt fürdéssel töltöttem, természetesen szigorú felügyelet mellett. Gyszi bácsi és Piri néni vigyázott rám, játszás címen. Sajnos, egyikük sem tud úszni. Ez akkor derült ki, amikor majdnem megfulladtam. Öcsi bácsi biztosabban kimentett volna, csak hogy elment Ibi nénivel karikatúrára, vagyis biciklizni. Piri néni magyartanár létére azt mondta, hogy kerékpáranak.

Megfigyeltem, hogy Piri néni senkit sem kedvel. Főleg Sári nénit utálja, holott ő a legrendesebb a három nő közül. Sári néninek ez biztos rosszul esik, de Gyszi bácsi mindig megvigasztalja. Géza bácsi háta mögött folyton simogatja. Géza bácsi sose torzalkodik a feleségével, Piri néni viszont állandóan pöröl a férjével. Még ebéd közben se hagyja békén.

Ebéd után Gyszi bácsi elvitt autózni! Azt mondta: hívhatok, akit csak akarok. Én Sári nénit hívtam, mert olyan kedvesen nézett rám. Piri néni persze dühöngött magában, de nem szólt egy szót sem. Így hát beültünk a kocsiba és elhajtottunk. Gyszi bácsi nagyon gyorsan vezetett, Sári néni meg is kérdezte tőle; nem lesz-e ebből baj. Azt válaszolta, hogy van velünk egy elefánt. Tényleg ott lógott a visszapillantó tükrön, bár inkább majomnak nézett ki. De az a fő, hogy szerencsét hoz.

Gyszi bácsi egy kiserdő szélén állt meg. Zsebre vágta a slusszkulcsot és átemelt a volán mellé. – No, most vezethetsz, Grimbuszka... Mi elmegyünk virágot szedni.

Sári néni egyenesen tovább ment, Gyszi bácsi pedig eltűnt a bozótban. Azt játszották, hogy ki tud ugyanannyi idő alatt több virágot leszakítani.

Én először is kiengedtem a kézféket, mert elindulni csak úgy lehet. A kocsiban is jött, csak hogy hátrafelé. Szép lassan gurult, az árok irányába. Megpróbáltam az úton tartani, de beállt a kormányzár. Végül is becsúsztam vele az árokba. Az egyik első kerék teljesen a levegőben volt. Miután leugrottam a küszöbről a földre, bebújtam a motorház alá. Érdekes, ott alul nincs is lemez. Aztán fölmásztam a lökhárítóra, és szökdécseltem rajta egy kicsit, de nem tudtam visszabillenteni a kocsit.

Szerencsére arra jött egy teherautónyi katona, azok segítettek rajtam. Persze, nem egészen önzetlenül, tudniillik, ők is tovább szerettek volna menni, ám nem fértek el a keskeny földúton. Közben megérkezett Gyszi bácsi és Sári néni is, de rájuk nem volt szükség. Mondta is a Kaszás törzsőrmester:

– Most már hagyják ránk a tolást...

Szépen kiemelték az autót az útra, csak a jobb hátsó lámpabúra maradt az egyik baka kezében.

A motor beindításánál kiderült, hogy az ékszíj is elszakadt. Gyszi bácsi megkérdezte Sári nénit: nem áldozná-e fel a harisnyáját, mert abból tudna ideiglenes áttételt csinálni. Azt hittem, hogy Sári néni élénken tiltakozni fog, de tévedtem. Mind a kettőt levetette, mi férfiak, addig félrenéztünk... Szerintem azért egyezett bele olyan gyorsan, mert az egyik amúgy is ki volt szakadva. Láttam, mikor kijött a bokrok közül.

Gyuszi bácsi rácsomózta az összesodort nylonharisnyát a tárcsákra, ezzel rendbe is jött a dolog. Állítólag egy autós könyvben olvasott erről a fogásról, és adott esetben majd én is felhasználhatom. Hát, nem tudom... A szomszéd Terike nem hord ilyesmit. Ezt a doktorosdi játék közben állapítottam meg.

Piri néni nagy balhét csapott az elszakadt ékszíj miatt, pedig Gyuszi bácsi rekord idő alatt hozott egy újat Fenyvesről. Még jó, hogy az árokba csúszást nem hoztuk elő. Gyuszi bácsi ugyanis magára vállalta a hátsó lámpa betörését. Abban egyeztünk meg, hogy nekitolatott egy oszlopnak.

Piri néni időközben odaígérte az autót Öcsi bácsinak, aki Ibi nénit akarta megkocskíztatni. A szívésség fejében lemosta a járgányt, és ebben segítetttem neki. Kíváncsi volt arra, hogy udvarolok-e már, így bevallottam Terikét. Mivel ilyen bizalmas viszonyba kerültünk, én is kérdeztem tőle valamit.

– Öcsi bácsi miért vált el?

– Azért, Grimbuszka, mert Nusi néni nem érte be velem. Neki a mesebeli herceg kellett, fehér lovon. De legalábbis a ló.

Mikor elrobogott velük az autó, Piri néni rámnézett, és epésen megjegyezte:

– Milyen jól kijönnek egymással...

– Persze, hiszen mindketten számtanosok.

– Biztos a numerákat számolják...

Én még nem tudok numerákat számolni, mert csak negyedikes vagyok, de nyolcadikban valószínűleg tanulni fogjuk.

Vacsoráig ki se jöttem a vízből, és Géza bácsiék se tudtak, mert ezúttal ők voltak beosztva mellém. Említésre méltó esemény nem történt, mindössze Géza bácsi Dunhill pipája merült hullámsírba. Amíg azt kerestük, Sári néni szalmakalapját is elsodorta a szél. De annak meg kell lennie, valahol bent a nádasban. Én csak gőzhajóst akartam játszani, azért tettem a pipát a kalapba.

Este tévét néztem, mert nagyon kíváncsi voltam a Zalatnayra. Öcsi bácsi ugyanis azt mondta, hogy átment rajta a metró. Cini kívágott ruhában énekelt, mégsem látszott rajta semmi. Igazán szépen rendbe hozták az orvosok. Egy korábbi felvételt is bevágtak a műsorba, azon a Metró együttes kísérte.

A nagyfilm unalmas volt, ezért közben gondolkodtam. Eszembe jutott, hogy anyu mindig érdeklődik a fogmosás iránt. A tubusról is meg tudja állapítani, hogy használtam-e. Ezért az elásás mellett döntöttem. Ha nincs fogkrém – nincs vita.

Magamhoz vettem a tubust, és lesiettem vele a partra. Egy alkalmas ponton dobozostól betemettem a homokba. Az akció után persze kezet kellett mosnom, így találtam meg a szappantartóba rejtett százast. Ez egész biztos az apu műve, ő ilyen körmönfont. Na, de legalább az utolsó napon lesz pénzem.

Ekkor szörnyű gyanú kerített a hatalmába ! Lehet, hogy a fogkrémes dobozban is van valami... Visszanyargaltam a fövényre, és megpróbáltam felidézni: hova ástam el a tubust. Már az egész partot feltúrtam, mire végre megtaláltam. Mondanom se kell; üres volt.

1967. július 20.

Ma Öcsi bácsi és Ibi néni kivételével Tihanyban jártunk ! A szántódi révig tudniillik kocsival mentünk, és ők nem értek be. Gyuszi bácsi Sári nénivel elől ült, Géza bácsi meg Piri nénivel hátul, és csak én voltam köztük. Ezt azért hangsúlyozom, mert Sári néni azt mondta a kompon Gyuszi bácsinak, hogy más is volt köztük.

Egyébként, nagyon is jól éreztük magunkat. Piri néni mindenkivel kedveskedett, még a férjével is. Sári néni pedig vett egy új pipát Géza bácsinak. Mi, férfiak, is meg akartuk lepni valamivel az asszonyokat, de nem sikerült. A csomagot ugyanis ottfelejtettem a mellvéden, ahonnan le lehet látni a kikötőre. Sajnos, mire visszamentünk érte, ellopták.

Fényképek is készültek, ebből azonban egy kis vitatkozás támadt, mert senki sem akart lemaradni róluk. Végül is egy brit turista exponált. Négyyszer egymás után, hogy mindenki mellém állhasson. Ez az apu miatt volt fontos. Több képet is csinálhattunk volna, ám az angol egyszer csak felkiáltott: „Jön a bászos ember !”, és viasszasaladt a csoportjához. Jót röhögtem, de Géza bácsi elmagyarázta, hogy angolul „bász”-nak ejtik a buszt, és a „bász”-os ember tulajdonképpen a sofőr.

Késő délután érkeztünk csak vissza Alsó-Bélatelepre. Gyorsan összecsomagolták a cuccomat, és feltettek a legközelebbi vonatra. Mindenki kikisért, még Őcsi bácsi és Ibi néni is, pedig ők aludtak, mikor begördültünk az üdülőbe. Gyuszi bácsi adott egy százast a kalauznak, azzal az utasítással, hogy csatoljon engem a derékszíjához. De ezt csupán viccből mondta.

1967. július 21.

Kedves naplóm ! Búcsút kell vennünk egymástól, tudniillik apu elolvasott, és tíz évre zárolt. Majd ha nagy leszek, vissza fog adni. Nem is bánom, mert naplót írni unalmas dolog.

Csui !

Nem szeretem az olyanokat, akik egy szaftos pletyka hallatán azonnal ítélni kezdenek. Jóformán semmit sem tudnak a szereplőkről, mégis rájuk húzzák a vizes lepedőt. Mindent készpénznek vesznek, ami nagy hiba. Nemcsak az eseményeket kell ismerni, hanem magukat az embereket is. Itt van például Szunyoghné esete... A faluban csak annyi terjedt el, hogy megszökött egy ismeretlen férfival. Rosszindulatú megjegyzésekben persze nem volt hiány:

- Már a házassága második évében !
- Ásót-kapát elhányt, úgy sietett !
- Első szóra elment vele !
- Itt hagyott csapot-papot !
- Abban az egy szál ruhában, ami rajta volt !

A szóban forgó fiatalasszonyt gyerekkorom óta ismerem. Játosztársa voltam, több-magammal együtt. Egy nagy hátsó udvarban jöttünk össze, képzeletben ma is be tudom járni minden zeg-zugát. Tulajdonképpen a valóságban is odamehetnék, hiszen tíz percre lakom tőle, de félek a találkozástól. A kút vize már szennyezett, a pincegádor omladozik, a focipályát felverte a gaz, és már nem férnek bele a hintába.

Az a Fő út menti ház ma is ugyanolyan, mint régen. A kétszárnyas, erősen megvasalt fakapu többnyire csukva van, csak a beléje vágott ajtót használják. Azon a kis-kapun járnak ki-be az én emlékeim is. Odabent, a boltozat alatt, félhomály uralkodik, aztán az első udvar következik, amin az ember csak úgy átszalad. Az igazi paradicsom hátul van, a gazdasági épületek között. Ez a hatalmas terület Fetter Pista bácsié volt, a hentesé. No, meg a miénk, gyerekeké ! Az előlről nyitott színben a szakadt lószerszám-tól kezdve a disznószállító ketrecen keresztül a rozsdás boronáig minden volt. Legjobban a kimustrált stráfkocsit szerettük, amit hol tanknak, hol hintónak neveztünk ki.

Szóval, Maris és Dömötör együtt jártak... A kapcsolat ki is merült a járásban, mert még nebulók voltak, akárcsak én. A félreértések elkerülése végett megjegyzem, hogy Dömötör volt a lány, Maris pedig a fiú. Dömötör Dóra és Maris Ferenc tehát beleszerelmesedtek egymásba. Játékból össze is adtuk őket, a rámpa tetején. (Ezen a rézsútos alkalmatosságon vezették le a vágómarhákat a teherautókról.) A kissé bicegős járású, nyurga fiú Nickről került Vörösvárra. Ez a helység Vas megyében található, és a nevét úgy kell kiejteni, ahogy az le van írva. A werischwári svábok nem is igen tudták megszokni, folyton azt mondták, hogy: Nikk.

Feri, korához képest, sokat olvasott. Hozzánk viszonyítva, sokat is tudott. Tekintélyét is egy fizikai törvényszerűség demonstrálásával vívta ki. Képes volt úgy körözni a tejeskannával, hogy egy csepp se lötytént ki belőle. Az ehhez hasonló mutatványai miatt hagytuk abba a csúfolását. Már nem üvöltöztünk neki kórusban az utca másik oldaláról:

- Maris ! Jó neked a szar is !

Dóra kislány korában egyáltalán nem rítt ki a többiek közül. Nőiségének jellemzői még éppúgy nem mutatkoztak meg rajta, ahogy másokon sem... Talán a haja az, ami már akkor is olyan volt, mint most: sehogy se állt neki, de éppen ez illett hozzá. A suliban kicsit szelesen viselkedett, ezért úgy is hívhattuk volna, hogy: Dőre, csak hát akkor még nem ismertünk ilyen választékos kifejezéseket a hülyeségre. Különben sem lehet rá egy rossz szavam se, mert töri órán rajzolt nekem egy meztelen nőt.

Dóra ugyanis szintén az Á-ba járt, a jótanulók közé. Az idő tájt még nem olyan igazságosan osztották el a gyerekeket, mint ma; az okosak az Á-ba kerültek, a buták a B-be, a maradék pedig a C-be. Sorakozók alkalmával martuk is egymást eleget:

- Á-sok, pelenkáások...
- B-sek, utcai csibéészek...

Több év távlatából meg kellett állapítanom, hogy ezekben a gúnyolódásokban volt valami. A jótanulók sokkal tovább maradtak gyerekek, a vagányabbak hamarabb felnőttek.

Az egyik szünetben, nyefi óra előtt, Dóra véletlenül felborította a köztünk álló tintásüveget. Szerencsére ki tudott ugrani a padból, így a ruháját megmentette. A nyitott írka azonban elázott, a házi feladatával együtt... Valószínűleg nagy műgonddal készíthette, mert rögtön sírva is fakadt. Könnyes szemével észre sem vette Ferit, aki éppen átjött hozzá a párhuzamos osztályból. A fiú egy darabig dermedten állt, aztán hirtelen mozdulattal belenyomta mutatóujját a tintatócsába. Dóra bőgése hüppögéssé szelidült, ugyanis a dolog felkeltette az érdeklődését. Feri egy szót rajzolt a padra, az ujjnyi vastag tinta helyenként megfolyt, de azért olvasható volt:

– Csui !

Nem tudom, hol olvasta ezt, hiszen falta a könyveket, különösen a vadászkalandokat. A jelentésével ma se vagyok tisztában, de ez nem is lényeges. Elég az hozzá, hogy Dóra elmosolyodott, és abbahagyta az egerek itatását.

Téli örömeink egyike a műlesiklás volt. Még arra is emlékszem, hogy a Durábel márkájú bakancs csúszott a legjobban... Hazafelé rendszerint útba ejtettük a pályát, vagyis a plébánia kőkerítése előtti földhányást. Volt, aki motorizálta is magát, azaz ráült a táskájára. A masiniszták mögé többen is odakapaszkodtak, krumplimiskának. Egy ízben Feri elveszítette uralmát a mozdony felett, így a szerelvény kormányozhatatlanná vált. A vonatot csak az akácfa széles törzse állította meg. Mint ilyenkor lenni szokott, főleg a gépész synylette meg az ütközést. Feri torkaszakadtából üvöltött, pedig azt már tudtuk a moziból, hogy egy férfi ilyet nem tesz.

A lesiklás végét váró Dóra térdén és könyökén igyekezett feléje, mert aggodalmában túl sietve indult el a jégen. Amint megérkezett, magához szorította Feri fejét, mintha a fiú egy kiskutya volna. Ami azt illeti, ekkor még javában vonyított. Egészen addig, amíg a lány hozzá nem nyomta hidegtől kipirosodott arcát, és a fülébe nem súgta:

– Csui !

Hatodikban már az egész iskola Dórába volt szerelmes. Jó, jó, tudom, hogy csak a fiúk, de akkor is így szokás mondani. Egyébként, nem tagadom, én is abba az iskolába jártam. Így január derekán szörnyű dolog történt a csatában. A szünetekben ugyanis ádáz hópárbajt vívtunk egymással. Mármint a két szemben álló épületbe tartozók. Mondanom se kell; a legtöbb srác Dórára célzott... Már becsöngettek, mikor egy keményre gyúrt, jeges hógolyó eltalálta a szemöldökén. Barátnői fejtették le róla a kezét, ekkor iszonyodva láttuk, hogy vér csöpög a hóra. Pillanatok alatt olyan tumultus kerekedett, hogy nem értem oda hozzá, pedig nekem doktori címem volt. (Dokinak hívtak, mert egy verekedés alkalmával Kupor Peti rossz fogát is kiütöttem.)

Sajnos, mindenkinek órára kellett mennie, tehát Dórát illetően bizonytalanságban maradtunk. Ma már tudom, egyáltalán nem volt komoly a sérülése, de akkor azt hittük, hogy egyenesen a kórházba viszik. Néhány realisabb gondolkodású lány azt rebesgette: nem fog férjet találni magának, hiszen el van csúfítva. A legsanyarúbb jövőnek azonban Lipák nézett elébe, tudniillik ő dobta azt az uminózus hógolyót. Szegény srácot minden szünetben mások verték meg. Ekkor derült ki, hogy milyen sokan szerelmesek Dórába. Még a leggátlásosabbak is leleplezték magukat.

A rákövetkező nyáron az iskola gyakorlókertjében dolgoztunk. Persze, csak néhány napot, de muszáj volt gyomlálni, mert szeptemberre elgazosodott volna. A munka végeztével kitikkadva kaptattunk fel az országútra. Azt terveztük, hogy a Vörös–presszóban a sárga földig lefagyizzuk magunkat. Dóra hatalmas adagot kért a tölcsérjébe, mert úgy gondolta: Feri is abból fog majd nyalni. Vidáman cikázott az asztalok között, de amilyen szeles volt, megbotlott a küszöbben. Csak egy pillanatra veszítette el az egyensúlyát, ez azonban elég volt ahhoz, hogy a gombócok a földre csattanjanak.

Úgy állt ott a tölcsérrel, mint Fortuna istenasszony a bőségszarúval. Megjegyzem, teljesen indokolt volt a kétségbeesése. Akkor még egyikünknek se fordult meg a fejében, hogy adhatna a saját adagjából. Feri fél kézzel átfogta a derekát, magához húzta, majd jól hallhatóan azt mondta neki:

– Csui !

Dóra felemelte szemét a földről, és megnyalta kiszáradt szája szélét. A következő pillanatban összeért az ajkuk. Egészen biztos, hogy az volt az első igazi csókjuk, mert mind a ketten belepirultak. Ölelés közben a lány ujjai öntudatlanul szétmorzsozták az üres tölcsért. Ma is hallom a recsegését.

Nyolcadikos korunkra Dóra teljesen megközelíthetetlené vált. Ragaszkodott Ferihez, és hűséges is maradt hozzá. Ekkor már nagylánnyá serdült, bár nem nőtt túl magasra. Egészeiben véve kicsit fiús hatást keltett, de ez nem jelentett neki hátrányt. Ha gyors, apró léptei felhangzottak a folyosón, a srácok önkéntelenül is az ajtó felé néztek. Szemtelenkedni senki sem próbált vele, mert hívogató hangja egy pillanat alatt meg tudott fagyni. Mosolya viszont tündöklő volt, ráadásul jellegzetes egérfogai egyénivé varázsolták az arcát. Haja változatlanul sehogy se állt, ennek ellenére mindenki cirógatni akarta. Már a nevébe is bele lehetett szeretni, mert a mackódörmögésű Dömötör nem illett törékeny alkatahoz.

Svábiában az Anna és a Katalin a két legnagyobb névnap, olyankor szedik meg magukat a virágárusok. Abban az évben mindkettőt lekörözte Dömötör, mert a tisztelők hada úgy gondolta; ezen a napon is fel lehet köszönteni Dórát. A lány nevetve el is fogadott minden csokrot, de csak Feriét vitte haza. Rézi néni – a takarítónő – tragacsolta vissza a bukétákat az egyik üzletbe, ahol újra eladták őket.

Azt hiszem, akkor volt utoljára együtt a banda, mikor Maris Feri lebontotta a kerítést. Fetter Pista bácsiék hátsó udvarában fociztunk, a csajok pedig a rámpa tetejéről szurkoltak nekünk. Nem időre játszottunk, hanem gólrá. Nagyon szoros meccs volt, nem is jutottunk el tízig.

– Utolsó lefutás! – kiáltotta Lőrinc, a labda tulajdonosa.

Ferit a képzeletbeli középvonalon hoztuk játékbá. Egy testcsellel becsapta őrzőjét, aztán nekiiramodott a résnek, mert az ellenfél védői rosszul helyezkedtek. Már a tizenegyes környékén járt, mikor beakasztottak neki. Olyan lendülettel repült a gólvonal felé, hogy még Andrusch Józsi se tudta kivédeni. A kapu mögött pedig ott állt az omladozó kerítés. Feri úgyszólván áttörte, bár alsóteste nem követett el birtokháborítást. Úgy lógott a téglákon, mintha száradni tették volna oda.

Dóra sivalkódva rohant feléje, rakott miniszoknyája a dereka körül repdesett. Egy kicsit el is feledkeztünk Feriről... A lány egymaga ültette le őt a kerítés tövébe, ő vette számba a sérüléseket is. Horzsolásokban és zúzódásokban nem volt hiány. Nem is nagyon tudta hol simogatni, mert mindenhol fájt. Így hát csak az orrát érintette a fiú orrához:

– Csui!

Ettől kezdve egyre ritkábban ütköztünk. Nyolcadik után valahogy minden megváltozott. Más napirend szerint éltünk, más szokásokat vettünk fel, máskor értünk rá. A legtöbbször bejártunk Pestre, ahol új barátokra tettünk szert, a körülmények parancsára. Új szerelmek és új eszmék kerítették hatalmukba minket, és a tanulás is több időt emésztett fel. Ha nagy ritkán találkoztam is valakivel a régiek közül, egyikünk rendszerint sietett valahová.

Csak a négyéves osztálytalálkozón tudtam meg (mi minden olimpiai évben jövünk össze), hogy Huber Gyurit halálra gázolta a HÉV; hogy Lipáknak már két gyereke van; hogy Maris Feriék visszaköltöztek a Vas megyei Nickre; és hogy Dóra hozzáment valami Szunyogh-hoz, akiről minden információ az volt, hogy *h*-val írja a nevét.

Két esztendő múlva hallottam újra róla, egy vasárnapi ebédnél, a húsleves és a második fogás között. Állítólag megszökött egy ismeretlen férfival, egy szál semmiben, az első szóra. Rosszkedvűen félretoltam a süteményt, és elindultam sétálni. A bányatelepre mentem, abba az utcába, ahol Szunyogh-ék laktak, albérletben. Bekopogtattam a szomszédba, Tercsi nénihez. Az özvegyasszony férje valamikor segédként dolgozott nagyapám borbélyműhelyében.

Abban a házban én mindig szívesen látott vendég voltam. Annál is inkább, mivel jó közönségnek bizonyultam. Minden pletykát végig tudtam hallgatni, bár ez inkább az Isten érdeme, aki – némi konstrukciós hibával, de – két fület adott az embernek. Így hát az egyikben be tud menni a szöveg, a másikon pedig ki. (A hiba az, hogy a fülek meg lehetőségen távol esnek egymástól, ami hallgatózáskor roppant előnytelen.)

Tercsi néni kéretlenül is elmesélte nekem, hogy Szunyogh-ék házassága úgyszólván kezdettől fogva rossz volt. A férfi sokat túlórázott, ezért kevés időt töltöttek együtt. Kettesben csak a hétvégeken tudtak elmenni valahová. Legtöbbször azonban otthon maradtak, hogy a szűkös lakást úgy-ahogy kipofozzák. Sokat veszekedtek, mert Szunyogh állandóan kimaradozott... Biliárdozni járt a haverokkal, azok szoktatták rá az ivásra is. Egyesek szerint a gyermektelenség volt az oka mindennek, de a szomszédasszony azt állította, hogy éppen fordítva van: a harmónia hiánya miatt nem született baba.

Azon a délutánon Dóra a kiskertben kapálgatott, mert az ilyen jellegű tennivalók is rá maradtak. Fáradtságában ügyetlenül dolgozott, ezt egy volt napszámos messziről meghallja. Egy fojtott kiáltás után leült a földre, biztosan belevágott a lábfejebe. Tercsi néni gondolta is, hogy átmegy hozzá, ám ekkor fontosabb dolog kötötte le a figyelmét. A járdán egy idegen férfi közeledett. (Az ilyesmit a werischwári öregasszonyok egyből kiszűrják.) A bicegős járású, nyurga fiatalember megállt Szunyogh-ék fakerítésénél, és behajolt Dórához.

Még csak nem is sejti senki, mit mondott neki.

Lepke a lángban

Ha visszaforgathatnám az idő kerekét, akkor a hetvenes évek elejénél állítanám meg. Elsősorban a zene miatt. Volt egy nagy világvevő rádiónk, annyi billentyűvel, hogy zongorának is elment. Éjszakába nyúlóan hallgattam rajta a Luxenburgot, a varázsszem zöld fénye előtt kuporogva. Minden szombaton befogtam a Szabad Európát, a Tinédzserparti kedvéért. A Petőfi kívánságműsora négy óra hosszat tartott, „a Komjáthy” pedig fogalomnak számított. Abban az időben Beethovent is Beethovennek írtam, és kéz alól vettem a Bravo-újságokat.

Kerouac könyvét a párnám alatt tartottam, hogy álmomban is *Úton* legyek, kívülről fújtam az *Üvöltés* egyes részeit, írói példaképem pedig Fitzgerald volt. Nem tudnám megmondani, hányszor láttam Bogdanovichtól *Az utolsó mozielőadás*-t, és nem hittem volna, hogy valaha is feloszlik a Beatles. Az idő tájt az Ecserire jártam farmert venni, cseh vászontornacipőt viseltem, és sötétre színeztettem a szemüvegem lencséit. Marlborós dobozból szívtam a Fecskét, piros fejű gyufákra vadásztam, kék Amo szappanért pedig fél Pestet is bejártam. Első magnóm egy lengyel ZRK volt (Grundig licence), amihez saját magam készítettem farostlemezből hangszóródobozokat.

Azon a bizonyos délutánon, mikor Sára rámnyitott, éppen az Ötőrai teát vettem fel, amit később Pophullámnak hívtak. Közös udvarban laktunk, szemben egymással, ha nálam szólt a zene, mindig az ablakában könyökölt. Neki csak egy Sokol rádiója volt, amit olyankor nyugodtan ki is kapcsolhatott, mert az én műsoromat a harmadik szomszédban is élvezni lehetett. Néha átjött magnózní, de semmi több... Sokkal fiatalabb volt nálam, legalább három évvel. Tizennégy lehetett, mert akkor végezte a nyolcadikát.

Lábujjhegyen jött be, és csak zöld szemével kérdezte, hogy nem zavarja-e a felvételt. Kislányos járása volt még, világosbarna haja a válláig ért, frufruja a homlokába lógott. Sötétkék mackót hordott otthonra, azaz tréningruhát. Én ezt a viseletet nagyon erotikusnak tartom, bár nem tudnám megmondani, hogy miért.

– Gyere csak, Sára ! – biztattam hangosan, ugyanis átjátszókábelét használtam, nem mikrofont.

Sárának szólitottam, mert ezt mindenkitől megkövetelte, egész biztosan azért, hogy nőszámba vegyék. Szóval semmi Sári vagy Sárika... Még az intim helyzetekben sem tűrte, hogy így becézzem. Odaguggolt mellém, vigyázva, nehogy rátaposson a vezetékekre, és lehalkította velem a készüléket.

– Apuék ma nagyon későn jönnek csak haza...

Összeráncoltam a homlokomat, s valami elutasításfélét próbáltam megfogalmazni, de ezúttal félreértettem a helyzetet.

– Vigyél magaddal a bulira !

Megütközve bámultam vissza rá. Mondanom se kell, hogy nem tartozott a branchesba, hiszen még semmi kis csaj volt. Engem is folyton cikiztek, mert én voltam a legfiatalabb. Még csak az kéne, hogy vele állítsak be... Úgy látszik, olvasott az arcomból, mert könyörgőre fogta:

– Még sose voltam hábén... – ereszkedett le a térdeire.

A hábét nagy hával ejtette ki, zöld szemében áhítattal. Fogalmam sincs, honnan tudott egyáltalán a buliról, és úgy gondoltam, hogy nincs is ott semmi keresnivalója. Nemigen tudna hozzászólni a témákhoz.

– Nem éreznéd jól magad... Csúnyákat mondunk, meg minden.

– Már nem vagyok gyerek ! – tette csípőre a kezét. Macskaszeme résnyire szűkült, sose láttam még olyan elszántságnak. Nálam mindig el tudta érni azt, amit akart, akkor is levett a lábamról.

Én már rég fix und fertig voltam, ahogy azt Werischwáron mondják, de ő még mindig csak tollázkodott. Közben át-átkiabált hozzám, hogy melyik ruhadarabot vegye fel. Amikor nagy nehezen összeszerelte magát, behívott, hogy lemérje a hatást, mielőtt nagykabátba bújik. Mert, ha még nem említettem volna, február volt, a bulit is a télutó tiszteletére rendeztük.

Hát, a hatás nem is maradt el... Dühömben ráléptem a saját lábamra, úgyhogy kezddhettem újra fényesíteni a csukámat. Az a kis lüke felvette a tavalyi miniszoknyáját, amit annyira kinőtt, hogy csak vigyázzban tudott állni benne. Az anyja magas sarkú cipőjében akart jönni, ami holtbiztos bokaficamot jelentett volna. Batiszt blúzáról lefejtette a legfelső gombot, mint a nagylányok.

– Elment az eszed?! – támadtam le. – Miért nem selyempapírba csomagolod magad? Meg akarsz fázni? Ilyen időben nem mászkálhatsz egy szál semmiben !

– Nincs egy rongyom se, amit felvegyek ! – görbült le a szája. – Ilyen alkalomra nem lehet akármit...

Ezt be kellett látnom. Szerencsére támadt egy mentőötletem. Eszembe jutott, hogy nálam van Lajos farmerja. Lajos különben lány, a becsületes neve Kovács Laura, egy padban ültünk a Széchényiben, ami akkor a Néprajzi Múzeum jobb oldali szárnyában működött, a Népliget szélén. Szegecselni akartam, mármint a nadrágot, hogy ezzel is a kegyeibe férközzem.

– Várj meg itt ! Mindjárt jövök ! Addig vetközz le !

Átrohantam mihozzánk. Kicibáltam a tatyómból a farmert, fogaim közé kaptam egy biztosítótűt, és kirántottam a szekrényből azt a barna pulóvert, amit sose hordtam. Ripsz-ropsz, már zártam is az ajtót.

Az udvar közepén sajnos megcsúsztam egy fagyott részen, minek következtében villámgyorsan leereszkedtem ama testrészemre, ami ott kezdődik, ahol a hátam véget ér. Majdnem felkiáltottam, de nem akartam lenyelni a biztosítótűt. Szomszédunk, Sterba Gizi néni, kikandikált a puffanásra, és kedélyesen rámköszönt, én viszont csak bólogattam, mint az a bizonyos holló a rókának, csőrében a sajttal.

Sára ugyanazon a helyen állt, ahol hagytam, mégpedig pontosan úgy, ahogy a Paradicsomból kiűzött Éva várhatta az Úr ítéletét. Egy szál bugyiban szobrozott, karjait összefonva keblecskéi előtt.

– Jaj, te kis buta ! A harisnyanadrágot miért vetted le? Meg a bébidolt?

A farmernak nagyon örült, mert még sohasem volt neki. A szegecsgomb ugyan hiányzott a cippzár fölül, amelyikbe a Levi Strauss & Co. S. F. Cal. van sajtolva, na de ezért hoztam a biztosítótűt. Most már szívesen húzott csizmát, zoknit azonban nem tudtam ráerőltetni, ahogy sapkát se.

– Ez a pulcsi meg uniszex. Nyugodtan belebújhatsz...

Azt hittem, most végre indulhatunk, ám kiderült, hogy az új színekhez másmilyen körömlakk illik, aminek természetesen száradnia is kell. Tétlenségre kárhoztatva Sárát tanulmányoztam, aki ingerlően festett a nagylányos hacukában. Eltartotta magától a két kezét, és ültében ringatózott.

– Mikor jönnek haza az őseid?

– Éjfél felé. De addigra már itthon leszek.

– Majd hazakisérlek – mondtam, mert lovagias alkat vagyok, a buli különben is csak egy kópésre volt.

Útközben aztán kibökte, hogy mi az ábra... Nyakig beleesett Bartos Anti barátomba, amit meg tudtam érteni. Tóni (az idő tájt: Tony) negyedikes gimis létére a PSC középcsatári posztján focizott, százkilencven centi magas volt, orra alatt pedig kackiás combkefét viselt. A vasárnapi meccs után állítólag megcsókolta Sárát, ami feltehetően igaz is, hiszen győzött a csapat, és ilyenkor mindenkinek a nyakába borult.

– Tudod, hogy mással jár...

– Tudom – fújta ki orrán a levegőt Sára. – Azzal a kurvával.

Na, ez azért túlzás volt, habár Angéla, akit abban az időben Endzsinek szólítottunk, tényleg rászolgált a nevére. Méhesnek hívták. Valóban túl sokat megengedett magának, vagyis inkább másoknak. Többen is megjárták vele a bandából, legutóbb

Medvegy Attila. Nem tudom, hogy az emberek miért tisztelnek meg lépten-nyomon a bizalmukkal, de Tilás is mindent elmondott nekem.

Robosztus felépítése és mackómozgása ellenére szelíd srác volt, ahogy az erős emberek általában. Külföldi cigarettásdobozokat gyűjtött, ez volt a hobbija, a ritkaságoknak úgy örült, mint egy gyerek. Lányok társaságában félszegen viselkedett, mert az ő sulijába csak fiúk jártak... Romantikus módszerekkel közeledett a másik nemhez, lelkiző alkat volt, a csajok persze kinevették. Ilyenkor meggondolatlan dolgokat csinált. Túlságosan hamar elvesztette a józanságát, főleg, ha ivott. Egyébként kenyérre lehetett volna kenni.

Egyszóval, elmesélte nekem az egész dolgot, a felső gombtól a bugyigumiig, mert ő is járt Endzsivel, teljes két napig. Hirtelen tört rá a nem remélt boldogság, maga is alig hitte el. Nem akarta mindjárt az elején elrontani a kapcsolatot, ezért megelégedett azzal, amit szem, száj és kéz kíván, mire a lány elküldte, úgyszólván a terített asztal mellől. Endzsi azóta keresztülnéz rajta, mintha semmi se történt volna, ami az ő szempontjából igaz is... Hiszen csak fel akarta próbálni az izompacsirtát, különösebb tervei nem voltak vele, hogy szerelemről ne is beszéljünk. Tilással persze ezt nem tudtam megértetni, hiszen már beleélte magát az ásó-kapa-nagyharangba. Nem akarta tudomásul venni, hogy véget ért az, ami el sem kezdődött.

Méhesék új házából ricsajfoslányok repültek ki az éjszakába, a redőnyrácsok rőt fénycsíkokat vetítettek a frissen esett hóra, valahol a háttérben pedig egy basszusgitar dörgött. A vastag szöveten keresztül is éreztem Sára izgatott remegését, arca a hideg ellenére kipirult. Az előszobában lesegítettem róla a kabátot, mint egy igazi nőről, holott semmi kis csaj volt még.

Szép csendben akartam besomfordálni vele, de úgy látszik, hogy kiszúrtak bennünket az ablakból, mert mikor beléptünk az egybenyitott helyiségekbe, felgyulladt a csillár. Hevenyészett kórussal találtuk szembe magunkat, amit Rozoga vezényelt, egy dobverővel a kezében.

– Él-jen az if-jü pár! – kántálták vigyorogva.

Majd elsüllyedtem szégyenemben, de így legalább nem kellett vesződnöm az egyenkénti bemutatással.

– Hölgyeim és uraim: Krajczár Sára! Tíz forint az ára!

Azonnal el is vitték táncolni, volt, aki még a pénzt is leszurkolta érte. Kézről kézre adták, majdnem összeverekedtek miatta. Láttam rajta, hogy nagyon élvezi a dolgot, a pulóverétől is hamar megszabadult. Úgy hozta oda nekem, mintha a gardedámja lettem volna.

– Az a János, akinek P 20-as motorja van, tényleg kilencvennel veszi be a rendőrségi kanyart?

– Drapál? Esőben százzal.

– És képzeld, Lilu rokizni tanított! Fantasztikus ritmusérzéke van!

– Talán azért, mert a Liversing billentyűse.

Sikere volt a kiscsajnak, és ez nagyon feldobta őt. Csillogott a szeme, a hangja is megjött... Pataki Lilu föltette neki Dylantól a Sárát, mire a többiek lekapták a tiz körméről, s megszabadították rövid szárú csizmáitól. Hiába kapálózott, feltuszkolták az időközben lecsupaszított ebédlőasztal kellős közepére. Az első szájharmonika-futamnál kicsit elsápadt, én is elérzékenyültem.

A Sára egy lassú, lírai szám, ezért éppen csak jobbra-balra ingathatja rá magát az ember, de azt látni kellett volna, ahogy az a semmi kis csaj ringatta a csípőjét. Mozgása miránk is átragadt, egyik lábunkról a másikra hintáztunk. Bob tizenkétszer éneklő refrénként, csodálattal vegyes elragadtatással a hangjában, hogy: Sa-rah, Sa-rah, és a brancs is ugyanannyiszor zúgta az asztal körül: Szé-rá, Szé-rá.

Ezután persze a többi lány ott csípett bele, ahol csak tudott. Megkérdezték tőle, hányig tud már számolni, a karórájára azt mondták, hogy Made in Dobd el, meg csupa ilyesmi. Sára ezeket fel se vette, mert egész mással volt elfoglalva. Azon mesterkedett, hogy elkapja Tony pillantását. Azt hiszem, mindenki észrevette; mennyire bele van zúgva. Tilásban sorstársára akadt, aki alig tudta levenni a szemét Endzsiről. Club 99-es üveg állt a közelében, a whiskey szintje már a kilencesek szárát metszette.

Szeme zavaros volt, a haja borzas, tudniillik idegességében állandóan beletúrt. Mióta megérkeztünk, nemigen szólt senkihez, és többször is a konyhába száműzte magát, hogy ne kelljen látnia azt, ami az orra előtt folyt.

Endzsi és Tony ugyanis nem sokat érzékelt abból, ami körülöttük történt. Szinte fürödtek a szerelemben, ha táncoltak, akkor is kizárólag egymással. Tilásra éppúgy nem voltak tekintettel, mint bárki másra... Szerencsére a meghittebb pillanatokban a lány vadonatúj télikabátja mögé bújtak, amit megmutatni hozott be. Igazán szép darab volt, egyszínű királykék, gallérján fehér prémme. Endzsi néhányszor lebirkózta Tonyt, ilyenkor úgy smárolta, mintha meg akarná ölni.

A baj teljesen véletlenül történt meg... Két szám között süket csend állt be, így tisztán lehetett hallani, hogy a lány ezt mondja: „Előbb kiszellőztetem a fejemet.” Valahogy túlságosan egyértelműnek tűnt, mit akartak utána csinálni... Szóval, ez volt az, amit Tilás már nem tudott elviselni. Súlyosan felemelkedett, és imbolygó léptekkel kiment, a házat is elhagyta.

Tony önelégült grimasszal szabadította ki bajszos fejét Endzsi öléből, szájáról ezt olvastam le: „Mindjárt jövök !” Szemmel láthatóan könnyíteni akart magán, arrafelé is vette az irányt... Párja bódultan egyenesedett ki, aztán tett néhány tétova lépést, majd váratlanul visszafordult a kabátjáért. A hirtelen irányváltoztatás miatt összeütközött Rozogával, aki pezsgőspohárral a kezében táncolt, és sikeresen nyakon is öntötte. Endzsi sikított és toporzékolt, utána pedig bezárkózott a fürdőszobába.

Ekkor jött el Sára nagy pillanata ! Odalejtett a heverőhöz, és vállára kanyarította a fehér prémes kék télikabátot. Jól állt neki is, mert magassága egyezett Endzsiével, a haja is ugyanolyan világosbarna volt. Szégyellem, de nekem csak akkor tűnt fel, hogy azon az estén, vélhetőleg Tony kedvéért, úgy fészülte, ahogy a riválisa. Mindamellet megmaradt köztük az a lényeges különbség, ami mondjuk egy fekete Moszkvics és egy fekete Mercedes között van.

Az egész brancs mosolygott, mert kitaláltuk, hogy mire készül. Tony ki fog menni az udvarra, a hiányzó kabát láttán, és Sárát találja benne. Így talán lophet egy csókot, része lehet egy ölelésben, vagy kimondhat egy bűvös szót... Bizony, az ilyen hiábavalóságok miatt érdemes megszületni... Valamennyien éreztünk már hasonlóképpen, ezért lélekben szurkoltunk neki.

Bámészkodni nem akartunk, de félszemmel mindenki az ablakot leste. A ház előtt fa villanypózna állt, amit Werischwáron stompfnak neveznek. Tányérja alól két darab százas izzó szórta be világossággal a téli utcát, és félig Méhesék előkertjét is. Sára már majdnem átlépte a fényhatárt, mikor az egyik örökzöld cserje mögül kiugrott Tilás, és nekifutásból pofonvágtá. Hatalmas ütés volt, melybe egész testsúlyát beleadta. A magas sarkú csizmájában havon egyensúlyozgató lány szinte vízintesen repült neki a kiskapu betonoszlopának.

A szűk előszobában rohanás közben lesodortam néhány télikabátot, és az ajtóban félrelöktem az oldalról érkező Tonyt. Odakint a megvadult medve még mindig csépelte Sárát. A mögöttem érkező brancs fogta le, én pedig letérdeltem hozzá. Szárnyaszegetten ült a hóban, frufuját vér tapasztotta a homlokára. Nem sírt, némán meredt maga elé. Szempillái verdeső lepkeként rángatóztak, de ennek nem volt tudatában. Ő csak egy kis melegséget akart, ám megperzselődve hullott alá.

A kabala

Úgy kezdődött az egész, hogy meghívtak egy temetésre. Tudom, hogy ez eléggé szokatlan dolog, de velem általában furcsaságok esnek meg. Szóval, fürödni indultam a Slötyire, méghozzá nem is a vörösvárira, hanem a szentivánira. A két tó néhai szénbányák közepében képződött, és egy hegynék nevezett vonulat választja el őket egymástól. Természetesen egyikben sem szabad lubickolni, nem is merészkedik a habokba csak két-három ezer ember.

A tanács először tiltó táblákat helyezett ki a partra, ezeket azonban a vízbe dobták. Kezdetben a rendőrség is lejárt, de felhagytak az ellenőrzéssel, mert az egyik hatósági közeg a táblák sorsára jutott. Azóta egészséges kompromisszum uralkodik: hallgatólagosan szabad fürdeni is, meghalni is. Tudniillik, minden évben akad egy-két vízihulla. Az áldozatok szinte mindig a Pestről kijáró vikendesek közül kerülnek ki. Nincs ebben semmi csoda, a helybélieket ugyanis egy szállóigével engedik le a tóra: „Ha belefulladás, haza ne gyere!” Eme szülői intelmet pedig az érintettek halálosan komolyan veszik.

Ami engem illet, én különösen erős szálakkal kötődöm a Slötyihez. A vad víz tudniillik Vörösvár egyik szimbólumává nőtte ki magát a szememben. Ez az a hely ugyanis, ahol minden itt lakó megfordult már, ezekhez a partokhoz mindenkit kellemes emlékek fűznek. Nagyapáink és apáink egyaránt azt az utat járták be, mint mi: kisgyermekként az úgyszólván veszélytelen keleti partra vitte őket édesanyjuk, kamaszként a szentiváni rész vízbenyúló homokos fővenyén fejetek, a szerelem korában viszont azt az oldalt kedvelték, ahol a kukoricás kezdődik. Érett férfiként az Öbölhöz jártak, amely mellé kis favázas borozó épült, megöregedvén pedig a vörösvári rézsű horgászhelyeit népesítették be.

Nagyanyáink és anyáink a sekély vízben pancsikoltak, és ott hallották életükben először azt, amit ők is annyiszor kiáltottak: „Gyere kijjebb!”. Úszógumival szelték át az Öblöt, majd egy fiú társaságában, később aggódva nézték, ahogy csemetéjük hosszában átússza a tavat. Végül – mikor már semmiképp sem vehettek fel kétrészes fürdőruhát –, szarkalábas szemükkel a nádist keresték. A nádist, amely az ifjúságukról susogott.

Arrafelé áll egy vízparti nyárfa, amelynek törzsén azóta is érintetlen a tiltó tábla. Kéken hullámozó vízben egy fekete alak tempózik, piros vonallal átikszelve. Jó húsz éve ott van, rongálásmentesen. Az épség oka egyszerű; senki sem érzi érintve magát. Egy ismeretlen művész – a gyengébbek kedvéért – még felirattal is ellátta: „Négereknek tilos fürdeni!”

A szentiváni Slötyinél már kevesebb is beérték a hatóságok. Az ott elhelyezett kis tábla csak két dologra figyelmeztet:

*A tóban
kut at fur ni
és ször özni
tilos !*

Minden túlzás nélkül állíthatom: az emberek ezt a két tilalmat még sohasem szegték meg. Kutyafürdetést és szörfözést már láttam.

Tehát tikkadtan tapostam a pedálokat, hogy mihamarabb leérjek. Néha-néha megtapogattam az úszónadrágom zsebét; megvan-e a kabalám. Egy féldollárost őrizgettem, hogy mi okból, az egy másik történet.

A kanyar után egy lány tűnt fel. Kényeskedve kapdosta meztelen talpát a forró aszfalton, még a nyelvét is kidugta hozzá. Azon nyomban lefékeztem a túrakerékpáromat, és megszólítottam:

- Szia! Fürödni mész?
- ...Aha...
- Gyere, elviszlek!
- ...Ismerjük egymást?
- Hát nem emlékszel? Tegnap, a diszkóban...
- Ja, már rémlik valami... A vázra üljek?

Szerencsére azt nem kérdezte meg, hogy melyik szórakozóhelyen találkoztunk, mert zavarba jöttem volna. Az ilyen helyeket ugyanis nagy ívben elkerülöm. A köveket viszont nem kerültem el, mert a zökkenőknél csodálatos hullámokat vetett a blúza. Már azt se tudtam, miért lihegek; a pedálozástól vagy az izgalomtól. A parton egy bokor alá löttem a bringát, és derékon kaptam a lányt.

- A homok is forró! Ha akarod, az ölemben viszlek...
- Nee...
- ...egészen a vízig, ott aztán bele is doblak!
- Tőled nem is vártam mást, Marci.
- Istvánnak hívnak.
- Hát nem Marcinak?!
- De. Marci az igazi, csak mindenki Istvánnak nevez.

A helyet ő választotta ki, és keresve se találhatott volna rosszabbat. Annyi ember volt körülöttünk, mint egy népgyűlésen. Alig tudtam kiteríteni a gyékényét. Miközben a sarkokat igazgattam, lelkendezve meséltem:

- Az idén már itt is hódít a topless... Három-négy csaj rendszeresen leveti a felső-részt.

Amikor felnéztem, két körte alakú didit láttam magam előtt. Teljesen barnák voltak, ami azt bizonyította, hogy tulajdonosuk a felül-semmi-divatot követi.

- Miért, mi van abban? A huszadik században vagyunk, vagy nem?

Villámgyorsan lekaptam átizzadt pólómat, hogy eltakarjam vörössé vált arcomat. Olyan zavarba jöttem, hogy még... A körülöttünk levő emberek szeme viszont kikerekedett, illetve összeszűkül, attól függően, hogy melyik nemhez tartoztak. Irigy pillantások keresztűzében éreztem magamat. A legtöbbben ugyanis azt hitték, hogy hozzám tartozik a lány. Ennek a szerepnek persze igyekeztem is megfelelni. Erőnek erejével elfordítottam a fejemet, és közönyös képet vágtam.

- Mit gondolsz, jó a víz?
- Majd kiderül... - kezdte el feltűzni a haját.

Mivel minél hosszabb ideig akartam gyönyörködni a földöntúli látványban, taktikát változtattam. Megnyomtam a karórám egyik gombját, és az égre néztem.

- Most nem jó bemenni... Most a legártalmasabbak a nap sugarai.
- Miért?
- Mert az ionoszféra specifikus rétegei nem szűrik meg kellőképpen a...
- Pont most? - villantotta rám a szemét hitetlenkedve.
- Igen. Tizenegy óra előtt merőlegesen verődnek vissza a fénynyalábok a víz felszínéről, és az nagyon árt a bőrnek.
- És utána már nem?
- Nem. Akkor már a beesési szög miatt kioltják egymást az ártalmas sugarak.

Mondanom se kell, minden elképzelhető témát elővettem, ami csak eszembe jutott, hogy kint tartsam a parton. Az empiriokriticizmustól a japán fogkefegyártás nehézségein keresztül a gleccserbolhák szerelmi életéig mindenről beszéltem, közben félszemmel a didikéire sandítottam. Persze, ezzel nem voltam egyedül. A legtöbb férfi nyakig bement a vízbe, és onnan kukkolt. Egy kisdíák úgy tett, mintha a főttkukorica-rágás foglalná le, pedig már percek óta csak a csutkát forgatta a szájában.

- Nincs kedved...
- De van !
- Óh, ti férfiak ! Mindig csak *az* jár a fejetekben... – rázta meg az orrom előtt csodálatos melleit a lány. – Azt akartam kérdezni, hogy nincs-e kedved...
- Még mindig van !
- Hogy nincs-e kedved elkísérni egy temetésre.
- Egy tehemetéhésre?! – vágtam méltatlankodó képet, holott abban a pillanatban igen közel álltam a fulladásos halálhoz.
- Igen, egy temetésre – erősítette meg, és ledőlt a gyékényre. Bal lábát felhúzta, majd mozgatni kezdte, mint egy indián, aki térdlövésre készülődik. Forgott velem a világ, akárcsak hetedikben. Akkor ugyanezen a parton belehajlítottam magamat egy dömper-belsőbe, a haverok pedig legurítottak a magaslatról, a víz felé.
- Tudod, meghalt a nagynéném, és muszáj elmenni... De én sehová se szeretek egyedül... Már úgy értem: fiú nélkül.
- Miért nem hívsz fel egy gavallérszerző irodát?
- Hogy te miket tudsz ! Különben is késő volna, mert holnap lesz.
- Hol?
- Vörösváron. Mi ugyan szentivániak vagyunk, de... Szóval, úgy gondoltam, hogy megvárász a temető kapujában, aztán együtt megyünk be.
- Á, én egy előzékeny gyászhuszár vagyok: házhoz megyek.
- Nem ! A kapunál találkozunk és kész !
- És... Izé... Azért nem ártana tudni egy-két dolgot az elhunytáról...
- Kibírhatatlan nőszemély volt... Csak a szórakozáson járt az esze... A végén összeköltözött egy nála húsz évvel fiatalabb hapsival... Azt se tudjuk; ki fia-borja...
- A végén?
- Negyvenegy éves volt.
- Mibe?
- Az életmódjába. Nem is tartottuk vele a kapcsolatot.

*

Másnap délután ott szobroztam a temető kapujában. Közvetlenül a múmárványból készült kereszt mögött álltam, mert az némi árnyékot adott. Sötét öltönyben feszítettem, és sötéten láttam a dolgokat, mivel napszemüveget viseltem. Rossz közérzetemhez az is hozzájárult, hogy a szántóföldek felől egy embert láttam közeledni. Céltudatos léptekkel haladt, bal kezét előre-hátra lóbálta, jobbjaival pedig egy nagy kaszát egyensúlyozott a vállán.

Megtapogattam zsebemben a féldollárost, és elfordultam. Ekkor pillantottam meg az első gyászolókat, akik minden bizonnyal a szentiváni busszal érkeztek. Menet közben betértek a virágoshoz az előre megrendelt koszorúkért, így mások is utolérték őket. Félúton se jártak, mikor az egyik mellékutcából kikanyarodtak a vörösvári rokonok. A két csoport néma kézfogásokkal egyesült, majd kiegészült azokkal az öregasszonyokkal, akik minden temetésen ott vannak.

A kapu előtt lelassítottak, és libasorba rendeződtek. Volt, aki ügyet se vetett rám, de a legtöbben jól megnéztek. Némelyik arcon enyhe megvetés tükröződött. Egy természetes matróna olyan villámló szemekkel mért végig, hogy már azt hittem: nyitva felejtettem a sliccemet. Megpróbáltam kiszűrni a pesti krapekot, de az nem jött el. Lehet, hogy azóta egy másik nővel bútorozott össze.

Melinda azonban csak nem akart megérkezni. Vagy már bent van? Talán rájött, hogy mégsem helyes a temetőkapuban randevúzni... Biztos rég bement a legközelebbi hozzátartozókkal együtt... Vettem még egy kósza pillantást az útra, aztán megcéloztam a ravatalozót. Az egyik dupla sírnál sokszoknyás nénike locsolgatott. Amikor meglátott, reszkető kézzel keresztet vetett. Megborzongtam, és önkéntelen mozdulattal megtapogattam a kabalámat.

A szürke épület bejáratát eltorlaszolták a gyászolók, de a cipőm kopogására hátranéztek. Kelletlen arcot vágtak, de végül is utat nyitottak. Egy kopasz pacák tüntetően kezét rázott velem. Először a koporsóhoz mentem, mert úgy illik. Meghintettem az egykor életvidám nagynénit szenteltvízzel, aztán körülnéztem. Melinda sehol. Ezek a nők mindenhol elkésnek... Már kezdődik is a szertartás...

A sírgödör betemetésekor a gyászolók az első sorba szorítottak. Már kezdett formát ölteni a hant, mikor fémes hideg érintette meg a combomat. A féldolláros ! Úgy látszik, lyukas a zsebem, és... Bosszankodva éreztem, hogy lecsúszik a nadrágszáramban, egyenesen a cipőmre. Sajnos, élével érkezett, ezért le is gurult róla. Pont az egyik sírásó lapátja elé. Nem mertem lehajolni érte, de nem is tudtam volna, annyira összepréselődtünk. Tehetetlenül néztem, hogy egy poros gumicsizma rálép és belenyomja a földbe. A következő pillanatban egy koszorú szalagja takarta el.

Nagyon szomorú arcot vágtam, de ez, abban a szituációban, nem tűnt fel senkinek. Két lehetőségem van – gondoltam magamban –, vagy megvárom, amíg mindenki elmegy, vagy később visszajövök. Ez utóbbit azonnal el is vettem. Maradok és kész ! Csak nem hagyom itt a kabalámat...

Szerencsére a hozzátartozók elég hamar elmentek. A sírásók is elhúzták kétkerekű kordéjukat, amibe a kapát-kötelet-miegyebet pakolták. Elkezdtem igazgatni a koszorú szalagját, közben óvatosan körülméleltem. Jobbra a hátam mögött köpcös kis ember állt, egy fekete kripta árnyékában. Levetett kalapját pajzsként tartotta maga előtt, és egyenesen rám nézett. Így hát kénytelen-kelletlen ácsorogtam még néhány miatyánknyi időt. Mikor egyedül maradtam a környéken, gyorsan letérdeltem és kikapartam a féldollárost. Piszkos körmökkel, de boldogan sülyesztettem a másik zsebembe.

Felszabadultan igyekeztem a kijárat felé, csak hogy a temetőkapuban utamat állták. Köpcös kis ember lépett ki a műmárvány kereszt mögül, és kezét nyújtott:

– Fogadja őszinte részvételem !

Mondtam neki valamit, amiből bizonyára ki lehetett hámozni néhány értelmes szót is. Feltette a kalapját, és elővett egy hatalmas levéltárcát. Halványsárga névjegyet halászott elő.

– Keressen fel holnap délelőtt !

Kétszer is elolvastam a domborított barna betűket, aztán nagy nehezen kiböktem:

– ...Most, most Pestre megy?

– Természetesen... Óh, milyen udvariatlan vagyok ! Felajánlhatom a kocsimat?

– Köszönöm szépen ! Ugyanis a Tanácsba akarok menni.

– Hát, ilyenkor sok elintéznivaló akad... Ha tudok valamiben segíteni, akkor forduljon hozzám. Irodánk mindig a rendelkezésére áll !

Én ugyan a Tanács nevű moziba szándékoztam eljutni, ha már úgyis elszúrtam a napomat, de erről nem világosítottam fel. A köpcös kis ember gyorsan és némán vezetett. Csak a főváros határában szólalt meg:

– Tulajdonképpen, ha Ön is úgy gondolja, akár a mi ügyünket is elintézhethetnénk... Mindketten időt takarítanánk meg vele...

Az Árpád-híd budai hídfőjéhez robogtunk, aztán lifttel felmentünk egy általam is jól ismert épület ötödik emeletére. Kísérom sokfiókos íróasztal mögé telepedett, közben széles mozdulattal helyet mutatott számomra.

– Hányadik kerületben lakik?

– Vörösvári vagyok.

– Hát nem pesti? Pedig azt beszéltek... No, ez persze teljesen mindegy... Ha szabad kérdeznem, milyen kapcsolatban állt az elhunyttal?

– ...Ez... nem olyan egyszerű...

– Így van ! Sokszor egy felszínesnek tűnő viszony sokkal mélyebb, mint... Ezt néhai ügyfelem is így gondolhatta, ezért is végrendelkezett úgy, ahogy. Arra a személyre testálta mindenét... Szóval, aki utolsónak hagyja el a sírját.

Harmadszor is forogni kezdett velem a világ. Ott és akkor nem dömperbelső vagy didiket láttam, hanem színes foltokat, melyek kaleidoszkópszerűen szétestek, majd újra összeálltak. Dr. Szálka azonban fokozatosan lehűtött.

– Sajnos, az elhunyt meglehetősen kicsapongó életmódot folytatott. Tetemes mennyiségű adóssága gyűlt össze, és a lakást is komoly összegű jelzálog terheli... Ehhez jön a temetési költség, no meg az én tiszteletdíjam...

Summa summárum harminckétezer forintot hagyott rám a néhai nagynéni, amiből egy használt motorkerékpárt vásároltam. Csuda klassz gép, elég lesz nekem holtom napjáig. Melindának is ez a véleménye, már ahogy én vezetek.

Mennyből az angyal

Hosszas, kilencévi várakozás után kaptunk lakást Budapesten, a Gépmadár utcai lakótelepen. Földszintes ház hátsó udvarában nőttem fel, így eleinte nagyon szokatlan volt a betondzsungel. A felvonó előtti sorban néha előkaptam a bérletemet, mint a metró bejáratánál. Azt is furcsállottam, hogy a pinceklub a tizedik emeletre került. Az épület új volt, lépcsőházunk ajtaja ezért még hetekig üvegezetlenül állt. Már teljesen leszoktam a kilincs használatáról, úgy ugrottam át a fémkereten, mint versenyló az akadályon. Miután beüvegezték, a szokás hatalma folytán ismét kitört.

A lakótelepet akkoriban adták át, tehát még a szomszédok se nagyon ismerték egymást. Új barátaimat a „dühöngőben” szedtem össze. Ezen a magas drótkerítéssel körül vett aszfaltos kis pályán vezettük le fölös energiainkat. Tizenöt-tizenhat évesek voltunk, legtöbben azon a nyáron fejeztük be a középiskola első osztályát. Általában Tódoréknál kezdtük a napot, úgy kilenc óra tájban. Letelepedtünk a lépcsőház elé, és egy gyufaszállal kipeckeltük a kaputelefon gombját. A nyolcadikon az öccse a kagylóhoz vitte a hangfalat, aztán bekapcsolta a lemezjátszót.

Ebben a panelrengetegben találkoztunk Hegyi Erikával. Senki ne várja tőlem, hogy leírjam őt. Ha centiről centire végigmennék rajta, ha vissza tudnám adni haja színét és szeme csillogását, akkor még mindig kéne egy Hegyi Erika. Komolyan mondom, csak hülyeségeket hordhatnak össze. Például, Hubci szerint, ha nevetett, egészen olyan volt, mint egy nagy „Ö” betű. Szenté Turbósöprűnek hívta. Mulykó egyszuszra harminchét-szer csókolta meg az igazolványképét... Márkó és Viktorgó összeverekedett azon, hogy melyikük húzza vissza a lábára a fél pár cipőjét, amiből véletlenül kilépett. Amikor üvegeztünk, úgy ültük körbe meztelen testét, mint hét kis karácsonyfa, egy-egy remegő gyertyával.

Tulajdonképpen én ismerkedtem meg vele. Észrevettem, hogy két kölyök molesztál egy nagylányt. Amilyen lovagias természetű vagyok, elhajtottam őket. Aztán én kezdtem molesztálni. Nem tudom szerényebben megfogalmazni: sikerem volt.

- Ha már megmentettél, gyere el hozzánk ebédre !
- Hogy ott tarts életfogytiglan?
- Azért néha kiengednélek...
- Óh, de rendes vagy !
- ...nehogy a sarokba piszkíts.
- Inkább te gyere le délután ! Tudsz pingpongozni?
- Hát te?
- Majd megtanítasz.

Ezt persze cselből mondtam... Akkoriban nyertem meg ugyanis a budai járási ifibajnokságot, Vörösvár színeiben. Egyébként, éppen ráláttunk egymás ablakára. Mi az elsőn, a Gépmadár utca 10-ben laktunk, ők pedig a Gyakorló utca 38. földszintjén. Attól kezdve integetéssel fejeztünk be minden napot.

Beállt közénk forgózni, és ez nagy szó volt. Hozzánk képest felnőtt számba ment; azon a nyáron pihente ki a halasztott érettségi fáradalmait. A forgózás egy előcsatározás, ami kieséses alapon zajlik. A játszani vágyók libasorban rohagnak a pingpongasztal körül, és ha eléjük pattan a labda, beleütnek. Aki hibázik, az kiesik. Ez egészen addig megy, amíg két játékos marad. Akkor kezdődik a szabályszerű mérkőzés.

Arra persze kínosan vigyáztunk, hogy Erika sose essen ki. Tudniillik, mindegyikünk vele akart játszani. Legalább pingpongot... Mondanom se kell, én lettem az ellenfele. A többiek irigykedve néztek, és megjegyzéseket tettek.

- Látszik, hogy Durmi hagyja magát...
- Miért, te nem hagynád, ha Erika veled játszana?

A tét akkor egészen különleges volt. A vesztesnek egy ismeretlenhez kellett fordulnia, útbaigazításért. Ezt a személyt a nyertes választhatta ki. A kérdés pedig így szólt: „Bácsi kérem, hol találom a legközelebbi indián tábor?”. Az utolsó labdamenetben nekem kedvezett a szerencse. Erika pirulva közelített meg egy nyakig olajos férfit, aki ádázul szerelte az autóját. Négy-öt lépésről követtem, nehogy valami mást kérdezzen.

– Bocsánat ! Ez a fiatalember az iránt érdeklődik, hogy merre van a legközelebbi indián tábor...

Dühömben kergetni kezdtem őt, a banda nagy örömeire. Erika menekülésképpen meghívott bennünket fagyizni.

– Minden törpének kérek egyet ! – hajolt a kis ablak elé.

– Tényleg heten vannak?

– Persze. Szenté, tiéd az első !

– Szentesinek hívnak...

– A második Mulykóé !

– Mulyos a becsületes nevem.

– Ez Hubcít illeti...

– Hubának kereszteltek !

– Ezt Tódor kapja !

– Nekem tényleg az a nevem.

– Durmi, tiéd az ötödik !

– Engem azért szólítanak így, mert szeretek aludni.

– Márkó, Viktorgó ! Itt az utolsó kettő !

A duplatokájú presszósnő kihajolt a kis ablakon. Feje teljesen betöltötte a nyílást, frizurája lelapult. – És maga a Hófehérke?

Nekünk persze Erika maradt. Rajongtunk érte. Ő azonban csak az én érzelmeimet viszonzta. Este már kettesben sétáltattuk Hekit, a kutyáját. Nagyon kedvelte a spánielt, folyton dögönyözte.

– Én is négykézláb fogok járni ! – méltatlankodtam a mellőzés miatt. Hazafelé már együtt fogtuk a pórázt, amit búcsúzásnál a nadrágszíjamhoz erősítettem, mert mind a két kezemre szükség volt. Alig tudtam elszakadni tőle. Amikor megkerültem a házuk sarkát, felhúzódkodtam a konyhaablakukhoz, és még a szűnyoghálón keresztül is megcsókoltam.

Másnap ő csöngetett fel hozzánk. Álomittasan botorkáltam ki az erkélyre. Tőlünk ugyanis le lehetett látni a kapuhoz.

– Durmi, gyere le !

Átvetettem egyik lábamat a korláton, és olyan arcot vágtam, mint aki komolyan le akar mászni.

– Óh, te !

Pingpongozni kezdtünk, ő közben az ablakukat figyelte. Emiatt folyton hibázott, de nem nagyon bánta.

– Úgyis megversz...

– Ha nem most, akkor meccs után.

Egy mocskos, loboncos dög loholt arra, el akartam kergetni. Erika azonban letérdelt elé, és vakargatni kezdte a füle tövét.

– Ez a Hattyú !

Imádta az állatokat, talán ez a magyarázata annak, hogy engem választott a hét törpe közül. A második szet közepén autóba vágták magukat az ősei. Rögtön ütőt cserélt velem.

– Én játszom a tiéddel, te játszol az enyémmel...

Kissé nehéz felfogású vagyok, de a szobájában már rájöttem arra, hogy mit is akar. Sajnos, a szülei otthon felejtettek valamit. Septében magamra kaptam a ruháimat, ám cipőt húzni már nem maradt időm.

– Most jöttél ! – sügta oda nekem.

Bedugtam pucér lábfejemet a heverő alá, és igyekeztem úgy tenni, mint aki csak az imént érkezett. Ülve fogtam kezét az apjával, ami nagy udvariasság. Felállni viszont a saját, jól felfogott érdekemben nem akartam... Anyja valami finomsággal kínálgatott, annak elfogyasztásához azonban ki kellett volna mennem a konyhába. Tibi bácsi különben irtó jó fej! Erika mesélte, hogy húsvétkor szabadlábra helyezte az ajándékba kapott nyuszijukat. Mielőtt elengedte, persze lelkiismeretesen meg is vadította, hogy be tudjon illeszkedni az erdei környezetbe. Éva néni is nagyon szimpatikus volt nekem.

Egyszer miattam veszték össze az ősei. Erika ugyanis felolvasta nekik a szerelmeslevelemet. Anyósjelöltem férje fejéhez vágta: ő bezzeg sose írt ilyen szépeket. Ennek az lett a következménye, hogy Tibi bácsi kitiltott a lakásukból. Másnap én nyitottam neki ajtót, ráadásul a kedvenc papucska volt a lábamon. Ha valaki nem tudná, hogy milyen ábrázata van a nagy Szfinxnek, hát éppen olyan, mint amelyet ő vágott. Hogy oldjam a helyzetet, kihívtam egy pingpongmeccsre.

- Ha a lányommal játszom, mindig kikapok.
- Olyan jól tud?
- Számolni.

Én is eltökéltem, hogy kíméletlenül megverem, előbb-utóbb úgyis sor kerül az ellenkezőjére. Széles karmozdulattal bejlesztettem, aztán adtam neki egy rövid szervát. Csak úgy tudta visszaütni, hogy közben beverte az állát az asztalba. Ő sem maradt az adósom, ugyanis jól kitolt velem. A mérkőzés után rákönyökölt a csengőjükre, még bele is rúgott a bejárati ajtóba. Mikor a neje méltatlankodva kinyitotta, félreugrott, és a falhoz lapult. Éva néni csak engem látott, én meg majd elsüllyedtem szégyenemben.

Tibi bácsi odabent pertut ivott velem. Nem tudom miért, de Erikának ez egyáltalán nem tetszett.

- Ne avatkozz a férfiak dolgába! - kérte az anyja.
- Én csak egy férfit látok itt...
- Nagyon helytelen, hogy nem tiszteled apádat - súgtam oda neki halkan.

Szóval, jó viszonyban voltam az őseivel, de azért vigyáztunk, nehogy rajtakapjanak bennünket. Egy ízben Éva nénit szentimentális hangulat kerítette a hatalmába. Elővette a családi fényképalbumot, és maga mellé ültette a lányát. Ez nem is lett volna baj, csak-hogy én is ott tartózkodtam a lakásban. A kisházai szekrény mögött, mert nem vagyok egy szekrénybebugyós típus, különben is beletört a kulcs a zárba.

- Na, itt az apád, legénykorában... Kis seggdugas és tojás feje van... Sose volt a zsánerem, de amilyen hülye vagyok, mégis őt választottam...

Felhasítottam a szűnyoghálót, mert ha nem mászom ki az ablakon, kitör belőlem a röhögés. Kétrét görnyedve szaladtam le a kiserdőbe, ahol már elengedhettem a rekeszizmaim.

Esténként viszont mindig elszomorodtam. Erika kis szobájában az integetés után kihúnyt a fény, de én még sokáig néztem sötétté vált ablakát. Álmodoztam a kavicsal a kezemben. Azt az ötforintos nagyságú, sárgás kavicsot akkor kaptam tőle, amikor az enyém lett. Így szokták mondani, pedig sohasem leszünk egymáséi, legalábbis itt, ezen a világon.

Sajnos, már a nyár végén elköltöztek a lakótelepünkről. A fájdalmat hetedmagammal osztottam meg, bár nekem több jutott belőle. Az első Erika nélküli napon gyászos képpel sorakoztunk fel a forgóhoz. A kavicsot a betonasztal vashálójához toltam.

- Ez lesz a tét. Higgyétek el, nagyon értékes.

Hubci meglepetésében elejtette a pingponglabdát. Szabadon pattogott ide-oda, mert egyikük se mozdult rá. Nekem kellett utána futni. Jó messzire gurult, egy autó alól halásztam ki. Amint visszaértem vele, rögtön szerválni akartam, de mind a két kezem megállt a levegőben. Nem láttam a kavicsomat! Vagyis láttam, csak nem tudtam, hogy a hét közül melyik az enyém.

Aranyások

Tizennyolc évesen végeztem el a gimnázium harmadik osztályát. Nem, nem buktam meg, októberi születésű vagyok. Büszke voltam nagykorúságomra, ezért úgy döntöttem, hogy munkával töltöm a nyarat. Sajnos, Csere Matyi – a vörösvári ács – már az első napon kirúgott, mert blues-ritmusban vertem be a szögeket. Így hát, jobb meggyőződéseme ellenére, leutaztam szüleimmel Révfülöpre, az O. É. Á. üdülőjébe. Nevelőapám ugyanis az Országos Érc- és Ásványbányáknál dolgozott, s egyhetes családi beutalót kapott.

Végig a fater vezetett, úgyhogy jóval tizenkettő után értünk le... A közös étkezést persze lekéstük, tehát stanicliból kellett ebédelnünk. Nyomott hangulatban eszegettem, mivel délben akartam felmérni, hogy hány jó csaj van a társaságban. Az eső eleredése csak fokozta a kedvetlenségemet. Bánatomban lementem a társalgóba, biliárdozni. Végig is vertem az O. É. Á. dolgozóit, Mecsekszabolcstól Kazincbarcikaig. A győzelemsorozat-tól egészen megrészegültem. Biztosan nem voltam magamnál, mert a szobánkba menet bekopogtattam a női mosdóba. Láttam ugyanis, a tejüvegen keresztül, hogy odabent egy karcsú, hosszú hajú alak zuhanyozik. – Mit csinálsz vacsora után? – kiáltottam be.

– Hintázni megyek! – válaszolt készségesen egy cérnavékony kislányhang.

Hát, én se nyerhetek mindig. Veszíteni is tudni kell... Mindenesetre az étkezdében olyan asztalt választottam, ahonnan jól be lehetett látni a terepet. A turnus csupa rémes kinézetű nőből állt, ami érthető, hiszen bányászüdülőben voltam. Már a hazautazáson gondolkodtam, amikor lejöttek Búskomorék. A réveteg szemű asszony morcos férje karján szédelgett be, bakfis lányuk szomorúan somfordált utánuk. Kimért mozdulatokkal ültek le, egyetlen hang nélkül. Az ételt is csendben fogyasztották el, csak az evőeszközeik csörögtek. Megpróbáltam szemezni a kis Penészvirággal, de mindössze egyszer nézett távolabbra a tányérjánál.

Evés után a mi asztalunk mellett haladtak el, ezért jól szemügyre tudtam venni. Súlytalan mozgása volt, bőre fakó, szeme fénytelen. Összességében olyan hatást keltett, mint egy trombitarézből készült karikagyűrű: szépnek szép, ám értéktelensége miatt senki se húzná szívesen az ujjára. Lesütött szemmel haladt, és akkor sem nézett fel, mikor a sótartóval megkocogtattam az asztallapot. Minden szem énram irányult, mert azt hitték, hogy ki akarok hirdetni valamit. A család aznap már nem is mutatkozott. Sokáig nem tudtam elaludni... Egyre csak azon tépelődtem; mi lehet a bánatuk. Vadabbnál vadabb elképzeléseim támadtak, de sorra elvettem őket. Eközben, szinte észrevétlenül, beleszerettem a kis Penészvirágba. Reggelre már ott tartottam, hogy ha valaki így nevezte volna, párbajra is hívom. Mindenáron mosolyt akartam csalni az arcára.

Délelőtt lementünk a strandra. Búskomorék már ott voltak. A lány „egyberészes” fürdőruhát viselt, ami leginkább tornadresszhez hasonlított. Szalmakalapos fejét mereven tartotta, szeme a semmibe révedt. Azt terveztem, hogy elhívom csónakázni. Sajnos, az üdülőnek csak egy ütött-kopott ladikja volt, és azért is sorba kellett állni. Mire hozzájutottam, ő már bement a vízbe. Piros-kék gumimatraca mozdulatlanul ringott vele a Balatonban. Nagy vargabetűket leírva közelítettem meg, hogy ne legyen olyan feltűnő.

Az egyik irányhelyesbítésnél furcsa dolgot vettem észre. Ráncosodni kezdett alatta a matrac! A hullámok már a haját nyaldosták. Elaludt volna?... Akkorát üvöltöttem, hogy a fürdőzők mind arrafelé néztek. A lány úgy merült egyre lejjebb, mint egy tenger-alattjáró. Fejest ugrottam a vízbe, mert nem erős oldalam az evezés.

Mire odaértem hozzá, már csak a két keze állt ki a habokból. Mögéje kerültem, és hátulról, alábukva, a hóna alá nyúltam. Meg akart fordulni, de nem engedtem, nehogy átkulcsoljon. Némi küszködés árán a felszínre emelkedtünk. A rúgkapálást persze egy pillanatra se hagyta abba... Szerencsére az O. É. Á. csónakja már közeledett felénk. A két legközelebbi fürdőző kapaszkodott fel rá.

Behúzták a lányt a csónakba, az egyik férfi a mellét fogta, a másik pedig a fenekét ragadta meg. Ez nagy disznóság, mert végül is én ugrottam utána. Mérgemben nem is tartottam velük, inkább a gumimatracot vittem ki. Sértetlennek látszott, de a dugói ki voltak húzva. Először a párnarészt fűjtam fel, aztán rövid pihenőkkel a többbit. A lányt közben mesterséges lélegeztetés címén csókolgatták. Odamentem hozzájuk, mert szerettem volna, ha nekem is jut valami.

A fővényen nagy tumultus volt, de nekem utat nyitottak. Többen vállon is veregettek, úgyhogy erősen botladoztam. A kis Penészvirág maga alá húzott lábakkal ült, egy plédbe burkolózva. Anyja reszkető kézzel próbálta igazgatni a nedves haját, teljesen fölőselegesen. Behemót apja hozzám lépett.

– Szende–Kicsi Bálint vagyok ! – nyújtotta felém a lapát kezét. – Köszönöm, hogy kimentette Julikát.

– Részemről szó se volt mentési kísérletről – szabadkoztam. – Csak meg akartam csókolni, mielőtt megfullad.

A körben álló emberek harsány kacagásban törtek ki, ami igazán nem szép dolog, egy ilyen helyzetben. Ekkor érkeztek meg a szüleim, futva. A büfében hallották, hogy belekeveredtem valamibe. A csődület láttán rosszat sejtettek, mert nem gondolták volna, hogy bármiben is pozitív szerepet játszhatok.

Hát, így ismerkedett össze a két család. Julikáék Borsod–Abaúj–Zemplén megyében laktak, Lepentőcskén, a Bodrog partján. Apja a lazsnaki kaolinban dolgozott, és többször is azt mondta:

– Ha arra jár, ugorjon be hozzánk !

Na, ne tessék már viccelni... A rokonságunkból utoljára Estvány ősapám járhatott arra, miután átkelt a Vereckei–szoroson. Szerencsére Bori néni határozottan is meghívott magukhoz. Azonnal a szívembe is zártam érte.

– Feltétlenül várjuk, István ! Minél előbb !

Mivel a kis Penészvirág is szemmel láthatóan unta az egyre magasabb röptű társalgást, elhívtam fagyizni. Úgy lépkedett mellettem, mintha a vesztőhelyre kísérném. Mikor már eltakart bennünket a sövény, nekem esett a tíz körmével.

– Miért húztál ki, te hülye?! Meg akartam halni !

– Miért?

– Mert nem érek semmit !

Hosszas faggatózás után persze elárulta az igazi okot is. Hozzá akarják kényszeríteni valami lehetetlen alakhoz.

– Miért mennél férjhez, gyerekfejjel?

– Nemsokára tizennyolc leszek ! – öntötte el a pulykaméreg.

Nem vettünk fagyit, mert nem kívánt semmit. Leszámítva természetesen a halált. Kisétáltunk a mólóra, és lemásztunk a hullámtörő kövekre.

– Hova jársz? – törtem meg a csendet.

– Sárospatakra.

– A kollégiumba?

– ...Igen.

– Persze, fárasztó lenne Lepentőcskéről bejárni...

– Te vagy a fárasztó !

Harapófogóval kellett kihúzni belőle mindent. Ám minél tartózkodóbban viselkedett, annál inkább vonzódtam hozzá.

– Hogyhogy nem tudsz úszni? Ott a Bodrog...

– Mit gondolsz, miért hívják Patakot sárosnak?... És a szlovákok is rendszeresen beleengedik a csersavat. De van egy csónakunk.

– Nagyszerű ! Akkor majd elviszel egy vizitúrára !

– Nem viszlek.

– Miért nem?

– Csak.

– Pedig segíthetnék rajtad...
– Hogyan?
– Én is megkérném a kezedet ! Te igent mondanál, és ha az az alak lekopik, mi is szakítanánk... Bár, az nem kötelező.

Rámvetette haragoszöld szemét, de én álltam a pillantását. Keményen tudott nézni, lejjebb is csúsztam a hínáros köveken. Azt akarta kifürkészni, hogy valóban elvenném-e őt. Maga az ötlet képtelenség volt, de érezte, hogy komolyan beszélek. A lányok örök dilemmája pedig éppen ez... Komolyan beszél a srác, vagy nem? Önértékelésük ezen áll vagy bukik. – El ne merjél jönni !

Ezzel aztán leleplezte magát. Mert csak a szája tiltott, a szeme biztatott. Tejfölös-szőke hajába is beletűrt, mint akinek már nem mindegy: hogy néz ki. Nem is volt nagy kedvem délután Badacsonyba autózni. Sajnos, nekem kellett vezetni, mert a fater inni akart. A vacsoránál nem láttam Julikáékat, a reggelit pedig elaludtam. Rohantam ki a strandra, hogy minél előbb mellette legyek. Egész délelőtt vártam őket, de hiába... Biztos ők is valami programot csináltak maguknak. Ebédnél már nem bírtam tovább. Felmentem a gondnoknőhöz és egyenesen megkérdeztem:

– Nem tudja, hová mentek Szende-Kicsiék?
– Haza kellett utazniuk. Táviratot kaptak. Valami családi ügy. A szobájuk meg itt áll, üresen.
– Nem mondták, hogy mi történt?
– Nem. Én csak azt hallottam, hogy hazajött a Lajos.

Na, ez biztos a kiszemelt vőlegény... Rosszkedvűen ódöngtem az üdülő területén. Folyton Julika hívogató szemét láttam. Bosszúsan böngészni kezdtem az autótérképet... Merre is van Lepentőcske? Hű, onnan már biztosan látszik az osztankinói tévétorony... Romantikus lélek vagyok, így hamar döntöttem. Hosszú útnak néztem elébe, ezért korán feküdtem le. Hagytam pár sort az ősöknek, aztán kiálltam a 71-esre. Hajnali négykor. Délután négykor már a 37-esen stopoltam ! Jó háromszáznyolcvan kilométert hagytam magam mögött.

A Budapesti Vízművek egyik furgonja pontosan a „Lepentőcske” táblánál rakott ki. Egy félméteres láncért küldték őket Sátoraljaújhelyre... Elővettem a vörös zsírkretámat és odaírtam a helységnév mellé, hogy: *Megjöttem !* Ezt már Révfülöpön elhatároztam. Maga a falu, mint kiderült, sokkal beljebb van, egy földúton lehet megközelíteni.

Fele úton felvettem egy elhajított szőlőkarót. Letűztem a keréknyomba, ráakasztottam az oldaltáskámat, és komoly arccal kerülgetni kezdtem.

– Nézze, Bálint bátyám ! Igaza van, ha meglepődik... Tudom, Julika számára mást szemeltek ki... De ne felejtsük el, hogy a halál torkából én ragadtam ki... Mi már különben is mindent megbeszéltünk... Nemsokára nagykorú lesz, és a leányt úgysem lehet megerőszakolni...

Na, ez nem jó... Lekanyarítottam az oldaltáskámat, arrébb rúgtam a szőlőkarót, s tovább poroszkáltam. Mivel Nyékládházánál ittam utoljára, elsősorban inni kívántam. Szerencsére az út egy kocsmához vezetett. Betértem, hogy megnedvesítsem a torkomat. Odabent jókedvű társaság nótázott. Amikor meglátták bennem az idegent, elhallgattak.

– Adjon Isten jónapot ! – köszöntem illendően, mert éppen elég népmesét olvastam annak idején.

– Fogadj Isten ! – koppantotta le a poharát az asztalfőn egy harcsabajszú, idősebb atyafi. – Kit tisztelhetek az úrban?

– Pintér István a nevem ! – vágtam ki, amúgy kurucosan. Elvégre, itt vagyunk a Hegyalján...

– Ide üljön, szép öcsém ! Akinek ilyen jó betyáros neve van, annak miköztünk a helye !

Azt minden kultúrember tudja, hogy Pintér Pista késelte meg Savanyú Jóskát, egy hatalmi villongás során. Rózsa Sándor és Patkó Bandi után ők számítanak a leghíresebb betyároknak. A dicső múltra való tekintettel méltóságteljesen foglaltam helyet a lócán. Üstöllést töltöttek is nekem, egy minutát se késlekedtek. De ha már az italt elfogadtam, nótáznom is kellett. Ki is tettem magamért. Minél többet ittam, annál jobban ment.

– Jó torka van nekije... – bólogattak össze elismerően.
– Csík Miklós az énektanárom – szerénykedtem. – Már a Rádióban is énekeltünk, a Szilágyi Erzsébet Gimnázium kórusával.

– Akkor a tanár úr egészségre !

Csak akkor engedtek el, amikor már kívülről fújtam a *Káka tövéén költ a ruca* kezdetű népdalt. Kissé imbolyogva, de boldogan léptem ki az ajtón. A legfontosabbat majdnem el is felejtettem.

– Merre találom Szende–Kicsiék portáját?

A kék színű nyomós kútig még csak-csak elvergődtem, de ott aztán már nem tudtam; merre menjek tovább. Hogy enyhe szalonpiccemtől megszabaduljak, lemostam az arcomat. A csap körül repkedő darazsakat későn vettem észre. Egyikük belecsípett a bal orcámba. Pillanatok alatt a kétszeresére dagadt. Egy szembejövő gazda láthatólag megsajnálta.

– Gyűjön be mihozzánk ! Egy kis pájinka használni fog...

Külsőleges alkalmazásra készülődtek, mert az égetett szeszes bedörzsölés tényleg jót tesz, de én akkor azt hittem, hogy gyorsan meg kell inni, úgyhogy felhajtottam az egész ákovitát, ami a bögrében volt.

– Nem ösmeri Pesten Vargáékat? Zsigulijuk van.

Úgy tettem, mintha gondolkodnék... Igazából úgyse ment volna. Éreztem is, hogy ebből nagy baj lesz, de hát Julikáék jelentették messze földön az egyetlen menedéket. Szerencsére, onnan már látszott a házuk teteje.

Érkezésem hírére összeszaladt az egész család. Meg a fél utca. Kuncogva figyelték; hogyan közelítem meg a tornácot. Kötéltáncos léptekkel haladtam, kezeimmel még egy képzeletbeli rudat is egyensúlyoztam... Feldagadt arcom láttán Julika a tenyerébe nevetett. Ez nagyon rosszul esett nekem, de akkor fontosabb dolgom volt ! Mi is?... Az istennek se jutott eszembe. Kivert a veríték, mert mindenki az én megszólalásomra várt. Azt tudtam, hogy valami mondókába kéne belefognom, de hogy is kezdődik?... Pedig gyakoroltam is... Az oldaltáskámmal...

Egyszer, nagyon régen, már éreztem ezt. A tudatalattimban felvillant egy emlékkép. Láttam magamat, amint kisgyerekként ünnepelőben feszítek. A nénik és a bácsik várakozóan néznek rám, de én nem tudom elkezdeni a betanult szöveget. Már majdnem sírok, mikor végre beugrik. Boldogan elszavaltam hát Szende–Kicsiék udvarán is:

– Kiskertemben az ürge... Rákapott a dinnyére...

Nem értem, miért kell ezen vihogni ! Hadd mondjam végig, mert még elfelejtem... Vadul folytattam:

– Megállj ürge, megleslek...

Hajnaltájban tértem magamhoz. Arra ébredtem, hogy kicsit fázom. Egy ideig mozdulatlanul feküdtem, és a faliszőnyeg mintáiból próbáltam meg kitalálni; hol is vagyok. Nem sikerült, így hát tettem egy félfordulatot. Helyes kis leányszobában voltam. A hűvös levegő a szűnyoghálón keresztül hatolt be. Feltápázkodtam, és behajtottam az ablak-szárnyat. Julikát csak visszafelé vettem észre. Egy hatalmas fotelban kuporgott, teljesen felöltözve. Kissé nyitott szájjal aludt, horgolását az ölébe ejtve. Lepakcsoltam mellette a már fölöslegesen égő olvasólámpát, és lábujjhegyen megkerestem a takarómat, amit valószínűleg álmomban sodorhattam le a parkettára. Akármilyen vigyázva tekertem köréje, felriadt. Percekig csak néztük egymást, zavartan mosolyogva.

– Te aztán szépen megkérted a kezemet...

– Nem volt hatásos?

– Egy locsolóverset dadogtál el.

– Megcsípett egy darázs, biztos azért beszéltem félre.

– Persze.

Kibontakozott a kockás takaró öleléséből, és az asztalkájára tette a megkezdett horgolást. Nagyon kicsi gyerekre méretezhette.

– Az kié lesz?

Nem válaszolt. Szórakozott mozdulattal lesimitotta a ruháját, s közben a kétharagos ébresztőórára sandított. Hóna alá kapott egy nagyobbajta reklámszatyrot. Zöld szemében kérés csillant. – Velem tartasz? Szeretek kora reggel sétálni.

Vékony kékfestőjében borzongott, de nem engedte, hogy magamhoz húzzam. Biztos megszólnák a népek... Még a kezét se adta oda.

– Haragszol, hogy elvettem az ágyadat? Pedig megosztottam volna veled... Habár az őseid...

– Ők arra számítottak. Ki se mozdulhattam a szobából.

Egyenesen az állomásépülethez vezetett, ami a kiírás szerint közös volt Barkóval. A sínen rövidke szerelvény vesztegelt. Éppen egy gőzmozdonyt fogtak elébe. A pirkadat csendjét rövid sípjek szaggatták szét. Julika a kezembe gyömöszölte a reklámszatyrot. Az oldaltáskám volt benne. – A jegyed Szerencsig szól. Szállj fel! Mindjárt indul.

– Na, de...

– Hazudtam neked. Csak tizenhat éves vagyok, és nem akarnak hozzákényszeríteni senkihez. Egy ideig azt hittem, hogy teherbe estem. Ezt Révfülöpön mondtam meg a szüleimnek.

– ...A Lajos... volt?

– Igen, de akkor már ki volt tűzve az esküvője... Később megtudtam... Ezért jöttél volna kapóra... De én nem akartam.

– Miért?

– Csak.

– Azért ennyit talán megérdemlek...

– Ha felszállsz a vonatra, megmondom.

Ráléptem az első lépcsőre. A lábtörőszerűen kilyuggatott vason megnyikordult a cipőm gumitalpa. Nem volt neki elég. Állával intett, hogy menjek fel egészen a peronra. Ekkor hosszú sípszó metszette el a nehézzé vált levegőt. Türelmetlenül néztem le rá.

– Mert nem szeretlek.

Nem tudott becsapni. A szeme megint mást mondott, mint a szája. Bevágtam a meglóduló vasúti kocsiját, és gyorsan leszálltam a másik oldalon. Amikor a szerelvény elhúzott, még mindig ott állt, velem szemben. Nem látott engem, mert a szemét törölgette egy batiszt zsebkendővel. Átkemeregtem a sín páron és a karomba kaptam. Ijedtében elsápadt, de már meg se próbált alakoskodni. Miután felszáradtak a könnyei, lementünk a Bodroghoz. Kéz a kézben! Akkor már nem számított neki, hogy látja-e valaki... Egy vízparti fűzfához irányított, amelynek földig lógtak az ágai. Ahogy bebújtunk alá, tejfőlösszőke haja tele lett zöld levélkével. Nem törődött vele, azt mutatta, hogy a felkelő nap színarany hidat festett a sáros patakra. Fejéhez döntöttem a fejemet, ám eltolt magától. – Mondtam már, hogy a Lajost szeretem.

Erről ugyan nem volt szó, de nem vitatkoztam... Beláttam, hogy nem vagyok egy Lajos, sose voltam az. Nekem mindig csak azok a gyümölcsök jutottak, amiket a vihar levert a fáról.

– Tudom, hogy mit akarsz... és meg is érdemelnéd, mert te ébresztettél rá arra, hogy érek valamit.

Egykor fakó bőre fénylett, szeme villogott, egyéniségének súlya lett. Hol volt már a trombitaréz értéktelensége! Bárki szívesen húzta volna őt karikagyűrűként az ujjára. Megérezte, hogy bámulom őt, nemcsak szemmel, de szívvel is. Nekem dőlt vékony kékfestő ruhájában. Tapadtam rá, mint kéreg a fára.

– Megtehetnénk... azt. De az nem lehet, hogy az egész csak *ennyi*...

Válaszokat próbáltunk kiásni egymásból, csak hogy túl fiatalok voltunk még a dolgokhoz. Rázogattuk lelkünk szitáját, de alig akadt fenn rajta valami. Annak pedig, ami a felszínre került, még nem volt neve.

Menjünk világgá !

Hencegő Egérkét egy ezüstvasárnap délutánján ismertem meg. A Blaha Lujza téren állt, a téltre bebugyolált szökőkút mellett. Egyujjas kesztyűbe bujtatott praeliját úgy szorította a combjához, mintha vigyáztt vezényeltek volna neki. A hideg pirosra csípte az orrát, de egyéb kárt nem tudott benne tenni, mert alaposan fel volt öltöztetve. Tanácstalan pillantásokat vetett a háta mögé, nekem viszont előre kellett néznem, ha nem akartam, hogy fellökjenek.

Mikor visszafelé jöttem a Corvinból, még mindig ott ácsorgott. Összeráncolt homlokkal megnéztem a zsebórámat: körülbelül harminchét percet töltöttem az áruházban. Ezzel a kislánnyal valami nincs rendjén ! Odamentem hozzá, ekkor láttam, hogy ártatlan szemében félelem vibrál.

- Szia ! – mosolyogtam rá atyai ábrázattal.
- ...Szia – köszönt vissza megilletődve.
- Vársz valakit?
- Igen, az aput – nézett jobbra, aztán balra.
- De már rég itt kéne lennie, ugye?
- Ühüm.
- És azt mondta, hogy itt várd meg?
- Nem. A Corvinban...
- Az áruházban?! Hiszen...
- Nem ! – toppantott mérgesen. – Bent voltunk a Corvinban, és én fogtam a téli-kabátja szélét... Aztán, mikor a pénztárhoz értünk... akkor láttam, hogy nem is az apu... hanem egy bácsi.
- És miért nem maradtál ott?
- Mert azt hittem, hogy már kijött ! De a járdán nagyon sokan voltak, és át kellett menni velük a zebrán.
- Magával sodort a tömeg?
- Ihigen... – pityeredett el. – Éhész lökdöstek is.
- Jól van, jól van – simogattam meg bojtos sapkás buksiját. – Minden rendben lesz... Azt hiszem, fölösleges itt állnunk a Csobogónál. Te hogy kerültél ide?
- Megláttam egy kutyust ! Ilyen hegyes orra volt – mutatta kesztyűs kezével.
- Nahát... – mondtam csodálkozást mímelve. – Biztos azért, hogy rá tudja csíptetni a pápaszemét.
- A kutyák nem hordanak szemüveget – mért végig lesújtóan. – A te szemednek mi baja van?
- Semmi. Ez egy foglalkozási kellék.
- Miért, te mi vagy?
- Regényíró – pirultam el.
- És ahhoz szemüveg kell?
- Persze. Különben nem hiszik el az emberről.
- Te írtad a „Csirke Csöpi Csodaországban” című könyvet?
- Nem. Azért annyira még nem tudok. Majd, ha nevem lesz...
- Hogy hívnak?
- Pintér Istvánnak. Hát téged?
- Mezőszéki Anitának.
- És hol laksz?

- Minálunk.
- Hmm... Melyik utcában?
- Nem utcában. A parkban.
- Milyen parkban?
- Hát a parkban !
- Budán vagy Pesten?
- Budapesten – nézett rám olyan pillantással, mint aki nem szeretné, ha szórakoznának vele.
- Tudod, mikor én kicsi voltam, megtanították nekem, hogy hol lakom, hányadik emeleten...
- Azt én is tudom ! Hetedik emelet huszonhat.
- Le mernék fogadni, hogy még a házszámot is...
- Harmincnyolc ! – vágta ki büszkén, s ha már a számoknál tartottunk, felvágott állal hozzátette: – Öt éves vagyok.
- Melyik oviba jársz? Én a Puskin utcai...
- A pirosba !

Na, ebből legalább tudtam, hogy panelházban lakik. A kulcs is valószínűleg ott lóg a nyakában, csak a hozzávaló zárat kell megtalálni.

- Apukádnak mi a foglalkozása?
- Favágó.
- ...És hol dolgozik?
- A Műzsák Könyvkiadóban.
- Akkor talán mégse favágó...
- De igen ! Amikor hazajön, mindig azt hajtogatja anyunak, hogy favágó munkát végez.
- És az anyu mit csinál?
- Mindig a fejéhez vágja, hogy ő választotta magának.
- ...Úgy értem; eljár-e dolgozóba...
- Nem. Ő hátébé.
- Micsoda?
- Ház-tar-tás-be-li.

Holtpontra jutottam, ám ezt igyekeztem palástolni. Úgy tettem, mintha csak elgémberedett lábaimat akarnám kiegyenesíteni. Eközben támadt egy ragyogó mentőötletem. Vagy beválik, vagy nem.

- Hányas busz jár felétek?
- A hatvanhetes.

Nagyot dobbant a szívem. Csak nem?! Gyorsan összeszedtem a gondolataimat, és visszaguggoltam a kislányhoz.

- Mit látsz, mikor kinézel az ablakon?
- A templomot.
- Mi van a tornyán?
- Egy buzogány !
- Amellett van a szánkópálya, igaz?
- Igen. A végén van egy veszélyes ugrató.
- Tudom – tapogattam meg a fenekemet a nagykabáton keresztül. – És jobb kéz felé, ha továbbmegyünk, ott a Taurus.
- Igen, a foci...
- A szánkópályától balra van a piros ovi...
- Előbb a közért !
- Utána az ovi...
- Majdnem szemben a mi házunkkal.

– Mögötte kezdődik a kutyafttató...

– Igen ! Igen !

– Anita, szívem, te a Gépmadár utcai lakótelepen laksz !

– Hát nem ezt mondom már fél órája?! – toporzékolt méltatlankodva. – De te honnan tudod?

– Onnan, hogy én is ott lakom.

– Melyik házban?

– Abban, amelyik pont szemben van a kiserdővel. Ha a hintától nézed, akkor balra az első lépcsőházban.

– A tizben?

– Igen.

– Hányadikon?

– Az elsőn. A mi erkélyünk van veteményeskertnek berendezve.

– Az nem lehet !

– Szerintem se, de az apukám...

– Ott egy varázsló lakik !

– Ugyan... Mondom, hogy én...

– Minden gyerek tudja ! Van egy kígyója is ! Azért növeszti azt a jegenyecsemét az erkélyen... Ha majd fölér a tizedikig, akkor felmászik rajta a kígyó, és...

– Miből gondold ezt a varázsló-dolgot?

– Estéknént vörös lesz az ablak, és látom, hogy táncol. Valami kísérteties zenére. Aztán meg hívja a kígyót.

– Mi a neve?

– Azt kiáltja neki, többször is, hogy: Gekko ! ... A gekko az egy kígyófajta – világosított fel önzetlenül.

Már mindent értettem. A film előtt szoktam tornászni, hangulatvilágítás mellett. Sajnos, zenét hallgatni is csak ilyenkor van időm. Főleg Stones-lemezeket teszek fel, s az *Elégtétel* sose marad el. Annak a refrénje a „Get no !”.

– Na, gyere szépen, hazaviszlek – nyújtottam oda jobb kezem mutatóujját. – Húsz perc múlva otthon is leszünk.

Elindultunk a tologó tömegben a metró felé. A karácsonyi csomagokkal megrakott emberek izgatottan kerülgettek minket. Anita szökdécselve ugrált le a lépcsőn.

- Ez a Blaha Lujza tér?
- Igen.
- És ki volt ő?
- Egy gyönyörű színésznő.
- Szerettem volna ismerni...
- Én is.

Az aluljáró telefonfülkéi előtt hadseregnyi ember várakozott, ezért meg se próbáltam felhívni az édesanyját. Megérkezésünk után ő szólt be a VIII. kerületi kapitányságra is, hogy ne keressék tovább a kislányt. Az elkallódott „favágó” ugyanis már mozgósította a rendőrséget.

Ily módon lettem bejáratos a Rónaszéki-családhoz, és sikerült is belopnom magamat a szívükbe. Főleg a kislány tizenhét éves nővérébe. Évekig tartó – bár nem túl mély – kapcsolat alakult ki közöttünk. Andi tudniillik módfelett szeszélyes teremtés volt. Elég, ha annyit mondok, hogy szőke haját befestette feketére. Nyilvánvaló tehát, hogy ő is Stones-rajongó volt.

Anitát egyébként én neveztem el Heccegő Egérkének, mert ahányszor átmentem hozzájuk, mindig elhencegett valamivel. Magabiztosságát csak szeptemberben vesztette el, amikor beiratták az iskolába. A nővérétől tudom, hogy nagyon megviselte a tanévkezdés. Ha jól emlékszem, egy hétfői nap délutánján hívott fel.

- Te vagy az, Hemü?

Feljebb toltam az orromon névadó szemüvegemet, és elváltoztatott hangon beszóltam a kagylóba:

- Nem. Itt a Gekko beszél.
- Ne bolondozz! Ez komoly...
- Az más – húztam el a függönyt, a házuk felé pillantva.
- Menjünk világga! – szipogott a vonal másik végén.
- Jó! – álltam rá rögtön a dologra. Csak nem mulasztok el egy ilyen kínálkozó lehetőséget...

- De igazán!
- Hát persze.
- Akkor négykor indulunk. Majd átjövök... – tette le a telefont.

Azt nem kérdeztem; hogy miért. Kultúrember ilyen hülyeséget nem kérdez. Mindenkinek megvan rá az oka. Ami pedig az időpontot illeti, szerintem a négy óra éppen megfelelő hozzá. Bár, a fél négy még jobb.

Gyorsan lecibáltam az előszobai szekrény tetejéről a hátizsákomat, kiszaladtam vele az erkélyre, aztán néhányszor belebokszoltam, hogy kiszálljon belőle a por. Visszatérve letettem a szoba közepére, és elkezdtem a bepakolást. Egy plédet tettem legalulra, mert azt nem tudhattam, hogy meddig fog tartani a világgámenés... A biztonság kedvéért belegyömöszöltem egy esőkabátot is. Erre raktam a kulacs vizet, meg a konzerveket. Ezek később feljebb kerültek, átadva helyüket a tisztálkodószereknek. Legfelülre a kisorádiót tettem, hogy kéznél legyen. Az egyik oldalzsebbe becsúsztattam a tartalék szemüvegemet, a másikba pedig a tollal ellátott jegyzetfüzetet. Ezen kívül magamhoz vettem a Kurírtól kapott legutóbbi honoráriumomat: mind a hatezer forintot. Az csak a szíjak lecsatolása után jutott eszembe, hogy néhány kifli sem ártana, főleg Anita miatt. Ekkor szólalt meg a csengő.

Egérke állt a küszöbön, a hencegő jelző és minden más egyéb nélkül. Konokul zsebre dugott kézzel jött be a szobába. Éppen fel akartam neki sorolni, hogy mi minden van a hátizsákban, mikor mérgesen belerúgott:

- Ha így felpakolsz, akkor az utca végéig se jutunk el!
- Gondolj arra, hogy magunkra leszünk utalva...
- Majd segítjük egymást!
- Igen, ha van miből...
- Sok mindent fogunk kapni, meglátod.
- Kitől?
- Vannak jó emberek.
- Ez igaz, de talán nem arra járnak, amerre mi...
- Akkor meghalunk! – toppantott bőszen. – Remélem, nem félsz a haláltól...
- Nem félek.
- ...Szóval, csak akkor kapunk valamit, ha nincs semmink. Ennyit tudhatnál, húszéves korodra.
- Én úgy vettem észre, hogy az emberek kizárólag ellenszolgáltatásképpen adnak bármit is.

- Hát, majd táncolok – húzta ki keszeg kis testét –, te pedig szájharmónikázol.
- ...Melyik úton megyünk? – kérdeztem, beletörődve a sorsomba.
- Akármelyik jó lesz, csak gyere már, mert egyedül nem lehet világga menni!

Üres zsebbel, de tele szívvel indultunk el... Sajnos, csak a lépcsőfordulóig jutottunk. Ott ugyanis a Mezőszéki-házaspár jött velünk szembe. Rutinos mozdulatokkal fülöncsípték a rügapáló Anitát, és szidalmak közepette hazatoloncolták. Semmit sem tehettem ez ellen, de nyomban megfogadtam: ha Egérke nagylány lesz, újra nekivágunk. Erre szavamat adom.

Igazivá teszel

Itt téblábolok, Férihegyen, az indulási oldalon. Néha a hüvelykujjammal mélyen benyúlok az inggallérom alá, megpróbálom kitágítani, de nem sok sikerrel. Újonnan vásárolt cipőm is töri a lábamat, alpakka öltönyömet pedig rég kihíztam. Egy fiatalasszonyt várok, aki nemsokára Ulan-Batorba repül, Moszkván keresztül. Kollégák voltunk, tágabb értelemben véve. Eddig ő is az Athenaeum Nyomdában dolgozott. Várakozás közben igyekszem visszaidézni mindazt, amit elmesélt.

*

Belső-Ázsiában, a Hará-folyó mentén, nem túl messze Darhántól, élt egy lány. Kis faluban lakott, ahol jól ismerték egymást az emberek. Sohasem járt szűkebb hazája – a Szelenga-ajmak – határain túl. Sokáig azt hitte, hogy minden ország Mongóliához hasonló. Gyermekkora hirtelen ért véget, azon a reggelen, amikor apját halálra tiporta egy felbőszült jak. Attól a naptól kezdve vállvetve dolgozott anyjával. Gyapjút mostak, együtt készítették ki a bőrt, ketten fejték az állatokat. Bátyjai ma is nomád pásztorok, akik az év nagy részében a legelőket járják. Ünnepszámba megy, ha nagy ritkán hazalátogatnak.

A lány már kiskorában észrevette, hogy a hasonszőrű gyerekek nemigen akarnak játszani vele. Ha nagy néha bevették maguk közé, akkor is csúfolódtak. Pedig ő még azt a furcsa alakú kavicsot is nekik adta, amit apja hozott neki, egyik útjáról. Csak egy tarka kölyökkutya volt hűséges hozzá.

Amikor serdülni kezdett – arrafelé hamarabb érnek a lányok –, kortársai elkerültek. A vele egyívásúaknak ajándékokat hoztak az állatokkal megtérő legények, de őrajta keresztülnéztek. Valahányszor csak lódobogást hallott, fellebbentette a jurtájuk ajtónyílásában lógó szőnyeget, de egyetlen tekintetet se tudott elfogni.

Egyszer olyan bőséges zápor hullott, hogy kis tócsát hagyott maga után. A lány letérdelt mellé, és belenézett. Mindent megértett. Nem hasonlít a többiekhez! A sárgásbarna bőr, az egyenes, vastag szálú fekete haj, az rendben van. Arca azonban nem lapos, orra furcsán kiemelkedik belőle, és hiányzanak a kiugró pofacsontok. A szemei is szokatlanul nagyok, ráadásul nem elég ferdék. Europid vonásai voltak, csakhogy ő nem ismerte ezt a jelzőt.

A víz rövidesen elpárolgott, de a szívébe költözött keserűség megmaradt. Mozgása lassúvá vált, járása elvesztette a kecsességét, anyja alig tudta szavát venni. Már nem tűzött sárga virágokat a hajába, már nem kereste mások társaságát. Munka közben sem énekelt már, mint régen. Aznap este levetett nyakláncát soha többé nem vette fel. Gyékényén összegömbölyödve gyakran sírta álomba magát.

Úgy került eladósorba, mint a falu csúfja. Hiába fonta be a haját, hiába húzta ki korommal vékony szemöldökét, hiába költötte minden megtakarított mogóját a külsejére. Kár volt vörösre festeni a körmeit, kár volt selyem mellest ölteni, kár volt díszes saruba bújni. A csekély számú fiatal generációból mindenkinek akadt párja, csak neki nem.

Az idő pedig könyörtelenül múlt... Társnői szültek, anyákká váltak. Már a nálánál fiatalabbak is eladósorba értek. Ő azonban még mindig magányos volt... Ha a jurta faváza javításra szorult, meg kellett fizetni a segítséget. Sosem akadt férfiember, aki önzetlenül ajánlkozott volna. Látogatóba érkező sógornői nyíltan sajnálkoztak rajta.

Dolgozott napestig, közben folyton álmodozott... Távoli kedvesről, akire várhatna. Szelíd szeretőről, aki simogatná. Férjről, akit reggel csókkal ébreszthetne. Erős férfiről, aki befogná a csúfolódók száját. Tekintélyes emberről, akinek adnak a szavára. Fáradt pásztorról, akiről ő gondoskodhatna. És gyerekekről, akiket dajkálhatna.

*

A már nem remélt megváltás hirtelen köszöntött be. Egy szép napon anyja azzal a hírrel tért meg, hogy idegenek érkeztek Darhánba. Itatókutakat fognak fűrni a környéken. Ezek az emberek állítólag a Szovjetunió legnyugatibb köztársaságába valók. Még alig rendezkedtek be, de a házukra már ki is tűzték a zöld-fehér nemzeti zászlót. A szóbeszéd szerint magyarok.

A lány már régóta nem járt be a darháni vásárra, csak az eladnivalót készítgette össze. Most azonban, kíváncsiságának engedve, elkísérte anyját. Szétrakodtak a földön, ahogy szokták, és a holmijuk mellé ültek. Dél felé torlódás támadt a sokadalomban. Négy idegent bámult a nép. A magas, világos bőrű emberek mosolyogva szemlélték az árukínálatot. Legelől egy szőke hajú, kék szemű férfi haladt. Zöld mezén öt fehér betű, nyilván hazájának neve.

Az idegenek megálltak előttük. Csodálkozó hangsúllyal bizonygattak valamit egymásnak az anyanyelvükön, amelyben olyan sok az „e” hang. Ilyen közlőről jól látszott, hogy egyikük mellkasát dús szőrzet borítja. A szőke hajú zöld mezére bökött, és kijelentette:

– Magyar.

Utána bal kezének mutatóujját a homlokára tette, elhúzta egyenesen álló szeme fölött, végigvezette domborzatos arcán, majd megnyomta kiemelkedő orrát:

– Magyar.

Aztán a zavartan kuporgó lányra mutatott, és harmadszor is azt mondta:

– Magyar.

A félkörben álló mongolok fintorogva eloldalogtak, anyja pedig a kiterített bőroket gyűrögette. A lány szédült. Még sohasem vették őt észre férfiak, most meg egyszerre öten mosolyognak rá. Egyikük leguggolt, és hajtogatni kezdte a gyékényeket.

A szőke továbbra sem vette le róla kék szemét. Kedvesen hadonászva a neve iránt érdeklődött. Megpróbálta a lány után mondani, aminek nevetés lett a vége. Ő simán megértette, hogy Eleknek hívják, és Darhán főutcájában van a szállásuk. A vásárban tolongó férfiakra, aszonyokra és gyerekekre mutogatva kiderült: mindketten szabad állapotúak. Éveiket ujjaikon számolták el, a lány faluját pedig a kűtfűrő orosz nyelvű térképén találták meg.

Ezalatt a többi magyar odébbállt, anyja meg alkudozásba bocsátkozott két vevővel. Elek, szájába és gyomrára mutogatva közölte vele, hogy éhes. Élénken gesztikulálva arra kérte; kísérje el a pecsenyesütőhöz. A lány átszellemülten emelkedett fel. Még sohasem sétált férfival. Ahogy átvágták magukat a tömegben, Elek sátorfáról lógó övekre lett figyelmes. Kiválasztotta a legdíszelebbet, és a lány derekára csatolta. Szegény teremtés akkor se tudott volna megszólalni, ha történetesen beszél magyarul.

Letelepedtek a tűre, falatozni. Evés közben Elek elmagyarázta, hogy két évig marad Darhánban. Mikor az utolsó falat is elfogyott, a férfi lenyalta a lány ujjairól a zsírt, amit ő sietett viszonzni. Máig ez a legkedvesebb élménye.

*

Mészáros Elek a technikusminősítő után egy évig a Nyírségben dolgozott, aztán anyagi meggondolásokból elvállalta a mongóliai kiküldetést. Huszonnégy évesen persze a kalandvágy is hajtotta. Családja nem volt, úgyhogy belevágott. Eddig még nem bánta meg, igaz, két hét nem nagy idő. Erre gondolt, miközben bérelt lován kiügetett Darhánból. Az útvonalat – amit a lány ujjával a porba rajzolt – jól az eszébe véste. Másfél óra múlva meg is pillantotta a falut.

Az alacsony, fekete, ferde szemű „tatárok” tátott szájjal bámulták... Egyenesen az alvásra rúgtatott, a jurták ajtónyílását figyelve. Az egyik mellett ott lógott a fonott, puhára cserzett díszes öv. Mire leugrott a lóról, anya és leánya is előkerült. Mindketten legjobb ruháikat viselték. Elek köszönésképpen megcsókolta őket jobbról-balról, aztán átnyújtott néhány csecsebecsét, amit még Ulan-Batorban vásárolt, az érkezésük napján. Leültek a tűz köré, és ettek valami finomat. A férfi arcjátékkal fejezte ki, hogy mennyire ízlik neki.

A beszélgetést nagyon megkönnyítette Elek leleményessége. Magával vitte ugyanis a jegyzetblokkját és a ceruzáját. Világéletében ügyesen rajzolt, most hasznát is vette... A lapokon állatok, növények, használati cikkek, berendezési tárgyak, élelmiszerek, ruhadarabok jelentek meg. A magyar nevüket is melléírta, cirill betűkkel, fonetikusán. Filctollakkal színeket rajzolt. A testrészeket saját magán nevezte meg. Az igéikkel és a határozókkal volt csak bajban, itt a mimikát és a taglejtéseket hívta segítségül. A lány is sokat rajzolt, anyja kérdéseit is áttette ebbe a képírásba. Nagyon jól szórakoztak mind a hárman.

Utána kettesben kószáltak a környéken. Ahol az ország hetven százaléka legelő, nem könnyű védett zugot találni. Leheveredtek egy helyen, a derékig érő fűben. Elek tenyerébe fogta a lány arcát, és azt mondta:

– Szép vagy.

Az ilyen és az ehhez hasonló mongol kifejezéseket már bemagolta a Bajkál-Amúr vasútvonalon. Ennél tovább azonban nem jutott, mert a lány sírva fakadt. Alig hitte el, hogy ezt neki mondták, és komolyan is gondolták. Odabújt a férfi álla alá, s olyan görcsösen ölelte, hogy az mozdulni sem tudott. Örömkönnyei csak sokára száradtak fel. Elek eltolta magától, és azt mondta:

– Sárának foglak hívni.

A mongol lány szemében mérhetetlen csodálat tükröződött. Íme a férfi, aki új életet és új nevet adott neki. Eszelősen csókolgatni kezdte szőke fejét, nem volt olyan felület, amit kihagyott volna.

*

A magyar kútfürők irigyelték Mészároost. Még egy ilyen szép (azaz ennyire csúnya) lányt nehéz lenne találni a Szelenga-ajmakban. Márpedig, itt Mongóliában, a nőtlenség a legrosszabb. Szórakozási lehetőség alig van. Munka, ivás, kártya – ez minden. Néhanapján egy jó verekedés. Az éjszakák azonban hosszúak és magányosak.

A technikus bezzeg már csak aludni jár a darháni szállásra. Úgy vágat el munka után, mintha haza menne. Ha pedig több napot töltenek kint a terepen, a lány elkíséri. Főz neki, mos rá, utána hord mindent – és vele alszik. Így ki lehet bírni...

Azért a lány nekik is felüdülést jelent. Anyanyelvükre tanítják, viccelődnek a rovására. Mészáros jelenlétében persze nem viszik túlzásba. Alkalomadtán viszont próbálják megkönyezkedni, de az nehéz ügy. Annyira nem tud még magyarul, hogy árnyalatokat is értsen, hozzányúlni meg félnek.

Kezdetben Sára sem mert kezdeményezni. Örömmel túrt mindent, amit Elek tett vele, de ő, magától, semmit se csinált. Attól tartott, hogy egy rossz mozdulattal tönkreteszi a kapcsolatot. Mészáros tanította meg csókolózni is. Gyerekként kacagott, amikor sikerült megharapnia a férfi nyelvét. Imádta őt levetkőztetni, fél éjszaka képes volt simogatni ruhátlan testét. Nem egyszer ott aludt el, a hasán.

Boldogsága mindig akkor hágott a tetőfokára, ha fürdeni mentek a Hará-folyóra. Ilyenkor meztelenül viháncoltak a gyenge sodrásban. Elek egy ízben fuldoklást színlelt. Sára valósággal őrjöngött a sekélyben... Akkor sem csillapodott le, amikor megértette, hogy az egész csak tréfa volt. A férfi megnyugtatóan magához húzta az állig érő vízben. A lány rákulcsolódott remegő testével. Amikor a szorítás öleléssé lazult, révülten beszélni kezdett:

– Sára aggódik, és Sára megnyugszik. Azelőtt minden élettelen. Most Sára gyűlöl, és Sára szeret. Ezt te csinálod velem. Igazivá teszel.

*

Rövid idő múltán Mészáros Elek hivatalosan is feleségül vette „Sára” Cevegszürent. Az esküvőre Ulan-Batorban került sor, a kárörvendő kollégák részvételével. A járókelők úgy kísérték szemükkel a magas, szőke, kék szemű, fehér bőrű technikust, ahogy nálunk bámulnának meg egy tollas fejdísz viselő indiánt. A nászéjszakát a főváros legmodernebb szállójában töltötték. Sára káprázatosnak találta az épületet, Elek nem nyilatkozott. A magyar meghívottak fergeteges mulatságot csaptak. A tanulékony bárzenészek ma is a Fradi-indulót játsszák, ha illusztris vendég érkezik.

A férfi annyi tugrikot keresett havonta, amennyiről a lány anyja nem is álmodott. A fiatalok külön jurtába költözhetek, amit a magyar kolónia nászajándékaival rendeztek be. A brigád, kommunista szombat keretében, levert a jurta közelében egy Norton-kutat. Az eseményt a falu apraja-nagyja végignézte. Tisztas távolságban telepedtek le a földre, volt, aki elemőzsiát is vitt. Az utolsó csavarintásokat áhítatos csendben figyelték. Amikor a fűrómester gyöngyöző homlokát megtörülve elkiáltotta magát, hogy: „Na, cseszd meg!”, örömujjongásban törtek ki.

Természetesen, a falu kapott rendes itatókutát is, csak sokkal később. Ez a cső kettejük komfortját szolgálta, amellet hihetetlen tekintélyt biztosított számukra. Még az öreg Csojmbol is előre köszönt nekik! Az emberek felváltva jártak a Cseszdmeg-kútra (így hívták a falubeliek), különféle ajándékokkal hálálva meg a vizet.

Ezt a házasságkötést, a mongol lány részéről, nagyon komoly döntés előzte meg. Ha Elek szerződése lejár, neki vele kell mennie. Idegen országba, ismeretlen emberek közé... Anyja is a két állandóan távol levő bátyjára és a sógornőire marad... Ő talán öt évenként egyszer látogathat haza. Sokszor gondolt erre, ám amikor a férfi efelől kérdezte, így felelt:

– A te országod – az én országom. Ott biztos mindenki olyan, mint te.

*

Sára nem találta fel magát Budapesten. Leginkább a tömeg nyomasztotta. Ebben a városban annyi ember él, mint egész Mongóliában. A levegő is más, a zajt pedig egyáltalán nem tudta megszokni. Úgy zötykölődött a tömött buszok végében, mint egy ijedt kis veréb. Ha csak tehetné, gyalog járt. Magyar ember számára hihetetlen távolságokat tett meg.

Kint laktak Mátyásföldön, a Prodám utcában. Az emeletes házat nem érezte otthonának. A felvonót sohasem használta, nyomasztotta őt a szűk fürke. Éjszaka felriadt a vízvezeték zúgására és a szemétdobó csövét súroló hulladék neszére. A harsogó, gazdagon hangszerelt zene idegesítette, a szénsavas italokat nem bírta. Legszívesebben a tévé előtt ült. Főleg a kosztümös filmeket kedvelte. A különböző műsorok sokat segítettek neki a nyelv elsajátításában is.

Az Athenaeum Nyomdában helyezkedett el, ahol berakónóként alkalmazták. Rosszul tűrte a bezártságot, ezért sohasem túlórázott. A hangos gépektől mindvégig félt. Az élet mindennapi dolgaiban kolléganői tanácsaira szorult, akik emiatt le is nézték. A közös zuhanyzó rossz emlékeket hagyott benne: kinevették fajtájára jellemző gyenge testszörzete miatt.

Egyetlen mentsvára Elek lett volna, de ő nem ért rá vele foglalkozni. Hétköznapi maszek munkák után futott, szombat-vasárnap pedig megcsinálta őket. Ha meg otthon maradt, akkor tervrajzokkal bíbelődött, olyankor pedig nem lehetett zavarni... Folyton fáradt volt és türelmetlen. Még a szeretkezésben is sietett. Sára gyakran sírt a jurtából magával hozott prémtakaróba burkolózva.

A társaságba se tudott beilleszkedni. Állandóan kiviláglott műveletlensége, táncolni nem tudott. A baráti kör nőtagjai kritizálták öltözködését, hajviseletét, fitymálták kezdetleges kikészítését. Elek – akit a többiek, számára furcsa módon, Lexinek szólítottak – szégyenkezett miatta. Sára ösztönösen megérezte azt is, hogy Bekő Bella személyében rivalisa támadt. Férje számára nyüggé vált, ez a tudat volt a legrosszabb.

*

Mészáros hűtlenség címén akart megszabadulni tőle. Ráuszította egyik munkatársát, Csonka Árpádot, aki örömmel elvállalta az inycsiklandó feladatot. Meg is próbálta elcsábítani a fiatalasszonyt, de kudarcot vallott. Vörös képpel kellett elhagynia a lakást, hátában az ostorozó szavakkal:

– Sára nem ad abból, ami a másé !

Férje ekkor már javában csalta Bellával, több hétvégén is a nőnél aludt. Kapcsolatukat nyílt viszonyra fejlesztette. Sára szenvedett, de túrt. Hangja halkabb lett, szeme furcsa lázban égett, mozgása ismét lassúvá vált.

Az Athenaeum negyedik emeletén találkoztunk össze, a keleti oldal lépcsőházában. Orrát az ablaküveghez nyomva nézte a napot. Köpenyéről látszott, hogy az alagsorban kéne lennie, a magasnyomó gépek között. Én akkor a másodikon dolgoztam, a Rákóczi útra néző teremben. Azt hittem, eltévedt, ami előfordulhatott volna Közép-Európa legnagyobb nyomdájában.

– Nem, nem... – válaszolta kedvesen. – Rendszeresen feljövök ide, hogy egy kicsit fürödjek a fényben.

– Ezek szerint mind a ketten napimádók vagyunk ! Tudod, nemrég fejeztem be az „Óda a naphoz” című költeményemet.

Az egykori New York-palota nagykörúti oldalán az idő tájt számos kiadó működött. A szerkesztők, a lektorok és a kefelevonatot is látni akaró szerzők házon belüli átjárókon közlekedtek. Gyakran a nyomdászok mellett korrigálták műveiket, akik tudták, hogy érdekes emberekkel futhatnak össze. Sára sem lepődött meg, sőt.

– Én is... hallhatnám?

Jó régen szavaltam már, utoljára a Ságváriban, Váci Mihály egyik versét, a költő jelenlétében. Kis torokköszörülés után fölléptem a radiátorra, egyik kezemmel megfogtam a csövet, a másikkal pedig kísértem a hol lírai, hol szárnyaló szöveget. Nyelvünk tökéletes ismeretének hiányában nem sokat érthetett a hasonlatokból és a szójátékok árnyalt jelentéséből, de a szavak ritmusa magával ragadta. Így lettünk barátok, s ezért mesélte el nekem a történetét.

*

Ma utazik vissza Mongóliába, ezért vagyok itt, Férihegyen. Búcsúzni jöttem. Kicsit olyan érzésem van, mintha egész Magyarországot képviselném. Most látom csak, hogy ott ül, nekem háttal ! Odasietek, ő köszönés helyett rám mosolyog... Leereszkedem egy székre, vele szemben. Váltunk néhány szót, értelmük azonban nem jut el a tudatomig. Aztán hallgatunk egy kicsit.

– A Sára név a sárból lett? – töri meg a csendet komoly arccal.

– Nem, nem – tiltakozom, de most képtelenség Ábrahámig visszamenni egy mongol nővel szemben.

– Tudod, a névben benne van minden... Bella tényleg szép, Csonka is hiányos, mert nincs szíve, Elek pedig mészáros, hiszen leölt minden szépet.

Szólítják a moszkvai járat utasait, nincs már sok idő válogatni a szavakat, így hát nyersen kimondom:

– Sajnálom, hogy egyedül maradtál.

– Nem vagyok már egyedül – áll fel, és mások számára észrevétlenül megsimogatja a pocakját. – Lám, a falu csúfjának is lesz gyermeke.

– Sok boldogságot kívánok ! – hadarom elérzékenyülve.

– Sok boldogság? – néz rám csodálkozva. – Boldogság csak egyszer van az életben. Vagy egyszer sem. Én már voltam. Mit akarhatok még?

Lassan eltűnik a szemem elől... Felmegyek merev öltönyömben a galériára, hogy lássam felszállni a gépét. Kétszer tudom elmondani magamban a naphoz szóló ódát, aztán meghallom a sivitva emelkedő repülőt. Szorít az új cipő, a gallér fojtogat, ráadásul a szemembe is beleesett valami.

A nagy szökés

A Magyar Néphadsereg Fegyelmező Zászlóalja – kívülállók számára: futkosó, bennfenteseknek: futi – 1980-ban még rákospalotai intézmény volt. Kapuja – stílszerűen – a Felszabadulás útjára nyílt. Bejárata fölött ma is ugyanaz a felirat áll: Irinyi János laktanya. Első pillantásra valóban közönséges kaszárnya benyomását kelti, mindössze az a feltűnő, hogy a legénységi épület ablakain rácsok vannak.

A Köztemetőtől csak egy keskeny út választja el, ha bentről pillantunk kifelé, ez bal kézre esik, jobbra pedig az M3-as autópálya csatlakozik be a főváros vérkeringésébe. Majdnem szemben az új lakótelep magasodik, ami arról nevezetes, hogy én éppen az ablakunkra láttam. A többség azonban csak az út túlsó oldaláig nézett, ott van ugyanis a *Sírató* kocsmája. A parancsnoki épület előtt még megvan az a Lenin-szobor, ami akkori-ban fogadások tárgyát képezte. Tudniillik, olyan rosszul sikerült, hogy többen is azt állították: Irinyit mintázza.

A futi legénységi intézmény, de a hivatásos állomány se véletlenül teljesít éppen ott szolgálatot. Az épület honvédek és határőrök egyaránt befogadott, bár ez utóbbiakat csak három fő képviselte. Őket is honvédeknek szólították, ám ennek ellenére érezhetően összetartottak. A keretet zászlóaljra méretezték, de akkoriban százötvenen sem voltunk. Jómagam az I. század kötelékébe – a nehéz fiúk közé – tartoztam. A II. század gondatlanokból állt, körülbelül harmincan lehettek.

A kívülállók – beleértve ebbe a csapattiszteket is – nem tudják pontosan, mi történik a falakon belül. Én is azt hittem, hogy még vigyázállásban is futni kell. Természetesen ma sem beszélhetek az ottani dolgokról, mert rám is vonatkozik a szolgálati titoktartás. Az a történet, amit elmesélek, egyáltalán nem hoz szégyent az egyenruhára, sőt végki-csengésében a katonai fegyelem mintapéldája.

Azon a reggelen is kipihenten ébredtem, mint mindig. A napi nyolc óra alvás biztosított a futis számára, mert takarodón túl semmiféle tevékenység nem zajlik, a riadó pedig ismeretlen fogalom. Napközben ugyanis mindenki dolgozott, többnyire a szakmájában, vagy olyan területen, amihez értett. Harcászkodni tehát nem értünk rá, kiképzéssel sem molesztáltak bennünket, karbantartani nem volt mit, a lövészet szóba sem jöhetett, mert fegyvert nem adtak a kezünkbe.

Kellemes hangok ébresztettek, a dallamos ciripelés pedig a fejem alól jött. A karóra viselése ugyan tiltva volt, de én nem is szegtem meg a szabályzatot, mert a sapkám bel-sejében hordtam. Ezt egy irigyem később besúgta, az órát azonban nem találták meg, mert akkor már szemérmetlenül a csuklómra kapcsoltam.

Amíg a fiatalok reggeli tornásztak, eltávolítottam arcomról a szórt. Villanyborot-vával, és ez megint csak tilos volt, ugyanakkor a szakállnövesztést sem engedélyezték. Ebből is látszik, milyen logikátlan a szabályzat. Kellő időben befejeztem a tisztálkodást, mert nem akartam zavarni az illetékeseket a takarításban. Én akkor már öreg futisnak számítottam, tehát nem kellett olyasmit csinálnom, amihez nem éreztem kedvet. Reggeli után bedobtam a szokásos HM-kölát, amit bivalytejnek is neveztek, és feketekávé akart lenni. Ami azt illeti, feketének fekete volt.

Ezután siettem vissza az első emeletre, hogy megszokott páholyomból nézhessem Patkó érkezését. Szolgálatvezetőnk ugyanis vett egy második világháborús BMW-t, és azzal járt be. A 750-es gép majd három mázsa volt, az őrmester pedig ötvenöt kilót nyomott. Ezért a kapuőrség külön koreográfia szerint fogadta. Patkó, mikor látótávolságba került, megnyomta a dudát, mire ész nélkül kinyitották a kapu mindkét szárnyát. Megállás után az ügyeletes a kormányt ragadta meg, a két helyettes pedig a hátsó teleszkópo-kat. Így már le tudott szállni, és négyen szétterre is húzták a motort.

Vigyorogva sorakoztunk fel a reggeli kihallgatásra, amit aznap Bátha őrnagy tartott, a II. század parancsnoka. Igen savanyú képpel járt-kelt, mert mióta idevezényelték, szárnyak helyett két puskát kellett viselnie a hajtókáján. Előttém Répási honvéd kért szót, de nem sokat beszélt, inkább sírt egy sort.

– Szívatják? – kérdezte Bátha részvevő hangon a könnyező katonát.

– ...Ihigen.

– Akkor maga is szívassa meg jól a rongyot abban a vödörben ! – dörrent rá az őrnagy.

Ja, kérem, ez itt a fegyelmező zászlóalj... Bátha egy csárdásszerű lépéssel elém került, és végighallgatta kérésemet.

– Elment az esze, Pintér? Milyen könyvet hozassak be magának?

– Jelentem, szívesen kimegyek érte...

– Azt elhiszem. Hogy megint megerőszakoljon valakit.

Volt az I. századnál egy másik Pintér István is, azzal kevert össze. Kezdetben sok bosszúság ért a névrokonság miatt, bár egy kocsirakomány téglá lerakásakor hasznát is húztam belőle. Amikor megkérdezték tőlem, miként is esett az a bizonyos dolog, azt válaszoltam, hogy elmesélném, de munka közben nem tudom... Mondták; ne törődjek semmivel, csak beszéljek. A történetnek akkor értem a végére, amikor az utolsó téglá is lekerült a kocsiról. A felső gombtól a bugyigumiig mindenre kitértem.

– ...Ja. Maga az az alternatív. És úgy képzelem, hogy katonáskodás helyett majd olvasgat itt?

Egyébként nem volt szokás az iránt érdeklődni, hogy ki miért került oda. Mindenki bírói tévedés áldozata lett. Engem speciel tiszteltek, mint a hibbantakat Keleten. Akkor azonban már tekintéllyel is bírtam, mert Lukács tábornok írnokaként tevékenykedtem. Persze nem Zalka Mátéra gondolok, bár a róla elnevezett intézményből került hozzánk az egykori elsőéves hallgató.

Lukács mindannyiunk elismert feje volt. Született vezéregyéniség, nem véletlenül neveztük tábornoknak. Körülötte gyűlt össze az elit: Szabó Misi és Kirvai Jani, a két helyettese; Lencz, Papp Laci tanítványa; Fehér Vili, aki már harmadszor került vissza a futira; Németh Laci, a költő; Gyöngyösi, a világ szélhámosa; és jómagam. (Gyöngyösiről szívesen mesélnék, de nem akarom, hogy bezárják, már ha éppen szabadlábon van.)

Lukács részesítette atyai figyelmeztetésben azt, akit kellett. Ez úgy értendő, hogy figyelmeztetés közben többször is szóba került az illető atyja. A közösség érdekében sajnos ilyesmire is szükség volt. A tábornok természetesen a tiszti konyháról kapta a menázsit. Csiszér Csaba hozta át neki a legénységi épületbe, egészen addig, amíg az étlapra fel nem került a borban pácolt hús. A tiszti étkezde asztalaira már nem került fel, mert a bort Lukács tábornok és vezérkara fogyasztotta el. Tekintve, hogy a lebukás biztos volt, a húst se hagytuk meg.

Látogatások alkalmával persze mindenki hozzájutott az italhoz. Hozták a rummal feljavított üditőket, az őszibarackba injekciózott konyakot, a vodkával megtöltött csokimikulást. Én nem bírom a szeszt, és ez már az első héten kiderült. Lajos főhadnagy, szeretve tisztelt századparancsnokunk, egy melankolikus pillanatában ugyanis felsorakoztatott bennünket a hosszú folyosón. Többször is elsétált az arcvonal előtt, hátratett kézzel. Végül egy meglepő kérdést intézett hozzánk.

– Ki szeret inni?

Minden gyerek tudja, hogy a seregben az ilyen jellegű kérdések csak beugratások. Tehát síri csend volt, mert senki sem óhajtotta a délutánját krumplipucolással tölteni. Én úgy gondoltam: eggyel több kiszúrás már nem számít. Este nyolcig ittunk együtt, aztán engem a zászlóalj mentője kivitt a Honvéd Kórházba.

Véradások alkalmával sokan berúgtak, főleg a jó kártyások. Bankjegyek ugyanis nem lehettek nálunk, így hát olyan dolgok képezték a tétet, mint például a véradás utáni sörfejadag. Illetményt nem kaptunk, a pénz szerepét a cigaretta töltötte be. A többség Marlborót szívott, pedig a géhá csak Munkást szerzett be, amit mi angolosan Mankesznek ejtettünk. Sok nagy dohányos került a kártya miatt kétségbeesztő helyzetbe. Göbölös Jóska még a saját vádiratát is elszívta. Így mennek füstbe az ügyészség tervei.

Érdekes ítéletekre is emlékszem. Ott volt például Sós-küti, a kegyelmes közlegény. Azért neveztük így, mert egyik bűnére gyakorlatilag kegyelmet kapott. Már töltötte nyolc hónapi büntetését, mikor kiderült, hogy másban is ludas. Vét-két rá is bizonyították, és azért is nyolc hónappal sújtották. Két vagy több ítélet esetében viszont halmazati büntetést szabnak ki, amivel az a kedvezmény jár, hogy a kisebbik tételnek eleve elengedik a felét. Mivel ő kétszer nyolc hónapot kapott, az egyikből leírtak négyet, így tizenkettő maradt, amit harmadoltak neki, tehát csak azt a nyolc hónapot töltötte le, ami az első büntetéseért járt. Amint hangoztatta, ily módon igazán megérte a... szemérmetlenkedés.

Villanyszerelő léte-re gyönyörű szépen tangóharmonikázott. Egyik este Fügedi törz-s-őrmester, méltán becsült szakasziparancsnokunk, beugrott valamiért az irodájába, cseh-szlovák menyasszonya társaságában. Sós-küti, amilyen szemtelen, elkezdte játszani a nászindulót. Fügedi nem haragudott érte, sőt. Kiderült, hogy a hölgy szívesen meghall-gatna néhány magyarnótát. Erre Oláh is csatlakozott Sós-kütihez, akusztikus gitárjával, a jobb torkú vitézek pedig felsorakoztak melléjük. Igazi átéléssel énekeltünk a jövőndő-belijének, még a szemünk is könnybe lábadt... Olyanok is voltak közöttünk, akik már egy éve nem láttak nőt.

Aztán eljött az az idő is, amikor láthattunk eleget, Adamecz százados jóvoltából. A politikai helyettes lánya a Dózsa György Gimnáziumba járt. Április 4-én az ő színját-szó csoportjuk tartott előadást. Nekünk ! A Futkosón !! Ha más mondja, el se hiszem, de hát ott ültem az első sorban, amíg hátra nem zavartak. Máig sem tudom; mit adtak elő, egyesek szerint táncoltak, mások az éneklésre esküdtek, de abban valamennyien egyetértettünk, hogy nők voltak.

Lányokról különben nagyon ritkán beszélgettünk. Ez a téma tabuszámba ment... Volt azokban a zord martalócokban valami megmagyarázhatatlan szemérem. A szemek azért beszéltek, főleg takarodó előtt, mikor már mindenbe belefáradtunk. Az esti létszám-ellenőrzéshez már a borsó-zöld pizsamában sorakoztunk fel, ilyenkor úgy festett a század, mint egy csapat kisfiú. Akkoriban ismételték meg a *Tenkes kapitánya* című filmsoro-zatot is. Vasárnap délelőttönként már jóval kezdés előtt megtelt a tévéterem. Egyetlen pillanatot se akartak elmulasztani abból a gyerekes marhaságból... Még Farkas Béla is ott szorongott, alig láttam a nagy fejtől a képernyőt.

Kertész-kedni viszont nem szeretettünk. Egy ízben befogott minket Bicska százados, a gondatlanok szakasziparancsnoka, virágültetésre. Megtehet-e, ő volt akkor az ügyeletes tiszt. Felelősségteljes szolgálata azonban egyáltalán nem gátolta meg kedvenc foglalatos-ságának gyakorlásában. Félmeztelenül gereblyézett az udvaron, bár az feltétlenül mellette szól, hogy az antantszijat azért felvette. Az ültetés teljes mértékben az előírásai szerint történt, mindössze a gyökeret téptük le a palántáról, mielőtt a földbe dugtuk.

Kirúgott az I. századra, mégpedig a menetdalverseny óta. A gondatlanok ugyanis nagyon szerették volna megnyerni. Hetekig gyakoroltak, hallgatni is rossz volt... Ered-ményhirdetésre azonban nem került sor. A dolog a következőképpen történt.

Az alakulótéri tribün előtt kellett elmasírozni, amelyen a zászlóalj parancsnoksága – egyben a verseny zsűrije – állt. Amikor a század hallótávolságba ért, az élen haladó Lajos főhadnagy megszólított. Hátra se nézett, csak úgy a levegőbe kiáltotta:

– Pintér honvéd !

Tekintve, hogy nem olyan régen – ama emlékezetes ivászat alkalmával – még tege-ződtünk, mérsékelt lelkesedéssel válaszoltam:

– Narancs ! (Ordítva ez *parancs*-nak hangzik.)

– Nótát...

Megköszörültem a torkomat, és előírás szerint bekonferáltam a dalt, amivel bene-veztünk a versenyre:

– Most jó lenni katonának, három-négy !

Erre a század, mély átérzéssel, egy emberként azt vágta rá, hogy:

– Jó a faszt !

Engem talán nem is büntettek volna meg, de úgy röhögtem a tribün előtt, mint egy fakutya. Ami igaz, az igaz: nem sokat kockáztattunk. Futira nem vághattak ben-nünket...

A menetdalversenyt persze azonnal alaki foglalkozás váltotta fel... Sajnos, azt is abba kellett hagyni, és éppen a fegyelem érdekében... Tudniillik, mikor a századnak hátraarcot vezényeltek, tömegverekedés tört ki. Hiába, az alaki dolgoktól akkor már igencsak elszoktunk.

Ettől függetlenül nagyon szomorú idők következtek... Az egyik játéktérmet ugyanis bezárták, a moziban pedig csupa Szergej Kontárcsuk-alkotást vetítettek, és nem kaptunk takarodóhosszabbítást az éjszakai tévéfilmekhez. Egyetlenegyszer gondoskodott Bátha őrnagy a szórakoztatásunkról. Elfelejtette kikapcsolni az orifont az ütiszobában, így együtt élvezhettük vele a rádióműsort. Bár a vége felé már nem tudtuk élvezni, mert nagyon zavarták.

Az elektromos teaforraló spirálokat is összeszedték tőlünk, pedig az esti teázásokat nagyon szerettük. Olyankor készítgettük a futis zsebkendőinket. Ez olyan képzőművészeti alkotás, amelynek egyszerű zsebkendő az alapanyaga. Középre a futi címerét rajzolják, alatta ott áll, hogy MNFZ. Rákerül az érkezés és a távozás dátuma, valamint a bajtársak neve. Az enyémet sajnos elvették, mert Lajos főhadnaggyal is alá akartam íratni.

Ha Cséza főhadnagy volt az ügyeletes, akkor Bosznay Bélával lementünk hozzá *Kapcsoltam*-ot játszani. Cséza mindenáron nyerni szeretett volna, mi pedig segítettünk neki. Egyszer majdnem sikerült is, Béla egészen izgalomba jött.

– Na, de főhadnagy elvtárs! Mit mondunk? Kik vagyunk?

– Katonák! Nem részletezzük!

Mindent tudtunk, csak azt a telefonszámot fejtettük meg tévesen, amin a választ várták.

A bajok is egy telefonnal kezdődtek, bár akkor még nem tudtam, hogy szökés történt. A századparancsnoki irodában etettem Lajos főhadnagy aranyhalait, amikor csengett a készülék. Lukács tábornok volt a vonalban.

– Hol van a Kistanács?!

Ezt olyan hangon kérdezte, mintha nekem tudni kellett volna. Elővettem a rejtjelezett századnaplót, és belelapoztam.

– Lajos Trabantját mossa.

– Kocsiját! Nagyon jól tudod, hogy nem szereti a főhadnagy elvtárs, ha letrabantozzák a kombit. Csakhogy azt a határőrök csinálják... Műszakot cseréltek Verovszki-val és Seregéllyel.

– Lehet, hogy a szárazdokban van.

– Onnan beszélek!

A „szárazdokk” egy üres helyiség volt, ahol tengerjáró vitorlások méretarányosan kicsinyített másait gyártotta néhány ügyes kezű vitéz. Némelyik fedélzetén még ágyúk és matrózok is voltak. Igazán telt az időből...

– Akkor csak a pince jöhet számításba. Ott készül Lajosnak az új akvárium.

– Ott sincs!!

Lukács úgy üvöltött a telefonba, hogy a kagyló kobrakígyó módjára táncolt a levegőben. Ez igazán nem szép dolog... Főleg, ha tekintetbe vesszük, hogy a futisok egyáltalán nem használhatják a távbeszélőt.

– Keresd meg! – fejezte be a tábornok a beszélgetést.

– Miért pont én?! – vicsorogtam a süketté vált készülékbe, mert a magyar katona ezt kérdezi a legtöbbször.

Kistanácsot egyébként mindenki ismerte. Azt nem tudom, hogy hívhatnak valakit Tanácsnak, de ez volt a neve. A „kis” jelző pedig alacsony termetére utalt. Azzal tette híressé magát, hogy szesz híján Pitralont ivott. Egy ízben márkás arcszeszek érkeztek az őrszázad kántinjába. Kistanács éppen nem ért rá, ezért gyűrött százast nyomott az egyik újonc kezébe.

– Nekem Gillette-et hozzál!

Természetesen zsilettnek ejtette a márkát, ez okozta a félreértést. Az újonc egy marék borotvapengével tért vissza.

– Sajnos, csak *Supernova* volt...

A történeten még a parancsnoki épületben is derültek. Kistanács különben – mint öreg futis – sokmindent megengedhetett magának, de az nem volt szép, hogy előzetes bejelentés nélkül távozott.

Kutató munkám első állomásaként a tornaterembe mentem, ahol is két hadnagy pingpongozott. Az egyiknek a neve volt hadnagy, a másiknak a rangja. Nem is zavartam Katona hadnagyot és Hadnagy katonát – játsszanak nyugodtan.

A naposasztalnál Lendvay zászlós, másik szakaszparancsnokunk, éppen Papalát, a görögöt szedte ráncba.

- Nevezze meg magát !
- Papala honvéd.
- Ne dadogjon, Pala elvtárs !

Lendvay mindig csizmát húzott az egyenruhához, biztos azt hitte, hogy ettől keményebb lesz a megjelenése. A napiparancs kihirdetésekor a szolgálat folyton megviccelte, amit ő észre sem vett.

- Parancsot aláírta: Lendvay Zászló, zászlós !

A lépcsőfordulóban beleütköztem Patkó őrmesterbe. Rövid oktatást tartott számomra az épületen belüli közlekedést illetően. Magamban elátkoztam az egész fel- és lemenő rokonságát, mert honnan is sejthettem volna, hogy két év múlva megkérem az unoka-húga kezét. Kormica csodálatos szempárjának mása haragosan villant:

- Megértette?!
- Értettem.
- Dehogyan értette... Csak hallotta.

Az orvosi rendelőben egy új hús vetette alá magát a kötelező vizsgálatnak. Ránézésre alföldi gyereknek látszott.

- Húzza fel a fitymáját ! – szólt rá Ankus prof.

A vitéz először maga köré nézett, aztán a berendezésen járatta végig a szemét, végül tanácstalanul az eü. tiszthelyettesre meredt.

- Mit húzzak fel?
- A fitymáját ! Ember ! Fitymája mindenkinek van !
- ...Én nem kaptam. Vagy ellopták...

Az elkülönítőben Gaál Sanyit ápolták. Hogy katonásan fejezzem ki magam: ffordorlatos módon és aljas indokból lerészegedett. Úgy is mondhatnám, hogy kicsit inni támadt kedve, ahogy az nála feljebbvaló emberekkel is megesett.

A fogorvosi szobában Pongrácz szenvedett, pedig Kuka alhadnagy – az ő nevét nem másítottam meg, úgyse hiszi el senki, hogy tényleg így hívták – csak jót akart neki. Hobbiból kezelte a katonákat. Mellette Jagadics honvéd állt, kezében egy fogorvosi szakkönyvvel. Abból olvasta fel, hogy mit kell csinálni.

Az épület előtt a gondatlanok meneteltek, élükön Bicska századossal, aki jellegzetes hangján vezényelt nekik:

- Tő-egy ! Tő-egy !

Sósküti majdnem leesett a röhögéstől a szemben levő őrtorony tetejéről, ahol a villanyt szerelte.

- Lódd le ! – kiáltottam oda az őrnek. – Szökni akar ! Egyből leszerelnék...
- Tényleg?
- Ne hülyéskedjete ! – sápadt el Sósküti.

A kanászhoz már nem is kellett hátramennem, mert félúton találkoztam vele. Kezében egy pár új gumicsizmát lóbált. Folyton új gumicsizmát vételezett, a rossz nyelvek szerint azt húzta a disznók lábára, hogy ne tudjanak elszaladni, amikor közeledni próbál hozzájuk.

Lukács tábornok előtt félkaréjban álltak a szakszik, akik a futin sorállományú tiszthelyetteseknek számítottak. Ezek a katonák őrmesteri rendfokozattal kerültek hadbírószág elé. Lefokozták őket, és a szolgálati idő hátralévő részében a többiekre felügyeltek. Tudom, hogy van erre egy szó, de azt nem írom le velük kapcsolatban, mert nem

azok voltak. Akkor éppen elhallgattak, mert Albertfalvi zászlós karikázott arra szolgálati kerékpárján. Vissza is tisztelgett nekik, de nem borult fel, mert megkapaszkodott egy akácfában.

– Szóval, nincs meg a Kistanács – szívtá a fogát Dombi szakaszvezető.

– Pedig ma este lesz a tévében Lencz – mondta Zsíros. – Ahogy fát vág Papp Laci olimpiai csapatával.

– Ez a legkisebb baj – morgott Dezső. – De én ma haza akartam menni.

– Addig nem vesszük észre – jelentette ki Barna.

Sajnos, nem így történt, bár nem rajtunk múlt. Tizenhat órákor már ott álltunk teljes menetfelszerelésben az alakulótéren. Száztizenketten voltunk a kidolgozóval és a stúdióssal együtt. Herczeg zászlós még Csajkás Nándit sem tudta kimenteni, pedig ő állandóan a tisztek irodáit mázolta.

Kardossy alezredes – a Fegyvelmező Zászlóalj parancsnoka – nem rejtette véka alá a véleményét.

– Magyar Néphadsereg 'alja... Vigyázz !!

Láttam, hogy Lukács arca megrándul, de mit tehettünk... A futis nemhogy sapkarózsát, még fegyvernemi jelzést sem viselhetett.

– Tízezer méter ! Futás !!

A tíz kilométeres erőltetett menet elvileg minden héten ki volt írva, de mindig közbejött valami. Azt azért tudtuk, hogy a foci pályát hatvanhétyszer kell megkerülni. Akkor van meg a tízezer méter.

Az alezredes Puskás őrmesterre, az őrszázad hírhedt szakaszparancsnokára bízta az ellenőrzést, aki szétvetett lábakkal megállt a foci pályá közepén.

Az első köröket az ember fel se veszi. A kanyarban Kirvai Jani biztatón rám vigyorg, visszabiccintek neki. Jó srác, emlékszem, milyen jót röhögtünk, mikor először jött fel a századhoz. Patkó volt az ütihá, ő fogadta. Kihúzta magát az ötvenöt kilójával az erdőháti óriás előtt, és hetykén megkérdezte:

– Miért került ide, katona?

– Falhoz vágtam az őrmestert.

Jani igazi úriemberként viselkedett a szabadulása napján is. Vett a Siratóban egy üveg pezsgőt, és a tiszteletünkre szétspriccelte az egészet a Felszabadulás útján. Mi meg nagyokat nyeltünk az emeleti ablakokban.

De most nem jó nevetgél, mert a futballpálya salakos, és már felvertük a port. Igyekszem másra gondolni. Például arra, hogy rokonaim élnek Ausztráliában, akik most alszanak. Pont a földgolyó túlsó oldalán vannak, nem is kéne ilyen hangosan trappolni, még felébrednek. Megint csak derülök, és miért ne... Pár év múlva ezen csak röhögni fogok...

Meleg van. Határozottan. Tavaly, a Kék Mecsetben persze hűvösebb volt... Marika állt mellettem, abban a nyári ruhában. Na nem... Ezt hagyjuk... Inkább futok.

A futás nem is rossz téma. A Kőrösiben egyszer megnyertem a nyolcszáz méteres síkfutást. Igaz, akkor a Filatori-gátnál felszálltam a HÉV-re, és mentem vele egy megállót a Benedek Elek utcáig... Apámat is próbálták szívatni a seregben. Futást vezényeltek neki, sipszóra kellett volna visszafordulnia. Ő aztán leszaladt a térképről, és pihent egy sort. Azt mondta, nem hallott sipszót, így a parancs értelmében futott, amíg a lába bírta. Csakhogy itt körbe kell futni. Még jó sokáig.

Háromezernél már érzem a felszerelést. A málhazsák lefelé húz, a gázalarctáska minden lépésnél a combomhoz csapódik, a rohamsisak pedig csúszkál izzadt fejemen. A századnapló mozog a trikóm alatt, de muszáj volt elhozni, hátha felforgatják a körleteket...

– Ötezer ! – üvölti Puskás a foci pályá közepén. Kösz, haver... Tudjuk. Tűz a nap, éppen a szemünkbe. A kanyar után már csak a tarkónkat melegíti...

A negyvenedik körben a finoman szálló vörös salaktól már nem látom az oszlop végét. De a torkomban érzem. Mármint a salakot. Le kéne öblíteni valamivel, de inni még sokáig nem lehet...

Hétezer-nél eszembe jut a nyolcadikos osztálykirándulás. Miskolcon jártunk, és én lenéztem a Szinva hídjáról. Bámultam a sodrást, ahogy jött a víz... Sok-sok víz...

Az ötvenharmadik körben már csak a szívemet és a tudómet érzem. Még hét van hátra. Ki kell bírni ! Ki kell !!

Kilencezernél már csak futás van... Semmi sem létezik, semmi sem valóságos, semmi sem volt, sőt, semmi sem lesz. Csak futás van... A sárga szögletzászlótól még fél kör... Nem ettől !! A másiktól... Ahol azt letűzték, ott van az emberi teljesítőképesség határa... Ott fogok összerogyni...

Lukács tábornok a sárga zászlónál adta ki a parancsot. Úgy, ahogy kell, keményen és határozottan. – Tovább !

– Tovább ! – hörögtem hátra, mert én futottam közvetlenül mögöttem. Németh Laci és Gyöngyösi hangját még hallottam, de a többit elnyomta a trappolás.

Puskás kijött a pálya szélére, de a század úgy robogott el mellette, mint gyorsvonat a bakter előtt. A kanyarban láttam, hogy az oszlop végén Szabó és Kirvai úgy húzzák maguk után Répásit, mint a rongyot. Iszonyú teljesítmény, még akkor is, ha Misi civilben szénrakodó, Jani pedig favágó.

Az első körnél az őrmester még azt hitte; talán rosszul számolt. A másodiknál már gyanút fogott. A harmadik végén rájött korlátolt kis agyával, hogy miről van szó. A negyedik körben szembefutott velünk.

– Megállni !! Barmok !

A század szétvált előtte, mint Mózes előtt a tenger. Az utolsó három kört már csillogó szemekkel tettük meg. Más nem is látszott belőlünk, csak a szemünk. Lukács pontosan tizenegyzernél emelte fel a karját, mert megszólalni már ő sem tudott.

És a barmok csak akkor álltak meg.

Fügedi törzsőrmester jött, lélekszakadva. Elküldte a dühös Puskást, és megvárta, amíg kifújtuk magunkat. Jó sokáig kellett várnia... Aztán elvezetett bennünket a foci-pályáról. A parancsnoki épület sarokablakában Kardossy alezredes állt. Ajakbiggyesztve nézte szánalmas vonulásunkat. Persze, nem tudott a tizenegy kilométerről. Lukács előreszólt Fügedinek:

– Törzs elvtárs. Szeretnénk nótázni.

Szakasziparancsnokunk megrándult, mint akinek ostorral csaptak a nyakába. Nem is fordult meg rekedtre sikerült vezénylése közben.

– Pintér honvéd !

– Parancs !!

– Nótát...

Az *Eljött a hajnal*-t énekeltük, aminek az a refrénje, hogy „Ó bella csaó, bella csaó, bella csaó, csaó, csaó”. Sajnos, amikor a bejárathoz értünk, még hátra volt az utolsó versszak, ezért egy kicsit helyben is jártunk. Hogy Fügedi miért tartott velünk, azt ő tudja. Lajos főhadnagy a lépcső tetején állt, és valahogy más volt, mint addig... Aztán rájöttem, hogy semmi furcsa nincs rajta, csak nem dugja zsebre a kezét, nincs a szájában a pipája, és a zubbonyát is begombolta. Amikor Lukács melléje ért, meghattottan odasziszegte neki:

– Szétverem a pofáját.

Ilyet persze nem lehet mondani a katonának, még ott, a Fegyelmező Zászlóaljban sem. De akkor tiszt szolt a tiszthez. Lukács ottmaradt a közelében, úgyis utoljára akart inni.

Vacsora közben hallottuk, hogy már kiadták az országos körözést Kistanács ellen. A határokat is lezárták, mert tiltott határátlépés kísérlete miatt került a futira. Három határőrünk elmondta, hogy ilyenkor kutyákat és helikoptereket is bevetnek. A bentrekedt Dezső szakszi fájdalomdíjként Kistanács porcióját is megette.

Az esti létszámmellenőrzés után ott kellett maradnunk a hosszú folyosón. Vigyázt csak azért vezényeltek, hogy ne zavarjuk egymást. Tudniillik, amíg nem derül ki, hol ment ki Kistanács, más is eltűnhet. Egyetlen örömünk az volt, hogy a hivatásos állomány is ott aggódott velünk.

Kistanács persze azt mondta, hogy egyszerűen kísértált a kapun, amikor Puskás volt az őrpáncsnok. Hiába, a katonák nem szerették az őrmestert, és ettől kezdve a feljebbvalói se. Előttünk természetesen nem titkolta az utat s módot, minek következtében új oldalt kellett nyitnom a századnaplóban, a kimaradások nyilvántartására. Magától értetődik, hogy csak Lukács tábornok engedélyével lehetett távozni, és ez is csak egy nagyon szűk rétegre vonatkozott.

A futi azóta leköltözött Nagyatádra, de úgy érzem, engem még mindig köt a szolgálati titoktartás, amint azt a történet elején is említettem. Szemét dolog lenne ilyesmiről beszélni, és a Köztisztasági Hivatal dolgozóit is bajba keverném, pedig ők se tudtak arról, hogy segítenek nekünk.

Már majdnem elaludtunk állva, mint a lovak, mikor szendergésünket iszonyatos dörömbölés zavarta meg. Riadtan néztünk össze, azt hittük: rajtunk ütöttek az imperialisták. Mi meg itt állunk, egy egész zászlóalj, fegyver nélkül. Ráadásul a hivatásos állomány is magunkra hagyott bennünket. Tehát nyugodtan az utcára nyíló ablakokhoz tódulhattunk.

Láttuk, hogy Lajos főhadnagy a bejárat felé rohan, ugyanis onnan jött a csatazaj. A szétnyíló kapuszárnyak között Kistanács tántorgott be. A századparancsnok kétrét görnyedt, hogy jobban lássa, mire katonája a nyakába borult, közben akaratlanul is nagyot csapott a kezében tartott borosüveggel a tiszt antantszijas hátára.

– Anyukám ! Ne haragudj... Megint berúgtam... De ahogy záróra volt, hazajöttem ! Ott ivott, szemben, a Siratóban.

A viaszbaba

Rozoga egy nyári nap délutánján állított be hozzám. A padlásajtóban ültem, és éppen Staciát tanítottam dorombolni. Ezt a fontos műveletet nem hagyhattam abba olyasvalaki kedvéért, akit sohasem érdekelt a filozófia. A hozzám csapódott fekete-fehér kismacskát ugyanis a statikus szubsztanciáról neveztem el.

- Szevasz ! – állt meg a létra tetején. – Már az utcáról láttam, hogy itt vagy.
- Miért ér fülig a szád? – tértem azonnal a lényegre.
- Hamarosan megnősülök !
- Gratulálok. És kit akarsz szerencsétlenné tenni?
- Saller Editet.
- És... Engem kérsz fel tanúnak?
- Többről van szó. Szükségünk lenne a segítségedre.
- ...günk?
- Editnek és nekem.

Azon vettem észre magam, hogy visszafelé simogatom a macska szőrét. Ez a kis bestiának se tetszhetett, mert belém vájta a karmait.

- Na, halljuk, hogy mi az ábra !
- Editnek van egy nővére, Áginak hívják.
- Ismerem, de már nagyon régen láttam.
- Hát, az nagy kár ! Sokak szerint kettőjük közül ő a szebb !
- Neked is ez a véleményed?
- Természetesen nem. De én...
- Tovább !
- A baj az, hogy Editet nem adják addig, amíg a nővére pártában van.
- Ez bizony faluhelyen így szokás.
- Csakhogy senkinek se kell ! Már huszonnégy éves...
- Én már el is múltam.
- Egy férfinél ez más ! Ő viszont már vénlánynak számít... Ha mi Edittel összeházasodunk, akkor egész Vörösvár aggszűznek könyveli el.
- És ezért még nehezebben találna magának párt.
- Erről van szó ! Mi is sajnáljuk, főleg Edit. De az a helyzet, hogy jelenleg a boldogságunk útjában áll.
- Hmm... És én mit segíthetek?
- Sokat !

Rozoga nagy pátosszal lökte égnek a karjait, de nem esett le a létráról, mert az utolsó pillanatban sikerült megkapaszkodnia a széldeszkában. Lefejtettem magamról a macskát, és odanyújtottam segítő jobbomat. Miután némi küszködés árán stabil helyzetbe küszködte magát, kitört:

- Mutasd meg már egyszer, hogy haver vagy !
- Mivel?
- Udvarolj egy kicsit az Áginak ! Ha a szülei úgy látják, hogy neki is van valakije, akkor könnyebben hozzám adják a húgát.
- Feltéve, ha komolynak ítélik a mi kapcsolatunkat...
- Tudsz te komoly is lenni, ha akarsz !

Újra ölembe vettem Staciát, és megcirógattam az állát. Egy pillanat alatt felmászott a nyakamba.

– Minek nézel te engem?! – húztam vissza a farkánál fogva. – Hogy hazudhatnék szerelmet valakinek? A szüleit is be kéne csapnom...

– Nem kell mindjárt jeggyűrűt venned ! Egy szépen induló kapcsolat akár abba is maradhat... Bár, ez egyáltalán nem törvényszerű ! Lehet, hogy a végén még feleségül is veszed...

– Az ki van zárva !

– Ugyan miért?

– Mert én pontosan tudom, hogy milyen körülmények között fogom megismerni a jövőendőbelimet.

– Na, ne mondd !

– A folyóparton bukkanok rá, amint térdig gázol a habokban... Hajladozva mossa a szennyes ruhát, hosszú szőke haja beleér a vízbe... Szoknyája fel van tűzve a derekára...

– Errefelé nincs is folyó !

– Hát, majd kivárom, amíg lesz.

– Ha abbahagyod a marhászkodást, meg is mutatom neked !

Előkapott a farzsebéből egy régi fényképet, és a kezembe adta. Csillogó szemmel figyelte a hatást.

– Ezt mivel retusálták? Csavarhúzóval?

– Molnár-fotó... Ismerted az öreget. Inkább liszttel foglalkozott volna...

– Hogyhogy nem ütköztem sűrűbben ezzel a lánnyal?

– Eleinte nem engedték el sehova... Most meg már hová menjen... Kinőtt a bulikból... Meg te sem voltál itthon, évekig.

– És a húgát másképp nevelték?

– Fenét ! De az utóbbi időben átjárt hozzám matekozni.

– Akkor hamar eljuthattatok az ötről a hatra...

– Ne izetlenkedj !

– Bocs, bocs ! És ez az Ági... hol dolgozik?

– A postán. Mindjárt az első ablaknál.

Volt valami megrendítő annak a lánynak a szemében. Úgy éreztem, hogy már nem is Rozoga kér valamire, hanem ő. Küldetésféleséget szimatoltam a sűrűvé vált levegőben. Az ingembe süllyesztettem a fényképet, és vontatottan megszólaltam:

– Nem ígérek semmit, de holnap elmegyek hozzá.

– Még ma !

– Jó. Még ma.

*

Sallerék sátoztetős háza, a legtöbb régi vörösvári építményhez hasonlóan, közvetlenül a járda mellé épült, így azon a szakaszon megspórolhatták a kerítést. Leszálltam a bringámról, és nekitámasztottam az egykor kékre festett vaskapunak. A zörgéssel egy mérges farkaskutyát csaltam elő, aki vészes morgásokkal körített fogsorbemutatót rendezett nekem, csak hogy engem nem tudott megijeszteni. Értek én a házőrző ebek nyelvén... Mosolyogva kitértam a kiskaput, és magam elé mutattam:

– Na, gyere szépen !

A kutya dühe rögtön alábbhagyott, hátracsapott fülei függőlegessé váltak, zászlóként lobogó farka pedig lekonyult. Szemmel láthatóan zavarba jött, még a nyelvét is kilógatta. Választania kellett a kötelesség és a szabadság között.

– Jössz vagy nem?

Úgy rohant ki az utcára, mintha kergetnék. Én viszont kimért léptekkel kerestem meg a bejáratot. A csöngetésre egy szigorú kinézetű asszony jött ki. Amikor meglátott, összeszorított ajkai mosolyra húzódtak.

- Jó napot kívánok !
- Csókolom. Ági itthon van?
- Igen ! Igen ! Kerüljön beljebb !

Elvonultam a magasragomboltnyakú matróna előtt, és várakozó testtartást vettem fel az előszobában.

- Miért keresi a lányomat?
- Csak úgy.
- ...Á, értem... Mindjárt szólok neki.

Ha az emberből kinézik a férjnekvalót, akkor mondhat akármit. Sallerné a legközelebbi ajtó felé intett: - Ott a húga tanul a Fricivel.

- Ismerem. Jó matekos.
- Nem akar beköszönni hozzájuk?

Illendőségből benyitottam, de azonnal vissza is húztam az ajtót, mert úgy láttam, hogy a két alakot csak feszítővágóval lehetne szétválasztani.

- Jobb, ha nem zavarjuk őket !
- Persze. Mit is mondott, hogy hívják?
- Pintér István.
- Ne mondja ! Ismertem az édesapját ! Nagyszerű ember volt !
- Még él.

- Hogy? Ja, igen ! Csak már olyan régen elköltözött... Szörnyű ez a válás. Az én anyám mindig azt mondta...

A szóáradatot egy égi tünetemény szakította félbe. Rámvillantotta égszínkéék szemét, és zavartan beletúrt szőke hajába. Nyomban oda is képzeltem a folyópartra, amint a szennyes fölött hajladozik. Már éppen a feltúrt szoknyánál tartottam, mikor a matróna megragadta a vállamat.

- Ez itt a Pintér Pityu ! Apukája a Leányiskolában tanított, és azért jött hozzád, hogy megbeszélje a... Mit is?

- Majd a habos kávé közben elmesélem - mondtam pofátlanul, hogy eltávolítsam onnan. Ezt különben csak egy tolólapáttal felszerelt földmozgató munkagéppel tudtam volna megtenni.

- Jaj, a kávé ! Egészen kiment a fejemből... Te addig ülted le a vendéget !

Követtem Ágit egy szobába, ahol némán helyet foglaltunk. A bútorzatról senki se mondta volna meg, hogy egy fiatal lány lakik benne. Olyan feszesen ült velem szemben, mint aki kardot nyelt. A világért se nézett volna rám.

- Az a helyzet - improvizáltam -, hogy ma délután feldobtam egy levelet a... az egyik barátnőmnek. Alsótekeresen lakik, és... Olyasmit írtam benne, amit nem kellett, illetve nem szabadott volna... Legalábbis így, ilyen nyersen... Szóval, szeretném visszakapni, ha lehet, mielőtt elviszi a postakocsi.

- Hogy hívják az illetőt?
- Streng Anna.
- A feladó rajta van?
- ...Nem szokásom ráírni. Úgy izgalmasabb kibontani.
- Akkor nem fog menni a dolog !
- Szabályellenesen sem?
- Úgy pláne nem !

Olyan megközelíthetetlen volt, mint az esthajnalcsillag nappal. Felálltam, és kétségbeesetten megtágítottam az ingem nyakát. Tanácstalanul húzogatni kezdtem azt a vékony bőrcsíkot, amit nyaklánc gyanánt viseltem, a Futkosó óta. Jól van, Rozoga - gondoltam -, én megtettem, ami tőlem telt... Bosszúsan a lányra pillantottam, ám a mérgem azon nyomban elpárolgott. Egy csodálatos változás szívta fel, ami a szemem előtt ment végbe. Ági szinte kivirult... Pupillái tágra nyíltak, ajkai mosolyra görbültek, karjai pedig tetován elindultak felém. Az önkéntelen mozdulat magával húzta a testét, így csaknem hozzám ért.

– Meg fogom keresni azt a levelet – rebegette átszellemült arccal. – Majd egyszerűen kiemelem a többi közül.

Hivatali hangja gerlebügássá mélyült, térde a térdemnek súrlódott. Mondani akart még valamit, de az ajtó mögött csészék csörrentek. A varázs megtört. Ági riadtan visszaült a helyére.

– Képzeld, István – kormányozta be magát egy ezüstitálcával az anyja –, nem volt itthon tejszínhab ! A harmadik szomszédból kértem kölcsön... Ott lógott a Cuni is ! – vágott szemével a lánya irányába. – Hogy kiöltözött már megint, te Szűz Mária... Maga ismeri? – nézett rám rosszállóan.

– A Cingár Cunit? Jó...

– Jófirma, ahogy mondja ! – kapott a vélt helyeslésen Sallerné. – De az én Ágim nem olyan... Ő nem az a típus... Ő tudja, hogy mi az illem... Amellett jobban süt-főz, mint én ! Ha hiszi, ha nem...

Egy teljes órát töltöttem náluk. Az asszony elém teregette a lányok kézimunkáit, és végig kellett lapoznom a családi fényképalbumot is. Ági, az anyja jelenlétében, némaságba burkolózott, bár amúgy se igen jutott volna szóhoz. A kiskapuban azonban megjött a hangja:

– Akkor holnap ilyenkor... Gyere el !

– Jöjjön csak, István ! – rikkantott felénk Sallerné. – Bátran ! Majd megkötjük a kutyát... Rekszi ! Rekszi !! Hol vagy?... Biztos kilógott ez a dög...

*

Nehezen telt el a huszonnégy óra, de eltelt. Rekszivel az utcasarkon találkoztam; olyan sebesen loholt, hogy majdnem fellekött. Meg sem állt bocsánatot kérni, csak a farkával mentette ki magát. A jelzés egyértelműen tudatta velem, hogy most nem ér rá magyarázkodni, mert irgalmatlanul siet. Ági a szabadban olvasott, kihasználva a szélcsendet. Az egész családra méretezett hintaágyban ült, egy könnyű kartonruhában. Mögéje lopózva befogtam a szemét:

– Na, ki vagyok?

– ...A hétördög !

Megkerültem a kitámasztó vasat, és ledobtam magamat melléje. Csak pár percnyi szemezés után köszöntem.

– Szia, Saller !

– Szia, Pintér !

Megfogtam a két kezét, kicsit tartottam, aztán az arcához nyomtam őket. – Most együtt van a három kedvencem: szemed, kezed, szád...

Gyöngyház színű bőre pirosodásnak indult, de hirtelen elfehéredett. A karjaimon keresztül éreztem, hogy egész teste görcsbe rándul. Hátrapillantottam a vállam fölé. Az apja állt az udvaron, éppen elfordult tőlünk. Meg akarta játszani, hogy nem vett észre bennünket. Hányaveti mozgással a láncos kúthoz sétált, és hanyagul belenézett. Egész jó alakítás volt, leszámítva azt az apróságot, hogy stüszivadász kalapja a nemtörődöm biccentéstől a mélybe zuhant. Összekuncogtunk Ágival, eközben sikerült a homlokához érintenem a homlokomat. Amikor kinyitottam a szememet, Sallernét láttam magam előtt. Hogy honnan a csudából került elő?!

– Jó napot, István ! Megvan még a csúzlija?

Önkéntelen mozdulattal összeszorítottam a térdemet. – Tessék?

– Hát, amivel nyolcéves korában kilőtte a Tanácsháza emeleti ablakát ! Eleven kis kölyök volt, ahogy mondják... A Körösiből is át kellett mennie a Szilágyiba, onnan meg a Széchenyi-be, a Tótfalusiba aztán már megkomolyodott... Mindent tudok ám ! Ez a munka pedig, a műszaki szerkesztés, nagy felelősség... Könyveket tervezni, meg minden. Remélem, jól megfizetik... Tudja, mit mondok? Meg kell nőszni, akkor könnyebb !

Ekkor egy kékpöttyös gumilabda repült át a szomszédból. Megpattant a hintaágy vasán, majd, szinte végzetszerűen, a tulipánágyásba perdült. Néhány virágszálat azonnal letört. Ági gyorsan felugrott, és magához szorította:

– Visszavisszük a Pityuval... Úgyis el akartunk menni... Fagyizni.

Bedobtuk a kerítésen a lasztit, aztán megcéloztuk Milcsi néni cukrászdáját. Ági egészen az országútig némaságba burkolózott, így én is hallgattam. A „Sanyi bolt” előtt át akartunk vágni, de a felezővonalon meg kellett állnunk. Egy egész sor MTZ-traktor húzott el mellettünk dübörögve.

– Nem lett volna jó alájuk kerülni – néztem a vadonatúj gépek után.

– Kiskoromban csak a menetiránnyal szemben mertem biciklizni – vallotta be. – Félttem hátat fordítani a forgalomnak. Sokáig volt egy visszatérő, rémes álmom; hatalmas teherautó közeledik, egyenesen felém...

– Én is ismerem a lidércnyomást – vágtam közbe. – Időről időre azt álmodom, hogy megyek a budapesti Nagykörút járdáján, egy szál alsónadrágban... Ráadásul éppen az van rajtam, ami egy kicsit bő... Addig nincs is baj, amíg közömbös tudok maradni, de amint elkezdem szégyellni magamat, a járókelők figyelme is felébred... Minél jobban szorongok, annál többen néznek... Ha viszont közönyt erőltetek magamra, az érdeklődés is lelohad...

Ezen a ponton abbahagytam, mert Ági nyakig elvörösödött. Nagyokat nyelt, és csak néhány lépés után tudta leküzdeni zavarát.

– Velem ilyesmiről is lehet beszélni – jelentette ki hősiesen. – Én a Káma-Szútrát is olvastam. Hogy mik vannak abban a könyvben...

– Aha – vigyorodtam el.

– Azokat a részeket átlapoztam!

– Még egyszer... – bölintottam kajánul.

Ági egy éppen kitörni készülő tűzhányóra hasonlított. Csípőre tette a kezét, és megfordult a tengelye körül. Ekkor meglepő felfedezésre jutott.

– Te Pityu... Túlmentünk a cukrászdán.

Valóban, már a római kori mérföldkőnél jártunk, ami Vörösvár egyik nevezetessége. Hirtelen ötlettől áthatva leültem rá. Ebből a békaperspektívából néztem fel rá. – Nem az a fontos... Hanem az, hogy együtt vagyunk.

Gyorsan körülmélt, aztán elkapta a vállamat. Úgy markolászta, mint egy szak-képzett gyúró.

– Azt a levelet... Nem kerestem ki... Hadd menjen csak el! ... Ha egyszer véget akartál vetni a dolognak, akkor...

Nos, ezen a ponton a sors a kezemre játszott, ugyanis nem volt semmiféle levél, csak egy ürügy, amivel előző nap beállítottam hozzájuk. A témához illő szavakat kerestem, és meg is találtam őket:

– Én viszont... A te leveledet... Mindenképpen kézbesíteném. Ha szárnyatlan postagalamb lennék... Elvinném gyalog.

Ezért a mondásért egy olyan csókot kaptam, hogy csengett tőle a fülem. A szemem is káprázott. Lassan hömpölygő folyót láttam magam előtt, a vízben Ági állt, és mosta a szennyest.

– Szeretlek! – kiáltottam le hozzá. Úgy éreztem, hogy kiáltok, holott a valóságban csak suttogtam. Ő nem válaszolt, de a karjai szorosabban öleltek.

– Én is téged – leheltem a fülébe, mint egy színházi sűgő. A csönd azonban csak irgalmatlanul hosszú idő után tört meg.

– ...Én is téged.

Másnap estefelé füttyörészve borotválkoztam. Széles jókedvemben még a piperetű-körbe is belekacsintottam. Miért ne? Tulajdonképpen jóképű srác vagyok, Ági is rögtön belémszeretett. Már az első találkozás alkalmával !... No, persze, én is alaposan megperzselődtem. Azt azért még nem árulom el neki, hogy férjül is vehet... Pedig, ha akar... Világraszóló, dupla esküvőt tartunk Rozogával !

Sallerék kiskapuján úgy nyitottam be, mint egy családtag. Rekszit sem engedtem ki, hiszen már én is a gazdái közé tartoztam. A ház sötét volt, de a bejárati ajtót nyitva találtam. Bennfentes mozgással kerültem beljebb. Bekukkantottam a szigorú erkölcsöt árasztó hálóba is, ahol egy pillanatra felkapcsoltam a villanyt. A szobát egy hatalmas szentkép uralta, amely a dupla ágy fölött lógott. Ami engem illet, én a nadrágomat se merném levetni előtte, s ha sikerülne is, hát teljesen felesleges volna.

A konyhához botorkáltam, mert a küszöb vonalánál világos csíkot vettem észre. Kopogtam, ám nem jött rá válasz, így lenyomtam a kilincset. A helyiséget a nyitott hűtőszekrény gyenge lámpája világította meg. A szórt fény egy görnyedt hátú alakra vetült, aki az átellenes sarokban gubbasztott. Beletelt néhány másodpercbe, amíg felismertem benne Ágit. Könnyes szemmel meredt maga elé, nyilvánvaló volt, hogy se lát, se hall. Gyengéden megérintettem a vállát.

– Szerelmem...

Csigalassúsággal fordította felém a fejét, és nem mosolyodott el. Úgy tapogatta le az ujjával az arcomat, mintha vak lenne.

– Pityu... De jó, hogy itt vagy...

Letette kezéből a mosogatórongyot, becsukta a frizsider ajtaját, és felkapcsolta a villanyt. A konyha falairól eltűntek az addigi baljós árnyak.

– Nem látszik rajtad a nagy öröm – ereszkedtem le egy hokkedlire.

– A régi életemet temetem... Huszonnégy év telt el, úgyszólván hiába. Az utolsó kettő szinte kibírhatatlan volt... Már öngyilkosságon is járt az eszem.

– Ági !...

– Óh, te el se tudod képzelni, hogy mennyire utáltam az életet... Meg a drágalátos szüleimet... Ki akartam nyitni magunkra a gázcsapot.

– Meg akartál halni?!

– Ellenkezőleg ! Élni szerettem volna... De nem hagytak ! Minden időmet beosztották, különórákra járattak, és folyton-folyvást neveltek... Mindig megmondták, hogy mit szabad, és mi az, ami nem illik... Úgy formálgattak, mint egy viaszbabut... Még a saját frizurámat se csináltathattam meg a kedvem szerint... A ruháimról nem is beszélek... Legszívesebben elégetném azokat a göncöket... Mennyire irigyeltem a többieket... Nekem állandóan tanulnom kellett...

– Gondolom, a húgodnak is...

– Á, Editnek ott volt Rozoga ! Róla álmodozott a könyvek fölött, szerelmesleveleket rejtve a füzetekbe... És miket csináltak egymással, úristen, miket ! Nekem meg azt ígérték, hogy a bizonyítvány mellé majd jön az életre szóló társ is...

– Ki mondott ilyet?

– A drágalátos szüleim ! Meg a plébi. Mert őt is megkérdeztem egy gyónás alkalmával. De szerinte a magányt is ki lehet bírni.

Ági megrázkódott és felállt. Kézenfogva kivezetett a konyhából, és behúzott szülei hálójába. Szeme fehérje csak úgy villogott a homályban.

– Becsapott az egész világ ! Ellopták az életemet... Rég itt kellett volna hagynom ezt a börtönt !

– Szerelmem... Neked fizikailag is el kéne távolodnod a múltadtól. Persze, eddig nem jött senki, hogy elvigyen magával...

– De jött – rogyott le erőtlenül az ágyra.

– Jött bizony ! – vackolódtam melléje, cipős lábaimmal.

– Egy hónappal ezelőtt... Kint, a búcsúban láttuk meg egymást, és utána táncolt is velem...

– ...Kicsoda? – kérdeztem rekedten.

– Azt nem tudom... Semmit se tudok róla, és ő se énrólam... Sajnos, haza kellett mennem az anyuékka... Sokan jöttek akkor ide, az egész környékről... Az is lehet, hogy pesti... Én napokig kijártam oda, ahol utoljára láttam... Aztán jött az a sok eső... De biztos vagyok benne, hogy ő is keresett... Az ember az ilyesmit megérzi... Vele elmentem volna a világ végére is...

Szinte éreztem, ahogy kiszáll belőlem az életerő. Falfehér lehettem, ám ez nem látszódnak a félig sötét hálósobában. Súlyos betondarabként nyomtam a levendula illatot árasztó ágyneműt.

– Olyan... olyan vágyakozó pillantásokat vetett rám... Ahogy nem szabad lányra nézni, mert aki úgy néz, az már paráználkodott is a szívében.

– Rosszul tudod – krákoztam. – Asszonyra nem szabad úgy nézni. Lányra lehet, hiszen abból lesz a házasság.

Ezt felesleges volt mondanom, mert Ági nem is figyelt rám. Felkönyökölt, és kigombolta az ingemet.

– Ugyanilyen bőrnnyakláncot viselt, mint te... Ezért kedveltelek meg, egycsapásra, mikor megláttam rajtad.

Ismerős érzés küszört fel a torkomon. Az ember azt hiszi, hogy önmagáért szeretik, aztán kiderül; szó sincs róla. Na, akkor térjünk a tárgyra!

– Szóval, az a vékony bőrszűj... Szakasztott mása az enyémnek?

– Pontosan! Olyan barna, mint az ő szeme... És... Érdekes, de fiú léte könnyen pirul... Ez nagyon mókás, mert különben erős alkatú.

– A nyakraalót pedig a katonaságnál csinálta.

– Igen, de ő egy különleges alakulatnál volt, Rákospalotán. Viccelődött is, hogy a kapu a Felszabadulás útjára nyílt... – Áginak itt elcsuklott a hangja. Újra lehanyatlott a párnára, és félrefordította szőke fejét. Az utcán teherautó robogott el, megrezegtetve a levegőt. Beforduló fényszórói egy villanásnyi időre végigpásztázták a szobát, ekkor könnyecskéket véltem látni a szemében.

– Azt mondta... Mielőtt elváltunk... Hogy eljön a nap... Óh, hogy eljön a nap, mikor újra a karjába zár...

Úgy keltem fel az ágyról, mintha véletlenül egy ravatalra feküdtem volna. A lepedő fehérje szemfedőként borult vágyaimra.

– El akarsz menni?!

– ...Mennem kell. Bűn lenne, ha maradnék.

– Mit számít! Kövessük el akár a legnagyobb bűnt is...

Időközben vaksötét lett. A riasztó szentképnek már csak a keretét lehetett kivenni. Térdeim köré esdeklő ujjak fonódtak, és a szoba elfojtott zihálással lett tele. Nagy önuralommal hátraléptem.

– Félreértesz. Én valódi bűnről beszélek, nem templomiról.

*

Másnap magamtól ébredtem fel, s mire észbekaptam, már a fürdőszobában mosakodtam. A hideg víz egyre tudatosabbá tette bennem a küldetés érzetét. Rövidnadrágot húztam, ugyanis kisebbfajta biciklitúrára készültem. A reggeli nyersanyagaira csak egy kősa pillantást vetettem. Nem, most nincs ideje az evésnek... Képzelt szárnyakkal pattantam a bringámra, és meg sem álltam a „Pilisvörösvár” tábláig. Ott is csak azért szálltam le a gépről, hogy egy szál pipacsot tűzzek a csengő alá.

A szentiváni lejtőn viharsebességgel zúgtam alá, a Kopár-csárdáig pedig végig hátszelem volt. A többi dombot hangtalan nevetéssel vettem, s az sem zavart, hogy közben lenyeltem egy-két keresztben repülő bogarat. Zsigereimbe ismeretlen eredetű erő költözött, és valami földöntúli illat szállt felém. Valahányszor lélegzetet vettem, tisztaságot szippantottam be.

A harmadik határban visszafogtam az iramot. Gurulva érkeztem az iskola elé, ahol balra fordultam. Onnan már láttam is a házat. Igen... Zöld kerítés, falépcső, fenyőfák... Perceken belül az udvari járólapokon lépkedtem, melyek repedésein kinőtt a fű. Az ajtó csak résnyire nyílt ki, mert valaki kerülni akarta a zajt. Szelíd tekintetű asszony intett csendre, de én akkor ura voltam a csendnek.

Határozott mozdulattal nyitottam be a szobába, ahol egy fáradt fiatalember szunynyadt. Álmában félig kitakarózott, jobbja pedig a falnak szorult. Kidolgozott izmai csak nemrég lazulhattak el, az éjszakai műszak még ott vibrált a levegőben. Ő viszont már a vörösvári búcsúban járkált, ezért csak óvatosan rángattam meg a vékony bőrszíjat a nyakában, amit a Fegyelmező Zászlóaljban készítettünk, mi, parancsmegtagadók. Sosem-volt fiamhoz se szólhattam volna gyengédebben:

– Ébredj, közlegény! Eljött a nap...

Három kívánság

1990-ben, első könyvem honoráriumából, vásároltam egy házat. No, ez azért túlzás, mert némi kölcsönt is fel kellett vennem hozzá, de így jobban hangzik. A kis lak Pilisvörösváron áll, és ma is abban élek. Egy Bodó József nevű agglegény volt az előző tulajdonosa, aki meglehetősen elhanyagolta az épületet. Fel is róttam neki a rendetlenséget, ő azonban azt mondta; örüljek, hogy ennyi pénzért ilyet kapok.

A költözködés – ahogy az már ilyenkor lenni szokott –, kész leégés volt. Egy-két dolog eltört, néhány holmi elveszett, a politúros szekrényről meg lejött a klazúr. Előkerült viszont a sípos seggű falovam, amit már réges-rég elsirattam. Ugyanolyan jól szólt, mint egykoron, nem is tudtam betelni vele, és így legalább a szomszédokkal is megismerkedtem.

Segíteni viszont nem segített senki, úgyhogy estére alaposan elfáradtam. Főleg a bosszúságtól, mert egymás után derültek ki a rejtett hibák. A kerti csapból nem jött víz, a kéményt egy kormosra sült galamb dugaszolta el, az ereszcsonyában pedig mohatenyészet burjánzott. Ha ehhez még hozzávesszük, hogy az olajkályha alatt elszenesedett a padló, meg hogy az egyik sarok se volt winkliben, akkor már igazán nem számít az a sok vakondtúrás a kertben, meg a menyétházaspár a padláson.

Szó, ami szó, egy kanál vízben meg tudtam volna fojtani Bodó urat. Persze, csak hidegben, mert a melegvízcappal is volt valami. Elő is vettem a címet, amit arra az esetre firkantott fel, ha valami problémám támadna. A cetlin a következő szöveg állt: O. D. Tustin Building, El Centro, California. Azt se tudtam, hogy merrefelé rázzam az öklömet, jobbra vagy balra, mivelhogy az Egyesült Államok a földgolyó másik oldalán van.

Tisztálkodás után úgy dőltem be az ágyamba, mint egy liszteszsák, és még onnan is ki kellett másznom, hogy megszámloljam a sarkokat. Állítólag, ha az ember egy új lakásban megteszi ezt, és kíván valamit, akkor az teljesül. Hát, én hármat is kívántam, hogy a Jóisten tudjon válogatni. Először is egy csinos nőt kértem, másodszor azt, hogy valamivel vissza tudjak vágni Bodó úrnak, harmadszor pedig egy jó témát, amiről írni lehet.

Nagyon szépet álmodtam, hosszú vékony ujjak simogattak, és pont ott, ahol kell. A jóleső bágyadság akkor változott jeges rémületté, mikor a fülcimpámat is harapdálni kezdték. Ki akartam ugrani az ágyból, de valaki szorosan magához ölelt, úgyhogy csak az olvasólámpát tudtam felkattintani.

Egy sárga kombinés nő feküdt mellettem, harisnyakötős lábát átvetve rajtam. Meghökkenve bámult rám, majd akkorát sikított, hogy a menyétházaspár is abbahagyta a dobogást a padláson.

- Ki maga?!
- ...Ezt én kérdezhetném, mivel én vagyok a házigazda.
- És hol van Jocó?
- Az Újvilágban. Bár, már az is elég régi.
- Szóval, mégis kitelepült...
- Ki.

A nő magára húzta a paplant, és én ezt úgy értelmeztem, hogy aludni akar, tehát leoltottam a villanyt.

- Azonnal kapcsolja fel! Mit képzelsz?!
- Hát, a fantáziám az igen élénk, arra azonban nem tudok rájönni, hogy miként jött be...
- Kulcsom van a lakáshoz, és a kapuhoz is. Jocó adta.

– Igazán gáláns dolog volt tőle... Remélem, fiúbarátja nincs.
– Nincs, ez egészen biztos. De rajtam kívül van egy másik szeretője is. Ezért beszél-
tük meg a követ.

– Milyen követ?

– Hát, azt a nagy buglit a kiskapu mellett – intett kifelé magától értetődő mozdulattal a sárga kombinés nő. – Ha föltekint az ablakpárkányra, az azt jelentette, hogy ővele van.

Ez a megoldás nem volt egészen új a számomra. A balatonfenyvesi úttörőtáborban már láttam a megfelelőjét. Mi, gyerekek, sátrakban laktunk az ifikkel, a táborvezető pajtás viszont egy kis faházban aludt a nejevel, amit a gondnok házaspárral osztottak meg. Éjszaka pihenni kényszerültek, de napközben mindent bepótoltak. Egy törülköző volt az egyezményes jel, ha azt Jancsi bácsi kitette, akkor a gondnok tudta, hogy nem mehet be. Én a III. rajban voltam, amit rekedt rajnak gúnyoltak, mert ha megláttuk a törülközőt, rögtön rázendítettünk arra a dalra, aminek az a refrénje, hogy: „Rakd meg, rakd meg, kedves pajtás azt a tüzet”.

Úgy elmerültem a régi szép emlékekben, hogy majdnem megfeledkeztem a kötelező udvariasságról. Feltettem az éjjeliszekrényen levő szemüvegemet, beletűrtam a hajamba, és szertartásosan biccentettem egyet: – Pintér István vagyok.

A kézcsókhoz fel is térdeltem, de nem kellett volna. A sárga kombinés nő ugyanis egy bengáli tigris halálhörgéséhez hasonló hangot bocsátott ki a torkán, amitől szegény menyétek átszaladtak a padlás másik végébe.

– Elnézését kérem... Ha tudtam volna, hogy jön, akkor szmokingban fekszem le... Egyetlen mentségem, hogy mindig meztelenül alszom.

A paplant markoló vékony ujjak elernyedtek, a fürtös fejecske kicsit félrebillent, az ibolyakék szemek pedig biztatóan megvillantak.

– Tudja, hogy maga egész kedves fickó?

– Tudom – válaszoltam, mert egy nőnek nem illik hazudni. – Megkínálhatom valamivel?

– ...Őszintén szólva, nem azért jöttem, hogy vendégül lássanak... Egy konkrét problémát hoztam magammal...

– Hát, azt kár volt, mert probléma itt is van, éppen elég.

– A mi kapcsolatunk, Jocóval, meglehetősen sajátos volt... Amolyan baráti-szeretői viszony, de teljesen kötetlenül... Sohasem beszéltük meg az együttléteket, akkor jöttem, amikor akartam...

– Feltéve, ha nem volt a kő az ablakpárkányon.

– Na igen... Szóval, bármikor és bármivel felkereshettem... Megosztott velem mindent, legyen az öröm vagy bánat...

– Vagy takaró.

– ...Igen – húzta feljebb a paplant –, az is benne volt... De nem feltétlenül... Olyan jókat lehetett vele beszélgetni...

– És most mi a probléma? Ha már itt van, előadhatja... Én is egész megértő vagyok, meg minden.

A tökéletes rajzolatú ajkak között megjelent egy nyelvecske, és tanácstalanul ide-oda mozgott, aztán a sárga kombinés nő megfogta a fülcimpáját.

– Rendben van... Egyébként Ildikónak hívnak, és mindig oda szoktam ülni, a bal sarokba. Jocó szerint ez lélektani szempontból fontos.

– Hát, ott most nehéz lenne rendet rakni, de azt hiszem, a jobb oldali sarok éppúgy megteszi. Bár, nem tudom, mit szólna ehhez Freud...

Ildikó kecsesen kilibbent az ágyból, s megcélozta az említett térségben lévő fotelt, amiben nem volt semmi, csak a régi akvárium, meg a sövénynyíró olló. Már majdnem odaért, de akkor keresztezte az útját egy pók, és ettől felvisított, úgyhogy a menyéteknek ismét helyet kellett változtatniuk, pedig már biztos untak bennünket.

– Adja ide, legyen szíves, azt a faliszőnyeget... Majd abban kimegyek a konyhába, és ott felveszek valamit... Addig maga is beöltözhet a lelkizéshez...

Főztem egy liter rumos teát, mert nem tudhattam, hogy mennyire bonyolult a dolog. Amikor visszaértem a szobába, Ildikó még mindig kombinében volt. Kérdő tekintetemre keresztbe tette fekete harisnyakötős lábait, és mélyen elpirult.

– Nem akarok kétszer öltözködni... Utána úgyis le kéne vetkőznöm... Legalábbis eddig mindig az volt a vége... Szóval, előbb essünk túl rajta...

Hát, mit is mondjak... A pszichoanalízis elmaradt, de köttetett egy új viszony, a régi feltételekkel. Ildikó reggelre eltűnt, csak a rúzsos teáscsésze maradt utána. Se cím, se telefonszám... Majd jön, ha kedve tartja.

Délelőtt bevásároltam, és több ügyes-bajos dolgot is elintéztem. Jártam a postán is, amit éppen akkor bővítettek. A tisztviselők kissé idegesek voltak a zajtól, de azért szolgálatkésznek bizonyultak. Én egy háromkilós csomagot adtam fel, papundekli dobozban. A címzett Mr. Joe Bodo volt. A pakkot annak rendje s módja szerint lemérték és felbélyegezték. Sajnos, egy apróságról megfeledkeztem, de hát nem túl sűrűn adok fel ilyesmit.

– Tartalma?

Szegény nő kiabálni kényszerült a kopácsolás miatt, és nekem is túl kellett harsognom a munkazajt, így hát diadalittasan beordítottam:

– Kő !

Mende-monda

Van egy eldugott kis falu az országban, amely különösen a szívemhez nőtt. Nem könnyű megtalálni, mert tizenhárom párhuzamos dombsor rejti a kíváncsi szemek elől. Abban a községben kakasszóra kel a nap, harangszóra készül az ebéd, és az alkonyati széllel érkezik az este. Az egyszerű és őszinte emberek hitét kis keresztek jelzik a háztetőkön. Minden porta előtt saját készítésű fapad áll, ezekre ülnek ki délutánonként a sokat látott öregek. Az utcák keskenyek és kanyargósak, hol lejtene, hol emelkednek. Bokros beugróik szinte kínálják a csokolózási lehetőségeket. A házőrző kutyák az összes falubelit ismerik, engem pedig a visszatérő vendégnek kijáró tisztelettel üdvözlnek.

Mendének hívják ezt a települést, és azt tervezem, hogy vénségemre oda vonulok vissza. Mindig örömmel mendegélek kövekkel kirakott járdáin, bár mostanában leginkább csak a vasútállomás és a kocsmá között szoktam sétálgatni. Régebben viszont rendszeresen feljártam a temetőbe, amely a kedvesemék házával volt határos. Ebben a sajátos környezetben szeretgettük egymást, és a Sülysáp felé elrobogó vonaton kívül nem is zavart meg bennünket senki. A teliholdas éjszakák voltak a legszebbek, mert ilyenkor kísérteties árnyak mozogtak a síremlékek között, ez a jelenség pedig a páromat szorosabb tapadásra készítette.

Találkáink alkalmával tetemes időt töltöttünk együtt, aztán ezek a titkolt randevúk legálissá váltak, tudniillik, bemutatott az apjának. Az ilyen ismerkedési ceremónia mindig kínos, történjék akárhol. Végül is, semmi kifogásom nem lehet a temető ellen, hiszen igencsak közel álltam a halálhoz. Rögtön bebocsáttatást is nyertem a lányos házba, ami, akárhogy nézzük, nem kis dolog. Hajnalig tartó erkölcsi oktatásban részesültem, és ennek meg is lett az eredménye. Az akkor elhangzottak még ma is felszínre törnek, kár, hogy főleg álmomban jönnek elő. Ilyenkor felriadok, kibotorkálok a konyhába, és lehajtok egy pohár vizet.

Szóval, egy csillagfényes éjszakán az országút szélén baktattam. Az elhaladó autók megvilágították a hátamat, és a kezemben tartott féltéglát. Ha az ember a vonatról jön, éppen útba esik a mendei téglagyár. A falazóelemmel kultikus céljaim voltak, tudniillik arra szándékoztam letelepedni a temetőben. Nem akartam ugyanis megbecsteleníteni a szent helyet azzal, hogy egy sírkőre ülök.

A domboldal közepe táján jártam, amikor megtörtént a baj. Elkerülhettem volna, ha a lábam elé nézek, de én a Nagy medve csillagképet bámultam. A következő pillanatban már az édes anyaföldről szemléltem, méghozzá kificamodott bokával. Az ilyesmi mással is megesik, jóllehet, nem mindenkinek áll bele a fenekébe egy hegyes fadarab. Elfojtott kiáltással rántottam magam elé, és dühösen szemügyre vettem. Másodpercek alatt rájöttem; mit markoltam meg. Rugóként pattantam fel, noha nem sokkal azelőtt még azt hittem, hogy képtelen vagyok kiegyenesedni. Összekoccanó fogakkal meredtem a fejfára, melyről letört az egyik rézsútos lécs.

Elhűlve fordítottam fejemet a temető felé. Mit keres ez a kereszt a kerítésen kívül? Remegő térdekkel újra leereszkedtem a talajra, és félrehajtottam a sok giz-gazt. A gyomnövények alatt csaknem szabályos sírhantot tapogathattam ki. Vigyázva viaszszúrtam az eldőlt fejfát, majd hátrálni kezdtem. Pár lépés után erőt vettem magamon, és megálltam. Vajon kinek a földi maradványai nyugszanak itt? Aztán eszembe jutott, hogy régen az öngyilkosokat a temetőn kívül kaparták el. A visszamenéshez az éppen kibukkanó hold adta meg a bátorságot. Sajnos, ez a megvilágítás kevésnek bizonyult... A mutatóujjam begyét kellett végigfuttatnom a korhadásnak indult keresztben. Többször is kiszaladtam a sekély vájatból, amit az egykori asztalos vésett a fába, de végül is le tudtam tapogatni a szöveget:

MAJOR ANNA

élt 19 évet

Mondanom se kell, nagyon felkavart a dolog. Még akkor elhatároztam, hogy mindent kideríték erről a lányról, amit csak lehet. Rászántam a nyár hátralevő részét, és nem is bántam meg. Igaz, gyakran esteledett rám a házak előtti kispadokon, de minél sötétebb lett, én annál világosabban láttam. Végül pedig szemtől szembe állhattam vele. Igen, láttam az arcát, mert az ember igazi arca – a története.

*

Mendén egy emberöltővel ezelőtt is olyan volt az élet, mint most. A Gödöllői-domb-ság vonulatai féltékenyen zárják körül a kis falut, és nem engedik be a világ zaját. Még a Nagyalföld szelid hullámai is megtorpannak az alvégen. Van azonban valami, aminek semmi sem szabhat határt. Ez pedig a mendei lányok fantáziája... Az álmokat egy földrajzi furcsaság táplálja. Dél-Franciaországban, csaknem megegyező domborzati viszonyok között, van egy másik Mende is. Azt a települést ugyanúgy kettévágja a Lot patak, mint emezt a Lét. Ezért aztán semmi csodálkoznivaló nincs abban, hogy az itteni kislányok mind onnan várják a párjukat. Az álmok az évtizedek alatt nem sokat változtak. Igaz, a mesebeli herceg alá már nem fehér lovat képzelnek, hanem fehér sportkocsit, ami a jövő században talán fehér légpárnás járműre módosul.

Ilyen álmokat kergetett Majoranna is, aki elég korán hozzáfogott a francia nyelv tanulásához. Egy olyan tankönyvet használt, amely már több generációt is kiszolgált. A salátához hasonló lapok fölött kopott fedél kunkorodott, de ő mégis magához szorítva hordozta, mint valami nagy kincset. Esténként, mikor bedugta a párnája alá, mindig elsuttogta: zsötem.

Persze, a végén, mint minden elődje, egy helybéli srác mellett kötött ki. A tanító fiába, Kесе Gáborba szeretett bele. Sok időt töltött náluk, mert a fiú szülei kötelességüknek érezték, hogy törődjenek vele. Majoranna ugyanis félig-meddig árva lány volt. A községhez tartozó Billepusztán lakott, a nagyapjával. Ott csószkodott az öreg, már ha éppen nem a Cserepes vendéglőben tartózkodott.

A kislány gyakran csatangolt egyedül a tengeriföldeken, magaragasztotta kukorica-bajusszal az orra alatt. Miután felseledt, sokkal nőiesebb szokásokat vett fel, például kirúszosztta a száját nebulócukorkával. Igen édes csókokat váltottak Gáborral, és örök hűséget fogadtak egymásnak. Boldogságuk 1960-ban ért véget, mikor kedvesét behívták katonának. Majoranna ekkor már az orszóban kereste a pénzt nagyapja számára, aki derekasan el is itta az egészet. A lány azonban segített magán; virágkertészetet rendezett be Kettestanya egy félreeső helyén. Csinos csokrokat kötött a színe-javából, és felvitte a fővárosba eladni. Egész Pestből csak a Józsefvárosi pályaudvar és a Fiumei úti temető közötti szakaszt ismerte.

Így tudott leutazni Böhönyére, ahol a jegyese katonáskodott. A mendei leventék mind oda kerültek, és ez Ergya Tóni bácsinak nagy üzletet jelentett ! Volt egy kimustrált Ikarusz autóbusza, amit azonnal iránytaxinak állított be. Ezt a csotrogányt a falubeliek Fakarusznak hívták, mivel a kocsiszekrény egyes elemeit fával pótolta.

Egyszóval, Majorannának szombatonként rendre összegyűlt az útiköltsége. Nem is volt olyan vasárnap, hogy ne látogatta volna meg Gábort... Az egyik pénteken azonban nagy baj történt ! Két üzekedő szarvasbika legázolta a kettestanyai kertészetét. Egy szál virág se maradt épen... A lány sirva fakadt a szörnyű pusztítás láttán, ám a könnyek nem segítettek. Hüppögve kereste fel Ergyát, aki a fafeldolgozóban javígtatta meghibásodott járgányát.

– Nekem márpedig minden héten szükségem van a fuvardíjra ! – mondta mogorván a keményszívű öreg. – Nem várhatok... holmi törlesztésre... Ha neked megengedem, akkor mások is vérszemet kapnak... Aztán futhatok a pénzem után !

- Megadom azt a tartozást... Kamatostul !
- Lárifári ! Én se mondhatom a benzinkútnál, hogy...

Majoranna csüggedten fogódzkodott meg a buszban, ami hirtelen nagyon kedvessé vált a számára. - Tóni bácsi ! Kérem...

- Hát 'iszen, volna egy megoldás... Fizethetsz természetben is...
- Juj, de jó ! - tapsikolt örömeiben a lány. - Mit hozzak magának? Szilvát vagy barackot? Olyan pálinkát főzhet belőle, hogy csuda !
- Ejh, no... Nem értesz a szóból... Másfajta gyümölcsökre fáj nekem a fogam...

Majoranna csak a varrodánál tért magához. Miket nem képzelt az öreg?... Biztos felöntött a garatra... Pusztaszentistván felé fordult, és megcélozta Bóka Bálint portáját, akit a környék leggazdagabb emberének tartottak. Egyéni gazdálkodó volt, négy haragos kutya őrizte a birtokát. A lányt a tornácon hallgatta meg, miközben megtömté hosszú szárú pipáját. - Értem - szólalt meg szuszogva. - Gyere beljebb !

Majoranna tágra nyílt szemekkel nézte a méregdrága bútorokat, s csak félve mert leereszkedni az egyik kárpitozott szék sarkára. Bóka viszont elemében érezte magát. Kedvtelve járatta végig a szemét a berendezésen.

- Amit itt látsz, azt mind én szerzettem... Ezzel a két kezemmel... Mert én megfogom a munka végét... A föld semmit sem ad ingyen...
- Bizony - helyeselt a lány.
- ...de én, negyven éves koromra, mindent összeraktam, ami csak kell... Egyvalami hiányzik: a jó asszony.
- Kerül majd az is...
- Hát, éppen ez az... Én téged akarlak... Az se számít, hogy árva vagy...
- Bálint bácsi... Még csak tizenhét...
- Baj az?!
- Meg aztán... Mást szeretek.

Bóka arca elborult. Végigsimított hordóhasán, majd keményen az asztalra csapott. A kristályból készült boroskészlet úgy összeecsendült, hogy az egyik pohár feldőlt.

- Ha nem, hát nem ! Akkor viszont másképp beszélünk... Megkapod a pénzt, de csak hoci-nesze alapon... Ingyér nem adom ! Ha nem kellek férjnek, legalább feküdj össze velem...

Majoranna a vasúti sínek irányába távozott. Közel járt ahhoz, hogy a vonat elé vesse magát. A viadukton azonban ismerős alakot pillantott meg. Hiszen ez Rafkó, a kántor ! Ő ugyan filozófusnak nevezi magát, s ezt a körszakálla miatt el is nézik neki. Vajon mit bámul olyan mereven? - Csókolom ! A...

- Csitt !

A völgyhíd alatt egy stráfkocsi zörgött be Mendére. Ez a nyílás úgyszólván a falu nyugati kapuja. Rafkó feljegyzett valamit, aztán a lányra emelte a szemét.

- Mi a baj?
- Honnan tetszik tudni, hogy baj van?
- Baj mindig van ! Csak utána kell gondolni...
- Tanácsot szeretnék kérni egy... egy fontos ügyben.
- Akkor gyere innen ! Az ilyesmit sétálva kell megbeszélni. Ezt már az ókori bölcsek is így csinálták.

Majdnem egy óra hosszat vitatkoztak, de végül nem jutottak semmire. Majoranna kétségbeesetten kapaszkodott a botcsinálta filozófus karjába:

- Szóval, ha magára hallgatok, azt csinálok, amit akarok...
- Értékesebb az a tudás, amire magadtól jössz rá... Azt sose felejtet el...

Szombaton a 6.20-as vonat Majoranna nélkül húzott ki Mendéről. Némi késéssel indult, ugyanis az ismerős forgalmista kiküldte a kalauzt az állomásépület elé, körülnézni. Egyikük sem akarta, hogy lemaradjon a virágáros lány. A falubeliek sem látták egész nap, mert a billepusztai viskójukban ücsörgött. Vasárnap reggelre azonban előke-rült. A szokott ünnepi ruhájában ült fel a Fakaruszra, kimért mozdulattal nyújtva át a viteldíjat. Ergya szemrebbenés nélkül tette el a pénzt.

A böhönyi laktanya jól kint van a határban. A látogatókat a szabadban fogadták, de a kerítésen belül. Majoranna egy bokor tövébe telepedett le Gáborral. A lány sokáig hallgatott, aztán megeredt a nyelve, mire a fiú némult meg. Egy idő után letette öléből az ételhordós dobozt, és félrefordult.

- Menj innen.
- ...Szép kis vigasztalás...
- Talán még pátyolgassalak is?!
- Azt hittem, jól döntöttem...
- Jól! Sikerült bemocskolnod a szerelmünket!
- Mivel?
- Még kérdezed?! Ne is lássalak többet!

Majoranna arra eszmélt fel, hogy a Fakarusz visszaérkezett mendei végállomására. Alvajáróként támolgott az ülések között, és a lépcső tetején meg is ingott.

- Mi bajod? - kapta el utolsónak távozó utasát a sofőr.
- Semmi... Ne törődjön velem...

Ergya tanácstalanul tartotta karjában a félholt lányt, aki még ilyen állapotban is erős hatást gyakorolt rá. Megrészegülten kezdte bontogatni a blúzá.

- Lélegezz jó mélyeket! Az használ...

Majoranna undorral nézett le az egyre bátrabban kutakodó kezekre, aztán megvető pillantást lövellt az öreg felé:

- Vegye csak el... a gyümölcsseit... Megengedem.

A Fakarusz nagy ajtaja döngve becsapódott, megremegtetve az egész karosszériát. Ez azonban semmi volt ahhoz a rázkódáshoz képest, amit ezután kellett elviselnie az autóbushnak.

*

Bóka Bálint az éjszaka közepén arra ébredt, hogy veszettül ugatnak láncravert kutyái. Kiordított nekik az ablakon, ám az nem használt. Dühösen kiment a tornácra, és körbevallantotta a zseblámpáját. Egy sáros alak támasztotta a kapufélfát. A szemergő eső arcába mosta a haját, ennek ellenére nyomban felismerte.

- Mit akarsz itt?
- Sok volt a pénz... Elhoztam a visszajárót.
- Na, jól van, bejöhetsz. De csak hajnalig maradhatsz!

Majoranna hétfőn nem jelent meg a munkahelyén. Egész délelőtt a patakparton kóborolt. Ott futott össze Rafkóval, aki a Létre járt horgászni. Persze, nem a zsákmány érdekelte, csak a csöndet kereste. Rezzenéstelen arccal hallgatta végig a lányt.

- Ilyen áron nem lett volna szabad lemenned Böhönyére.
  - Milyen áron?! Én csak Gábornak akartam örömet szerezni, és magamnak is...
- Kettőnk együttléte mindennél fontosabb!
- Aki pénzért odaadja magát, az prostituált.
  - Nem a pénzért csináltam! Még csak nem is magamért! Kettőnkért!
  - Később biztos megbocsát...
  - Megbocsát?! Mit? Egy áldozatnak nincs mit megbocsátani! Én áldozatot hoztam. Ezért inkább köszönet jár...

– Ezen lehetne vitatkozni... – mondta a kántor. – Azt viszont elárulhatnád, hogy miért nem az Ergya Tónival feküdtél le.

– Mert így legalább őelőtte megőrizhettem volna a büszkeségemet... De most már mindegy. Kurva lettem.

Tényleg az lett. A falu cédájává vált. Szeszélyes ribanc volt, személyválogató és kiszámíthatatlan. Nem törődött senkivel és semmivel... A billepusztai kunyhó, nagyapja halála után, rozzant kalyibává züllött. Oda jártak ki hozzá a képmutató férfiak, akik a sötétben szerették, de a napvilágon megtagadták. Féltekeny feleségeik acsarkodására még abba is belementek, hogy a temetőn kívül hantolják el.

Mert másfél év múlva, egy őszi estén, randevúra hívta azt a kis herceget, akivel egyszer valamennyien találkozni fogunk, és ehhez még csak franciául sem kell megtanulnunk, hiszen ő minden nyelven megérti a bűvös szót: zsötem.

UTÓSZÓ

Kérdezetlenül jöttem e világra, ahogy bárki más. Benyomásaim közül a hintavas nyikorgása a legrégebb, vagy nem is: inkább az elrúgott gumi-labda süvítő hangja a fűben. A régmúlt földutain drótos tótok szekerei zörögnek, az egykori levegőben pedig megrekedtek a meszesek s az ócskavasat gyűjtők kiáltásai.

Emlékeim polcán még éppúgy megvan az elgörbült alumíniumkardom, a piros kartonból hajtogatott huszárcsákómmal együtt, mint a sípos seggű falovam. Ma is hallom az este hétkor megkonduló harangot, látom magamat, kisszéken ülve, pizzamában, a rádió előtt, a mese szignáljára várva. Néha krumplicukor ízét érzem a számban, egyszer-kétszer mellbe vág egy régi illat, és csupán azért veszek pontyot, hogy kidurranthassam az úszó-hólyagját.

Rossz gyerek voltam, ahogy akkoriban mondták: eleven. Az óvodai évek nagy részét a sarokban állva töltöttem, ilyenkor, kényszerű magányomban, mesés történeteket ötlöttem ki, amiket persze igazként adtam tovább. Nagymamám néha misére és temetésre is elcipel, de a prédikációkból semmit sem értettem. A svábosan éneklő-imádkozó öregasszonyok miatt pár dolgot félre is értettem: sokáig azt hittem, hogy Jézus az olajfák csúcsára (hegyére) ment föl, és bokrokra (poklokra) szállt alá.

Egy téli reggelen majdnem meghaltam. Harmadikosként már egyedül indultam az iskolába, fél nyolckor. Sietségemben bevágtam magam mögött a külső ajtót, a tetőn leselkedő hőtömegnek pedig több se kellett. Lavinaszerűen lezúdult, és tetőtől talpig betemetett. Csak a sapkám bojtja állt ki a nagy fehérségből, annak alapján kapartak ki a keményre nyomódott kupac alól.

Akkor kaptam életem első rumos teáját, és akkor olvashattam először a fürdőkádban. Ültem az illatos, jó meleg vízben, törülközőturbánnal, Nemtudomka kalandjait lapozgatva. Apám, indulás előtt, benézett hozzám. Tollat és papírt adott. – Próbáld meg leírni, hogy mi történt veled !

Most is csak ezt tettem.

Különleges köszönet

Jurinkovits László

korrektornak

és

Bajnok Béla

számítástechnikusnak,
a Friedrich Schiller Gimnázium rendszergazdájának,
aki lehetővé tette, hogy műveim
digitális formában is eljuthassanak az olvasókhöz

+++

Copyright Pintér István, 2012

M A G Y A R   E L E K T R O N I K U S   K Ö N Y V T Á R

Felelős vezető: Moldován István

+